

MUZIKINĚ ODISĚJA
MUSICAL ODYSSEY

Vilniaus festivalio muzikinė odisėja – tai unikalūs nuolat į Vilnių sugrįžtančių bei pirmąkart mūsų mieste apsilankysiančių muzikų pasakojimai apie įvykius, pastaraisiais metais sukretusius pasaulį ir mus visus, išbandymus, išlikimą dar vaikystėje pasirinktame muzikos kelyje ir ištikimybę klausytojams.

Tai susižavėjimas, nostalgija ir nuoširdi meilė vienam gražiausių ir paslaptiniausių Europos miestų – 700-ąjį gimtadienį švenčiančiam Vilniui.

Tai džiaugsmingi pirmieji susitikimai, tampantys ilgamete kūrybine bičiulyste: prancūzų violončelininkės Camille Thomas ir jos tėvynainio Victorieno Vanoosteno diriguojamo Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro dialogas programoje „Mano širdis atsiveria tavo balsui“, kompozitoriaus Mindaugo Urbaičio pokalbis su austrų muzikos gigantu Antonu Bruckneriu, korėjiečių pianistės Yeol Eum Son ir Sergejaus Krylovo vadovaujamo Lietuvos kamerinio orkestro virtuoziška programa, nuspalvinta XVIII a. Vilniaus kašteliono Motiejaus Radvilos meistriškai sukurtu Divertimentu, gedulo ir vilties gaidomis prabylanti „Baltijos malda“, „Duettissimo“ garsuose ir Vilniaus savivaldybės choro „Jauna muzika“ balsuose, virtuozų kvarteto iš Vienos atliekami smuiko genijaus Paganini šedevrai ir violončelininkų vainikas Vilniui – įkvepiantis Lenkijos violončelių kvarteto ir lietuvių „Cello Club“ susitikimas.

Tai maestro Andrzej Boreyko jautrus prisilietimas prie tėvo gimtinės ir savo šaknų, pakili Mūzos Rubackytės kelionė namo su Ferencu Liszto „Klajonių metais“, Aleksejaus Botvinovo intymus disputas su Johanno Sebastiano Bacho „Goldbergo variacijomis“, Onutės Narbutaitės dedikacija daugiataučiam Vilniui „Centones meae urbi“, maestro Andresio Kaljuste's diriguojamo orkestro iš Estijos „Glasperlenspiel Sinfonietta“ ir Elinos Nechayevos nuoširdus pasveikinimas, taip pat Vilnių pamilusį brolių Lucaso ir Arthuro Jussenų džiaugsmo šūksnis!

Susitikime ir džiaukimės bendromis patirtimis begalinės muzikinės odisėjos uoste – 27-ajame Vilniaus festivalyje!

Rūta Prusevičienė,
Vilniaus festivalio vadovė

The Vilnius Festival's 'A Musical Odyssey' is a unique story, told by musicians returning to Vilnius regularly or visiting the city for the first time, and sharing their experience of events that have shaken the world and all of us in recent years, the challenges of surviving on the path of music that they chose as children, and their fidelity to their listeners.

It is fascination, nostalgia, and sincere love for Vilnius, one of the most beautiful and mysterious cities in Europe, which is celebrating its 700th birthday.

It is the joyful first encounters that become long-lasting creative friendships: a dialogue between the French cellist Camille Thomas and the Lithuanian National Symphony Orchestra conducted by Victorien Vanoosten in the concert 'My Heart Opens to Your Voice'; the conversation between the composer Mindaugas Urbaitis and the Austrian musical giant Anton Bruckner; the virtuoso concert given by the Lithuanian Chamber Orchestra, Sergej Krylov and the Korean pianist Yeol Eum Son, tinged with the skilfully crafted Divertissement by the 18th-century Castellan of Vilnius Motiejus Radvila; 'Prayer of the Baltics' in the strains of Duettissimo and the voices of the Vilnius municipality choir Jauna Muzika; the masterpieces by the violin genius Paganini performed by a virtuoso quartet from Vienna; and a cellists' serenade to Vilnius, in an inspiring meeting between the Polish Cello Quartet and Lithuania's Cello Club.

It is maestro Andrzej Boreyko's sensitive return to his father's homeland and his roots; Mūza Rubackytė's uplifting journey home with Franz Liszt's *Années de pèlerinage*; Alexey Botvinov's intimate meeting with Johann Sebastian Bach's *Goldberg Variations*; Onutė Narbutaitė's dedication to the multinational Vilnius in *Centones meae urbi*; a heartfelt greeting from Elina Nechayeva and the Estonian Glasperlenspiel Sinfonietta, conducted by the maestro Andres Kaljuste; and a joyful salute from the brothers Lucas and Arthur Jussen, who have fallen in love with Vilnius!

Let's meet and savour our mutual experience in this port-of-call on an endless musical odyssey, the 27th Vilnius Festival!

Rūta Prusevičienė
Director of the Vilnius Festival

TURINYS / CONTENTS

Koncertų vietos / Venues	5
Festivalio kalendorius / Diary of events	6
Koncertai (LT)	11
Concerts (EN)	84
Biliėtų pardavimo informacija / Ticketing information	116
Papildoma informacija lankytojams / Visitor information	116

KONCERTŲ VIETOS

Lietuvos nacionalinė filharmonija	Vilnius, Aušros Vartų g. 5
Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia	Vilnius, Didžioji g. 34
Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Pranciškonų) bažnyčia	Vilnius, Trakų g. 9

VENUES

The Lithuanian National Philharmonic Concert Hall	5 Aušros Vartų St, Vilnius
The Church of St Casimir	34 Didžioji St, Vilnius
The Church of the Assumption (the Franciscan Church)	9 Trakų St, Vilnius

Birželio 2 d., penktadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje

MANO ŠIRDIS ATSIVERIA TAVO BALSUI

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

Solistė CAMILLE THOMAS (violončelė)

Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

M. Urbaitis, C. Debussy–S. Beamish, C. Saint-Saëns, A. Bruckner

Birželio 4 d., sekmadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje

PAGANINI ANSAMBLIS IŠ VIENOS. SMUIKO GENIJAUŠ ŠEDEVRAI KVARTETUI

PAGANINI ENSEMBLE VIENNA

N. Paganini, R. Bischof

Birželio 7 d., trečiadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje

FERENCO LISZTO „KLAJONIŲ METAI“

MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas)

Birželio 9 d., penktadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje

SKAMBŪS LINKĖJIMAI IŠ ESTIJOS

GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA

Solistė ELINA NECHAYEVA (sopranas)

Dirigentas ANDRES KALJUSTE

J. Rääts, P. Vähi, W. A. Mozart, A. Pärt, J. Haydn

Birželio 12 d., pirmadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje

JOHANNO SEBASTIANO BACHO „GOLDBERGO VARIACIJOS“

ALEXEY BOTVINOV (fortepijonas)

June 2, Friday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

MY HEART OPENS TO YOUR VOICE

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Soloist: CAMILLE THOMAS (cello)

Conductor: VICTORIEN VANOOSTEN

Urbaitis, Debussy–Beamish, Saint-Saëns, Bruckner

June 4, Sunday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

PAGANINI ENSEMBLE VIENNA. MASTERPIECES FOR QUARTET BY THE VIOLIN GENIUS

PAGANINI ENSEMBLE VIENNA

Paganini, Bischof

June 7, Wednesday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

FRANZ LISZT'S ANNÉES DE PÈLERINAGE

MŪZA RUBACKYTĖ (piano)

June 9, Friday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

RESOUNDING GREETINGS FROM ESTONIA

GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA

Soloist: ELINA NECHAYEVA (soprano)

Conductor: ANDRES KALJUSTE

Rääts, Vähi, Mozart, Pärt, Haydn

June 12, Monday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

J.S. BACH'S GOLDBERG VARIATIONS

ALEXEY BOTVINOV (piano)

Birželio 14 d., trečiadienį, 19 val. | Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje (Didžioji g. 34)
BALTIJOS MALDA

DUETTSSIMO: DALIA DĖDINSKAITĖ (smuikas), GLEB PYŠNIAK (violončelė)
 Vilniaus miesto savivaldybės choras JAUNA MUZIKA
 Dirigentas VACLOVAS AUGUSTINAS
 A. Šenderovas, A. Pärt, O. Gjeilo, M. Acito, J. Juozapaitis, J. Tavener, P. Vasks, M. Skoryk

Birželio 17 d., šeštadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje
KLASIKŲ LAIŠKAI VILNIUI

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
 Solistė YEOL EUM SON (fortepijonas)
 Solistas ir dirigentas SERGEJ KRYLOV (smuikas)
 M. Radvila, J. Haydn, F. Mendelssohn

Birželio 19 d., pirmadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje
**„POLISH CELLO QUARTET“ SUSITINKA
 SU LIETUVOS „CELLO CLUB“**

POLISH CELLO QUARTET | CELLO CLUB
 P. van Ee Haute, W. Fitzenhagen, K. Wilkomirski, A. Šenderovas, M. Richter, Ph. Glass

Birželio 22 d., ketvirtadienį, 19 val. | Filharmonijos Didžiojoje salėje
VASARVIDŽIO NAKTIS

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
 Solistai LUCAS ir ARTHUR JUSSEN (fortepijonų duetas)
 Dirigentas ANDRZEJ BOREYKO
 V. Silvestrov, F. Mendelssohn, M. Karłowicz

**Birželio 29 d., ketvirtadienį, 20 val. | Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų
 (Pranciškonų) bažnyčioje (Trakų g. 9)**
CENTONES MEAE URBI

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
 KAUNO VALSTYBINIS CHORAS
 Solistai: GUNTA GELGOTĖ (sopranas), NERIJUS MASEVIČIUS (bosas-baritonas)
 Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS
 O. Narbutaitė

June 14, Wednesday, 19.00 | Church of St Casimir (34 Didžioji St)
PRAYER OF THE BALTICS

DUETTSSIMO: DALIA DĖDINSKAITĖ (violin), GLEB PYŠNIAK (cello)
 Vilnius Municipal Choir JAUNA MUZIKA
 Conductor: VACLOVAS AUGUSTINAS
 Šenderovas, Pärt, Gjeilo, Acito, Juozapaitis, Tavener, Vasks, Skoryk

June 17, Saturday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall
CLASSICS' LETTERS TO VILNIUS

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA
 Soloist: YEOL EUM SON (piano, South Korea)
 Soloist and conductor: SERGEJ KRYLOV (violin)
 Radvila, Haydn, Mendelssohn

June 19, Monday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall
**THE POLISH CELLO QUARTET MEETS
 LITHUANIA'S CELLO CLUB**

POLISH CELLO QUARTET | CELLO CLUB
 Ee Haute, Fitzenhagen, Wilkomirski, Šenderovas, Richter, Glass

June 22, Thursday, 19.00 | Lithuanian National Philharmonic Concert Hall
MIDSUMMER'S NIGHT

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
 Soloists: LUCAS JUSSEN, ARTHUR JUSSEN (piano duo)
 Conductor: ANDRZEJ BOREYKO
 Silvestrov, Mendelssohn, Karłowicz

**June 29, Thursday, 20.00 | Church of the Assumption (the Franciscan Church)
 (9 Trakų St)**
CENTONES MEAE URBI

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
 KAUNAS STATE CHOIR
 Soloists: GUNTA GELGOTĖ (soprano), NERIJUS MASEVIČIUS (bass-baritone)
 Conductor: ROBERTAS ŠERVENIKAS
 Narbutaitė

Po kiekvieno koncerto laukia dar... 1 000 koncertų

Klausykitės
jau dabar:

Įkvepianti muzika
Ryškiausi atlikėjai
Nepriekaištinga kokybė
1 000 koncertų per metus

Birželio 2 d., penktadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

MANO ŠIRDIS ATSIVERIA TAVO BALSUI

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrenas)

Solistė **CAMILLE THOMAS** (violončelė, Prancūzija)

Dirigentas **VICTORIEN VANOOSTEN** (Prancūzija)

Programa:

I

MINDAUGAS URBAITIS (g. 1952)
„Bruckner Revisited“ orkestrui (2023, premjera;
kūrinio sukūrimą Vilniaus festivaliui parėmė LATGA)

CLAUDE DEBUSSY (1862–1918)–SALLY BEAMISH (g. 1956)
Siuita violončelei ir orkestrui (2006)

- I. Prelude (Intermezzo)
- II. Reverie
- III. Scherzo (pagal Debussy „Nocturne et Scherzo“)
- IV. Nocturne (pagal Debussy „Nuit d'étoiles“)
- V. Danse bohémienne

Solistė CAMILLE THOMAS (violončelė)

II

CAMILLE SAINT-SAËNS (1835–1921)
Arija „Mon cœur s'ouvre à ta voix“ („Mano širdis atsiveria tavo balsui“)
iš operos „Samsonas ir Dalila“ („Samson et Dalila“), op. 47 (1877),
versija violončelei ir orkestrui

Solistė CAMILLE THOMAS (violončelė)

ANTON BRUCKNER (1824–1896)
Simfonija Nr. 4 Es-dur „Romantinė“, WAB 104 (1874)

- I. Ruhig bewegt
- II. Andante
- III. Bewegt
- IV. Mäßig bewegt

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

„Tikiu, kad muzika gali atverti širdį, leisti viską jausti intensyviau“, – sako prancūzų ir belgų violončelininkė **CAMILLE THOMAS**, įkvepianti interpretacijų gyvybingumu, žaismingumu ir asmenybės autentiškumu. Aistringai žvelgdama į gyvenimą, domėdamasi kultūrų įvairove, tikėdama meno galia, menininkė žavi viso pasaulio klausytojus.

Violončele griežti C. Thomas pradėjo ketverių, iškart išryškėjo išskirtinis muzikės talentas. Studijų tęsti iš gimtojo Paryžiaus išvyko į Hannso Eislerio aukštąją muzikos mokyklą, kurioje studijavo pas profesorius Stephaną Forcką ir Fransą Helmersoną; vėliau tobulinosi Veimaro Ferenzo Liszto aukštojoje muzikos mokykloje, kur jos dėstytoju buvo Wolfgangas-Emanuelis Schmidtas.

2014 m., žymėjusiais muzikės tarptautinės karjeros proveržį, violončelininkė buvo nominuota „Metų naujoko“ kategorijoje prancūziškais „Grammy“ tituluojamuose „Victoires de la Musique“ apdovanojimuose. Tais pačiais metais C. Thomas atstovavo Belgijai Europos transliuotojų sąjungos rengtame konkurse, kuriame nugalėjo ir gavo „Metų naujojo talento“ apdovanojimą. 2015 m. violončelininkė buvo pakviesta pasirodyti ARTE televizijos programoje „Rytojaus žvaigždės“. Jos antrasis albumas „Reminiscences“ (2016) buvo įvertintas CHOC ir „ECHO Klassik“ prizais.

Šiandien C. Thomas – „Deutsche Grammophon“ menininkė, pirmoji moteris violončelininkė, pasirašiusi sutartį su šia prestižine įrašų kompanija. Ji jau yra griežusi su Brėmeno „Deutsche Kammerphilharmonie“, „Santa Cecilia“ akademijos, Elbės filharmonijos, Briuselio filharmonijos orkestrais. Muzikė yra bendradarbiavusi su dirigentais Paavo Järvi, Mikko Francku, Kentu Nagano, Stephane'u Deneve'u ir kitais. Jos klausėsi Paryžiaus „Salle Gaveau“, Ženevos Viktorijos salės, Briuselio „Palais des beaux-arts“, Berlyno „Konzerthaus“ publika. Į Vilniaus festivalį violončelininkė atvyksta tiesiai iš koncertų prestižinėse Berlyno ir Elbės filharmonijose.

Parengta pagal camillethomas.com

„
Tikiu, kad muzika gali
atverti širdį, leisti viską
jausti intensyviau.“

Prancūzų dirigentas **VICTORIENAS VANOOSTENAS** šiuo metu yra Danieliaus Barenboimo asistentas Berlyno teatre „Staatsoper Unter den Linden“. 2019 m. jis buvo Šveicarijos orkestro „Neuchâtel Symphony Ensemble“ dirigentas, taip pat yra pagrindinis tokių kolektyvų bei projektų kaip „Pays Basque“ simfoninis orkestras, Paryžiaus filharmonijos projektas „DEMOS“ dirigentas. Maestro buvo pakviestas diriguoti Paryžiaus filharmonijos inauguracijos šventiniuose renginiuose, kur koncertavo su pasauline fortepijono žvaigžde Lang Langu. Jis kviečiamas diriguoti Paryžiaus kameriniam orkestrui, Berlyno „Staatskapelle“, Marselio filharmonijos kolektyvui, koncertavo su tokiais solistais kaip Stéphanie d'Oustrac, Karine Deshayes, Sabine Devieille, Marianne Crebassa, Rolando Villazónas, Michaelis Volle ir kt.

Kaip pianistas V. Vanoostenas yra atlikęs Maurice'o Ravelio fortepijoninį koncertą, kuriam pats ir dirigavo. 2015 m. pasirodė pirmoji jo kaip pianisto kompaktinė plokštelė, kurioje įgrotos jo paties fortepijonui transkribuotos orkestrinės Claude'o Debussy, Igorio Stravinskio, Maurice'o Duruflé, Camille'io Saint-Saëno ir M. Ravelio kompozicijos. 2010–2015 m. V. Vanoostenas buvo Prancūzijos nacionalinės televizijos laidos „La boîte à musique“ meninis redaktorius, dalyvauja „Radio France“, „Radio Classique“ programose.

Muzikinį išsilavinimą V. Vanoostenas įgijo Paryžiaus konservatorijoje, kur studijavo fortepijoną pas Michelį Béroffą, taip pat šioje konservatorijoje bei Sibelijaus muzikos akademijoje Helsinkyje įgijo dirigento išsilavinimą, jo mentoriai buvo Esa-Pekka Salonenas, Alainas Altinoglu, Leifas Segerstamas, Davidas Zinmanas, Peteris Eötvösas ir Pierre'as Boulezas. 2016 m. kaip dirigentas jis nugalėjo konkurse „ADAMI“, yra pelnęs organizacijos „Société Générale Mécénat Musical“ ir fondo „Banque Populaire“ stipendijų.

Pagal www.victorienvanoosten.com parengė Rima Povilionienė

LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ (LNSO) 1940 m. įkūrė kompozitorius, dirigentas ir pianistas Balys Dvarionas, 1964–2015 m. orkestrui dirigavo ir vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015 m. kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, J. Domarkas yra orkestro garbės dirigentas.

Kolektyvas kasmet surengia apie 50 koncertų Filharmonijos Didžiojoje salėje ir kitose Lietuvos scenose, dažnai gastroliuoja užsienyje. Lankytasi daugelyje Europos šalių, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, grota garsiose salėse, tokiose kaip Vienos „Musikverein“, Kelno, Berlyno filharmonijos, Londono „Barbican Centre“, Frankfurto „Alte Oper“, Stokholmo „Berwaldhallen“ ir Rotušės salė, Amsterdamo „Concertgebouw“, Tokijo „Metropolitan“ ir „Suntory Hall“, Osakos „Festival Hall“, Mumbajaus Nacionalinis scenos menų centras, Tailando kultūros centras, kt. Orkestras yra pasirodęs prestižiniuose muzikos festivaliuose: Šlėzvingo-Holšteino, „Varšuvos ruduo“, „Beethoveno Velykos“ Varšuvoje, „Prahos pavasaris“, Stresos, Merano, Reingau, Briuselio, Liudvigsburgo, Rygos, Gštado ir kt.

Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės ir pasaulinio garso batutos meistrai, LNSO koncertavo su daugeliu žymių atlikėjų, įvairių kartų ir tautybių nuostabių instrumentininkų bei vokalistų, jo sukauptame repertuare – ir praėjusių epochų oratorinio bei simfoninio žanro kūriniai, ir moderni šiuolaikinė muzika, kurios kontekste išsiskiria solidžios lietuvių kompozitorių partitūros, taip pat daugelio jaunų lietuvių kompozitorių pirmosios simfonijos. Orkestras yra nuolatinis šiuolaikinės muzikos festivalio „Gaida“ dalyvis, Lietuvos kompozitorių muziką pristatė tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose. LNSO įrašų išleido Lietuvos ir užsienio kompanijos „Melodija“, „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“, „Accentus music“, „Ondine“ ir kt.

Kompozitorių **Mindaugą Urbaitį** (g. 1952) priskirti vienam muzikos stiliui sudėtinga – jo domėjimasis pačia įvairiausia muzika veda paties kompozitoriaus kūrybines iniciatyvas net ir labai netikėtomis trajektorijomis. Kadaisė buvęs vienu radikaliausių minimalistų Lietuvoje, akivaizdžiai palankus amerikietiškojo minimalizmo idėjoms, 9-ojo dešimtmečio pabaigoje tapo mažiau asketiškas, tačiau itin dėmesingas praeities kompozitorių muzikai, rekompozicijos idėjoms. Prof. Juliaus Juzeliūno mokinys, šiandien pats – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius, ilgametis radijo laidų „Modus“ bendraautoris, savo kūryboje nenustoja žengti koją kojon su technologijų naujovėmis ir naujausiomis idėjomis.

Į Antono Brucknerio kūrybą Urbaitis atsigręžia jau ne pirmą kartą. 1996 m. jis jau buvo parašęs kompoziciją „Bruckner-Gemälde“, o šių metų Vilniaus festivalyje pristatoma premjera – **„Bruckner Revisited“** orkestrui. Panašiai kaip ir „Bruckner-Gemälde“, orkestro sudėtis naujame kūrinyje iš vienos pusės – sumažinta, iš kitos – praplėsta. Orkestras papildytas mušamaisiais, elektrine gitara ir sintezatoriumi.

Britų kompozitorė **Sally Beamish** (g. 1956) šiuolaikiškai pažvelgė į prancūzų impresionisto **Claude'o Debussy** (1862–1918) „prarastą siuitą“. „Prarastą“ ji vadinama todėl, kad šio kūrinio, kurį Debussy komponavo būdamas vos 19-os, telišliko vienintelė „Intermezzo“ dalis, jos versija violončelei ir fortepijonui. Sužavėta siuitą gaubiančios paslapties, Beamish pabandė „įsivaizduoti“, kaip ciklas galėtų skambėti. Būdama ne tik kompozitorė, bet ir puiki altininkė, grojusi tokiuose pasaulinio garso orkestruose kaip „St. Martin-in-the-Fields“ ar „Londono Sinfonietta“, buvusi pirmuoju Londono „Mozart Players“ altu, Beamish ėmėsi aranžuoti tai, kas iš Debussy siuitos išliko. Joje atsirado *Scherzo*, kuris, spėjama, taip pat prancūzų kompozitoriaus buvo sumanytas kaip šios siuitos dalis. Beamish į siuitą sudėjo ir ankstyvuosius Debussy kūrinius: „Reverie“, „Nokturną“ (pagal „Nuit d'etoiles“) ir žymųjį „Dance bohemienne“. Taip gimė spalvinga, įtraukianti **Siuita violončelei ir orkestrui** (2006). Beje, tai ne vienintelis Beamish prisilietimas prie Debussy muzikos. Kompozitorė taip pat yra aranžavusi prancūzų kompozitoriaus „Jūrą“ fortepijoniniam trio, viename albume šią aranžuotę sugretino su originalia savo kompozicija „The Seafarer“ (2000).

Opera **„Samsonas ir Dalila“** – vienas įspūdingiausių prancūzų kompozitoriaus **Camille'io Saint-Saënso** (1835–1921) veikalų, meistriška operinė drobė, prancūziškosios *grand opera* tradicijos tęsinys. Viena iš dviejų žymiausių Dalilos arijų „Mon cœur s'ouvre à ta voix“ („Mano širdis atsiveria tavo balsui“) – bene įsimintiniausias „Samsono ir Dalilos“ epizodas, ypač mėgstamas viso pasaulio mecosoprano ar kontraltų. Šią ariją Dalila atlieka bandydama suvilioti Samsoną ir priversti jį atskleisti savo stiprybės paslaptį. Nuostabaus grožio arija ne syki įkvėpė kitus kompozitorius, tad muzikinėje literatūroje cirkuliuoja ne viena arijos aranžuotė. Ypač sodriai ir įtaigiai suskamba versija violončelei ir orkestrui.

Iki šių dienų ginčijamasi, ar austrų kompozitorius **Antonas Bruckneris** (1824–1896), rašydamas ketvirtąją simfoniją, galvojo apie programą. Vis dėlto partitūroje jo paties paliktos užuominos, prabylančios apie viduramžių miestus, riterius, žirgus, šnabždančius miškus ar paukščių giesmes leidžia tikėti kūrinyje užfiksuotu programiškumu. Kaip ir išlikęs Brucknerio laiškas bičiuliui Hermanui Leviui, kuriame kompozitorius rašė: „Pirmoje dalyje, po ilgo nakties miego, apie prasidedančią dieną mums praneša valtornos...“

Daugybę kartų muzikos istorijoje vardus kompozitorių kūriniams davė kiti, tačiau savo **Simfoniją Nr. 4 Es-dur, WAB 104** „romantine“ praminė pats Bruckneris. Parašė ją dar 1874 m., tačiau vis nenurimo: grįžo prie kūrinio po keturiolikos metų, po to – dar ne syki. Šiandien oficialiomis muzikologai pripažįsta net tris šios simfonijos versijas, kurių vėlyviausią orkestruoti buvo ėmėsis pats Gustavas Mahleris.

Kai 1881 m. Vienos filharmonijos orkestras ėmėsi repetuoti Brucknerio Ketvirtąją simfoniją, iš karto suprato, kad į jų rankas pateko kūrinys, kokio jiems dar nebuvo tekę girdėti. Simfonija išsiskyrė mitine didybe, kone idealiu grožiu. Kompozicijoje dera melodijų žaismė, harmonijos intensyvumas, dramatiinių kontrastų gausa. Įdomu, kad iki Ketvirtosios simfonijos premjeros Brucknerio žvaigždė dar nebuvo patekėjusi: net muzikų bendruomenėje kompozitorius nebuvo gerai žinomas. Būtent šios simfonijos sėkmė tapo lemtingu posūkiu austrų kompozitoriaus karjeroje, nors kritikai iš pradžių reagavo santūriai, net prieštarigai, tik publika „Romantinę“ pamilo išsyk.

Ketvirtoji simfonija išlaiko tradicinę keturių dalių struktūrą. „Ruhig bewegt“ liudija brėkstančią dieną, ryto ramos gaivą; *Andante* – daininga, pamaldi serenada, kai kuriems primenanti religinę procesiją. Trečiąją „Bewegt“ pats Bruckneris vadino „medžioklės *scherzo*“, joje netrūksta kaimiškos energijos ir aistros. Finalinė dalis „Mäßig bewegt“, vienu praminta „audra“, kitų – „liaudies festivaliu“ ar „karnavalu“, apibendrina įspūdingą austrų kompozitoriaus proveržį lėmusį simfoninį veikalą.

Birželio 4 d., sekmadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

PAGANINI ANSAMBLIS IŠ VIENOS. SMUIKO GENIJAUS ŠEDEVRAI KVARTETUI

PAGANINI ENSEMBLE VIENNA (Austrija):
MARIO HOSEN (smuikas)
MARTA POTULSKA (altas)
LILIANA KEHAYOVA (violončelė)
ALEXANDER SWETE (gitara)

Programa:

I

NICCOLÒ PAGANINI (1782–1840)

Kvartetas smuikui, altui, gitarai ir violončelei a-moll, op. 4 Nr. 1, MS 28

Introduzione. Andante marcato. Vivace

Minuetto alla marsigliese. Andantino

Tema von variazioni. Adagetto cantabile

Variatione I. Piu mosso

Variatione II. Minore

Variatione III. Presto

Terzetto D-dur smuikui, gitarai ir violončelei, MS 69

Allegro con brio

Minuetto. Allegro vivace

Andante larghetto. Cavate

Rondo. Allegretto

II

NICCOLÒ PAGANINI

Tema su variacijomis (pagal Kapričą op. 1 Nr. 24)

RAINER BISCHOF (g. 1947)

Gitarrenquartett „Nicolò“ (premjera)

NICCOLÒ PAGANINI

Kvartetas smuikui, altui, gitarai ir violončelei Nr. 9 D-dur, MS 36

Allegro moderato

Minuetto alla Valtz. Allegretto mosso. Trio

Adagio sostenuto appassionatamente

Finale. Allegro vivace

Atlieka Paganini Ensemble Vienna

Turime jausti stipriai,
kad tai pajustų ir kiti.

Kas toks buvo Niccolò Paganini? Atlikėjas ar kompozitorius? „Jis buvo ir viena, ir kita“, – į klausimą atsako **PAGANINI ENSEMBLE VIENNA** nariai, tvirtinantys, kad kamerinė muzika užėmė ypatingą vietą italų virtuozo kūryboje ir puoselėjantys šį kūrybinį „velnio smuikininku“ praminto kompozitoriaus palikimą. Ansamblis savo veiklą paskyrė retai atliekamų Paganini kūrinių interpretacijoms – jų repertuare solo, duetai, trio, kvartetai, kurie atveria unikalų italų kompozitoriaus muzikinės vaizduotės pasaulį. O jame vyrauja *bel canto* tradiciją primenantis melodingumas ir išskirtinis virtuoziškas. Pats N. Paganini sykį sakė: „Turime jausti stipriai, kad tai pajustų ir kiti.“ Šia idėja vadovaudamasis „Paganini Ensemble Vienna“ ypač daug dėmesio skiria technikos tobulumui ir aistringam žvilgsniui į ugningos Paganini muzikos interpretacijas. Praėjusį sezoną ansamblis didelės sėkmės sulaukė koncertuodamas Vienos „Konzerthaus“, Madrido nacionalinėje auditorijoje, festivaliuose Bulgarijoje, Vokietijoje, Austrijoje. Šį sezoną daug koncertuoja Ispanijoje, Portugalijoje, Kanadoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose, Turkijoje, Italijoje, Šveicarijoje.

Ansamblio įkūrėjas – bulgarų kilmės austrų smuikininkas **Mario Hossen**, laikomas vienu geriausių N. Paganini muzikos interpretuotojų pasaulyje. Smuikininko biografijoje – pasirodymai su ryškiausiais pasaulio orkestrais, tarp kurių minėtini „St. Martin-in-the-Fields“, Brucknerio, Milano „La Scala“ teatro orkestrai, kiti. Altininkė **Marta Potulska** – daugelio tarptautinių konkursų laureatė, Johannes Brahms'o konkurso Austrijoje (2007) pirmosios vietos, tarptautinio Lionelio Tertiso altininkų konkurso specialiojo prizo laimėtoja (2006). Altininkė yra pasirodžiusi Zalburgo, Sankt Galeno ir daugelyje kitų tarptautinių festivalių. Šiuo metu ji taip pat – ir Vienos kamerinio orkestro, Vienos tarptautinio solistų ansamblio, kitų muzikinių kolektyvų narė. Violončelininkė **Liliana Kehayova** – ketvirtos kartos muzikė, aistringa kamerinės muzikos atlikėja, koncertavusi Vienos „Musikverein“, Prahos „Rudolfinum“ ir kitose prestižinėse Europos salėse. **Alexanderis Swete** – vienas geriausių šių dienų Austrijos gitaristų. Jo ekspresyvios interpretacijos, muzikalumas ir virtuoziškas žavi tiek kritikus, tiek publiką. Tarptautinę karjerą gitaristas pradėjo dar 1991 m., laimėjęs pirmąją vietą Tarptautiniame Prancūzijos radijo gitarų konkurse – įtakingiausiame gitaristų konkurse pasaulyje.

Parengta pagal paganiniensemblewien.com

Niccolò Paganini (1782–1840) kvartetai smuikui, altui, gitarai ir violončelei – svarbi italų kompozitoriaus kūrybos dalis. Jie atveria XIX a. itališkojo stiliaus pasaulį, praturtina kamerinės muzikos literatūrą. Charles'is Baudelaire'as vienoje savo knygų yra rašęs, esą kartu su Paganini, dar iki jo didžiosios šlovės, po pasaulį klajojo ispanų gitaristas. Jie abu, laisvi nuo bet kokių įsipareigojimų, keliavo iš miesto į miestą, kiekviename jų rengdami koncertus. Paganini bičiulis, kaip pasakoja Baudelaire'as, buvęs labai talentingas ir įkvėpęs visus penkiolika italų kompozitoriaus parašytų gitaros kvartetų. Manoma, kad juos kompozitorius kurti pradėjo apie 1815-uosius. Gitarai, beje, kompozitorius yra parašęs ir daugiau kūrinių, pats taip pat mokėjo puikiai šiuo instrumentu groti. **Kvartetas smuikui, altui, gitarai ir violončelei a-moll, op. 4 Nr. 1, MS 28** iš kitų kvartetų išsiskiria ypatingu dėmesiu alto partijai. Tai vienas iš kvartetų, kurie buvo publikuoti kompozitoriui dar gyvam esant, dedikuotas seseriai Nicolettai – buvęs dovana jos jungtuvų progai. **Kvartetas smuikui, altui, gitarai ir violončelei Nr. 9 D-dur, MS 36** – švelnios, lengvai melancholiškos nuotaikos, kritikų teigimu, pilnas „nuginkluojančiai paprastų“ melodijų. Vienoje „Paganini Ensemble Vienna“ įrašytą kvartetų albumą apžvelgiančių recenzijų juokaujama, kad šio kvarteto finale išgirstame tokį N. Paganini, kokį gerai pažįstame ir mylime.

Niccolò Paganini trio styginiams ir gitarai **Terzetto D-dur smuikui, gitarai ir violončelei, MS 69** – nedidelė, bet svarbi italų kompozitoriaus ir smuikininko kūrybinio palikimo dalis. Tai subalansuotos formos kūrinys, išsiskiriantis tembrine žaisme, skirtingomis grojimo technikomis ir gražia daininga melodija. Kompozicijos rankraštyje užfiksuota, kad ją Paganini sukūrė 1833 m. vasarą viešėdamas Londone.

Niccolò Paganini **Tema su variacijomis (pagal Kapričą op. 1 Nr. 24)** – vienas ypač retai atliekamų, nepublikuotų kompozitoriaus ir smuikininko kūrinių. Kaip žinoma, 24-ojo kapričo temą Paganini naudojo labai plačiai, ją yra aranžavęs įvairioms instrumentų sudėtims. Pats kapričas laikomas išskirtinai sudėtingu, tačiau ši tema tapo įkvėpimu ne tik paties Paganini, bet ir kitų kompozitorių kūrybai. Girdėsime originalią temos aranžuotę.

Austrų kompozitorius **Raineris Bischofas** (g. 1947) – itin plataus akiračio menininkas, studijavęs ne tik kompoziciją, bet ir teisę, filosofiją, meno istoriją ir pedagogiką. Jo veikla apima ne tik muzikinę kūrybą, bet ir tekstų muzikos filosofijos bei estetikos klausimais rengimą. Buvęs Austrijos kompozitorių sąjungos pirmininkas (1984–1986), Vienos simfoninio orkestro generalinis sekretorius (1988–2005), ilgą laiką vadovavo ir Tarptautinei Gustavo Mahlerio asociacijai (1991–2015). R. Bischofo kūryba apima orkestrinę, vokalinę, operinę ir kamerinę muziką. Kompozitoriaus kūrybinėms pažiūroms artimos Antrosios Vienos mokyklos idėjos, tokių kompozitorių kaip Antono Weberno ar Albano Bergo darbai itin veikė jo orkestrinius veikalus. 2023 m. Vilniaus festivalyje pristatomas R. Bischofo žvilgsnis į XIX a. italų smuiko virtuozą Niccolò Paganini – koncerte skambės jo naujas kūrinys, **kvartetas gitarai „Nicolò“**.

Birželio 7 d., trečiadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

FERENCO LISZTO „KLAJONIŲ METAI“

MŪZA RUBACKYTĖ

(fortepijonas; Lietuva, Prancūzija, Šveicarija)

Programa:

I

FERENC LISZT (1811–1886)

Iš fortepijoninio ciklo „Klajonių metai“ („Années de Pèlerinage“), „Pirmieji metai: Šveicarija“

(„Première année: Suisse“):

„Chapelle de Guillaume Tell“ („Vilhelmo Telio koplyčia“)

„Au lac de Wallenstadt“ („Prie Valenštato ežero“)

„Pastorale“ („Pastoralė“)

„Au bord d'une source“ („Prie šaltinio“)

„Orage“ („Audra“)

„Vallée d'Obermann“ („Obermano slėnis“)

„Églogue“ („Ekloga“)

„Le mal de pays“ („Tėvynės ilgesys“)

„Les cloches de Genève: Nocturne“ („Ženevos varpai: Noktiurnas“)

II

FERENC LISZT

Iš fortepijoninio ciklo „Klajonių metai“ („Années de Pèlerinage“), „Antrieji metai: Italija“

(„Deuxième année: Italie“):

„Sposalizio“ („Sužadėtuvių“)

„Sonetto 47 del Petrarca“ („Petrarcos sonetas“ Nr. 47)

„Sonetto 104 del Petrarca“ („Petrarcos sonetas“ Nr. 104)

„Sonetto 123 del Petrarca“ („Petrarcos sonetas“ Nr. 123)

„Après une lecture du Dante: Fantasia quasi sonata“ (Sonata-fantazija „Perskaičius Dante“)

Atlieka MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas)

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė **MŪZA RUBACKYTĖ** – viena svarbiausių Lietuvos muzikinės kultūros ambasadorių pasaulyje. Pianistė yra tarptautinio Liszto–Bartóko pianistų konkurso Budapešte nugalėtoja – šis 1981 m. jos pelnytas įvertinimas buvo pirmasis tokio masto lietuvių pianisto pripažinimas tarptautinėje scenoje po beveik penkių dešimtmečių, kai pirmuoju tarptautinio konkurso laureatu 1933 m. tapo Stasys Vainiūnas.

M. Rubackytės tarptautinė karjera – įspūdinga. Pianistė groja daugelyje prestižinių salių, tarp kurių – Paryžiaus „Salle Gaveau“, Bastilijos opera, Londono „Wigmore Hall“, Amsterdamo „Concertgebouw“, Bonos „Beethoven-Haus“, Briuselio konservatorija, Tokijo „Casals Hall“, Oklando filharmonija, Buenos Airių „Teatro Colón“, Rio de Žaneiro „Teatro Municipal“, daugelis kitų. Pianistė yra grojusi kartu su Lozanos, „Teatro Colón“, Santiago operos (Čilėje), Bretanės, Hjuston, Portlando, Vašingtono, Virdžinijos, Šiaurės Karolinos, Bafalo ir daugeliu kitų aukščiausios klasės Jungtinių Amerikos Valstijų orkestrų.

Pianistės diskografijoje – daugiau nei 30 albumų. Jos įrašytas trigubas F. Liszto „Klajonių metų“ albumas pripažintas visame pasaulyje, puikiai įvertintas „Chicago Tribune“ ir „BBC Music Magazine“. Taip pat M. Rubackytė yra įrašiusi Dmitrijaus Šostakovičiaus „24 preliudus ir fugas“ („Brilliant Classics“), parengusi Ludwigo van Beethoveno, F. Liszto, D. Šostakovičiaus ir kitų kompozitorių koncertų fortepijonui įrašus. 2014 m. M. Rubackytė išleido septynių plokštelių seriją „Great Lithuanian Live Recordings“ („Doron“), kurioje įrašyti 16 koncertų fortepijonui su orkestru. Naujausias pianistės ir „Doron“ bendras darbas – 2021 m. išleistas albumas su Johanneso Brahms koncertais fortepijonui Nr. 1 ir Nr. 2. 2021 m. leidyklos „Ligia“ išleistas M. Rubackytės interpretuojamų Leopoldo Godowskio ir Karolio Szymanowskio kūrinių albumas pelnė daugelį tarptautinių prizų, tarp jų – prestižinį „Diapason d'Or“. Naujausias pianistės įrašas, parengtas kartu su smuikininku Dmitrijumi Makhtinu, taip pat skirtas šių dviejų kompozitorių kūrybai, tik šįkart – jų kompozicijoms smuikui ir fortepijonui.

M. Rubackytė nuolatos kviečiama dalyvauti tarptautinių žiuri darbe – F. Liszto konkursuose Utrechte ir Veimare, taip pat konkursuose Parmoje, Budapešte, Venecijoje, Klivlande, Pretorijoje. 2023 m. ji buvo „Eurovizijos jaunųjų muzikų“ („Concours Eurovision des Jeunes Musiciens“) žiuri pirmininkė. Pianistė yra Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė, meistriškumo kursų veda visame pasaulyje – tiek Europoje, tiek JAV ar Pietų Amerikoje, o ypač dažnai – F. Liszto akademijose Budapešte ir Veimare. M. Rubackytė yra Vilniaus fortepijono festivalio įkūrėja ir meno vadovė.

Tarp daugelio kitų pianistei įteiktų įvertinimų – garbės medalis „Už nuopelnus Lietuvos kultūrai“, Vyriausybės kultūros ir meno premija, Lietuvos nacionalinė kultūros ir meno premija, Šv. Kristoforo statulėlė. 2018 m. ji apdovanota ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro didžiuoju kryžiumi. 2021 m. pianistė gavo pirmą kartą teiktą Lietuvos nacionalinės filharmonijos apdovanojimą – garbės ženklą „Tarnauju muzikai“. Tais pačiais metais prancūzų leidykla „Ovadia“ išleido autobiografinę knygą „Gimusi po fortepijonu“, 2022 m. šią knygą lietuvių kalba išleido „Tyto alba“, ji iškart tapo bestseleriu.

XIX a. novatoriaus, vengrų pianisto ir kompozitoriaus **Ferenco Liszto** (1811–1886) kūryboje fortepijonas užėmė išskirtinę vietą. Šis instrumentas buvo tiek mylimas bičiulis, tiek eksperimentų erdvė, tiek įstabiausių kūrinių įkvėpėjas. Trys romantizmo epochos fortepijoninės muzikos kolonos – tai „**Klajonių metų**“ trilogija, prabylanti apie klajoklišką menininko charakterį. Dar vaikystėje, stebindamas atlikėjiška meistryste, keliavo iš gimtosios Vengrijos į Vieną, Paryžių, galiausiai – Ženevą ir po visą Europą, kuri žavėjosi muziko talentu. Klajokliškos kompozitoriaus ir pianisto patirtys nugulė į 26 kūrinius, sudėtus į tris ciklus, kurie iki mūsų dienų išlieka sunkiai įveikiamomis viršukalnėmis net patiems meistriškiausiems pianistams. Nestebina, kad neretai trys „Klajonių metų“ ciklai vadinami „įspūdingiausiu XIX a. fortepijono meno projektu“. Kartu tai – jautrią, empatišką F. Liszto sielą menantis jo kelionių dienoraštis, atveriantis giliausiai įstrigusias viešnagių Šveicarijoje ir Italijoje patirtis. Visų trijų ciklų pjesės buvo rašomos bene keturis dešimtmečius, prie jų kompozitorius nuolat grįždavo, peržiūrėdavo, permąstydavo, nepasiduodamas laiko tėkmei.

Pianistės M. Rubackytės biografijoje F. Liszto kūryba užima ypatingą vietą. „Liszto muzika tarsi auksinė gija driekiasi per mano biografiją (...), aš visada esu kupina meilės jam“, – viename interviu sakė pianistė. Įtakingo JAV leidinio „Fanfare“ kritikai M. Rubackytę yra pavadinę „viena geriausių gyvųjų Liszto atlikėjų“. Ji yra Tarptautinių F. Liszto asociacijų (ILA) biuro narė, ilgametė F. Liszto pianistų konkursų Utrechte, Parmoje ir kitur žiuri narė, kompozitoriaus draugijos Lietuvoje „LiSZtuania“ prezidentė, pianistų konkurso „Lisztofonija“ globėja. 2012 m. už F. Liszto kūrybos sklaidą pasaulyje Vengrijos kultūros ministerija M. Rubackytę apdovanojo „Pro Hungarica“ prizų. 2002 m. M. Rubackytė Paryžiaus Olivier Messiaeno salėje per vieną dieną atliko visą „Klajonių metų“ trilogiją, vėliau šį iššūkį pakartojo Liszto gimimo ir mirties metinių festivaliuose Raidinge, Bairoite, Paryžiaus operoje, kituose svarbiuose Prancūzijos festivaliuose, kitur. Vienas naujausių jos Liszto interpretacijų įvertinimų – 41-ojo Budapešto Liszto asociacijos *Grand Prix* už albumą „De la valse à l'abîme Schubert / Liszt“.

Liszto muzika tarsi auksinė gija driekiasi per mano biografiją.

Vilniaus festivalio koncerte pianistė skambins pilną pirmosios „Klajonių metų“ knygos ciklą ir ryškiausias pjeses iš antrosios.

„**Pirmieji metai: Šveicarija**“ – jaunystėje pradėtas ciklas, galutinį pavidalą įgijęs apie 1855-uosius. Prie jo pjesių kompozitorius sugrįždavo visą gyvenimą. Dauguma kūrinių parašyti anksčiau, įkvėpti akį traukiančio Šveicarijos kraštovaizdžio, tačiau labiausiai – gilių emocinių patirčių, keliaujant kartu su mylimąja, grafiene Marie d'Agoult.

„Pirmųjų metų: Šveicarijos“ ciklą pradanti pjesė „**Vilhelmo Telio koplyčia**“ prabyla kovos už laisvę temomis, apie kurias byloja liaudiškos muzikos potėpiai. Kūrinio tituliniam lapė vokiškai įrašyta: „Einer für Alle, Alle für Einen“ („Vienas už visus, visi už vieną“).

Pjesėje „**Prie Valenštato ežero**“ (1835) Lisztas atsigrėžia į jį įkvėpusią lordo George'o Byrono kūrybą. Čia kompozitorius mena savo ir grafienės Marie d'Agoult viešnagę prie Valenštato.

*...Thy contrasted lake,
With the wild world I dwelt in, is a thing
Which warns me, with its stillness, to forsake
Earth's troubled waters for a purer spring*

*...O ežere, ramybė tavo,
Primindama pasaulio triukšmą, kuriam aš gyvenau,
Byloja man trapia tyla: atsisakyki
Žemės drumzlinų verpetų vardan švarios versmės.*

„**Pastoralė**“ kuria šviesią, idilišką nuotaiką. Jai kontrastuojanti „**Prie šaltinio**“ fiksuoja gyvybingą, žaismingą šaltinio vandens tėkmę. Pjesę lydi Friedricho Schillerio eilutė „šnarancioje vėsoje gimsta jaunos gamtos žaismas“.

*In säuselnder Kühle
Beginnen die Spiele
Der jungen Natur*

*Gaiviam šnaresy
prabunda žaismė
jaunos prigimties*

„**Audra**“ genialiai įgarsina šėlstančią stichiją, primindama apie žmogui neįveikiamą gamtos jėgą. Šiai pjesei įkvėpimą kompozitorius taip pat rado Byrono poemoje „Čaidl Haroldo klajonės“.

*But where of ye, oh tempests! is the goal?
Arè you like those within the human breast?
Or do ye find, at length, like eagles, some high nest?*

*Bet koks, o audros, jūsų tikslas?
Ar jūs panašios į tas, kur neramina žmogaus sielą?
O gal jūs, kaip ereliai, randate platybėse naujus lizdus?*

„**Obermano slėnis**“, neretai vadinamas giliausiu viso ciklo kūriniu, persmelktas melancholijos. Kūrinys atskleidžia Etiene'o Senancouro 1804 m. romane sukurtą vienišą Obermano charakterį. Pavargęs nuo nesėkmių, jis išvyksta ieškoti vienvėsių.

Que veux-je? Gue suis-je? Que demander à la nature? ...Toute cause est invisible, tout fin trompeuse; toute forme change, toute durée s'épuise...je sens, j'existe pour me consumer en désirs indomptables, pour m'abreuver de la séduction d'un monde fantastique, pour rester atterré de sa voluptueuse erreur.

Ko trokštu aš? Kas aš esu? Ko iš gamtos prašyti? Juk priežastys nematomos, o baigmės apgaulingos; ir formos keičiasi, ir laikas pasibaigia... jaučiu, jog egzistuoju tam, kad nūčiau į nepažabotus norus, fantastinio pasaulio pasisotinčiau vilionėm ir krisčiau pakirstas tų nuodėmių saldumo.

„**Ekloga**“ – dar vienas pastoralinis kūrinys, naujos dienos pradžios džiugesį vaizduojanti pjesė. Kompozitorių įkvėpė Byrono tekstas.

*The morn is up again, the dewy morn,
With breath all incense, and with cheek all bloom,
Laughing the clouds away with playful scorn,
And living as if earth contain'd no tomb, - ...*

*Vėl prabudo rytas, rasotas rytas,
Alsuojantis smilkalais, žiedais nusagstytais skruostais,
Žaisminga panieka nugenantis debesis,
Ir gyvenantis taip, tarsi žemėje neegzistuočių kapas, - ...*

„**Tėvynės ilgesys**“ prabyla apie ilgesį, palieka klausytoją liūdnuose apmąstymuose. Pjesėje kompozitorius tarsi tapo garsais kalnų kraštovaizdį, pasigirsta piemenėlių replikos, jų aidai. Ciklą užbaigia „**Ženevos varpai: Noktiurnas**“ – viena romantiškiausių temų Liszto kūryboje, dedikuota 1835 m. gimusiai dukrai Blandinai. Tai dar viena pjesė, įkvėpta Byrono. Kūrinyje suskamba džiaugsmas ir visą nugalinti meilė.

*...Minuit dormait; le lac etait tranquille, les cieux étoilés...
nous voguissionsloin du bord.*

*I live not in myself, but I become
Portion of that araround me.*

*Vidurnaktis įmigo, ežeras nurimęs, dangus beribis kupinas žvaigždžių...
nuo kranto plaukėme tolyn.*

*Aš jau negyvenu pats sau –
Esu dalis tik to, kas mane supa.*

„Klajonių metų“ trilogijos „**Antrieji metai: Italija**“ ciklo kūriniai buso rašomi tarp 1837 m. ir 1849 m., tačiau lygiai taip pat, kaip ir prie pirmosios, taip ir prie antrosios „Klajonių metų“ knygos Liszta grįždavo iki gyvenimo pabaigos. Pirmąją ciklo pjesę „**Sužadėtuvs**“ įkvėpė Milano galerijoje pamatytas Raffaello paveikslas, vaizduojantis Juozapo ir Mergelės Marijos sužadėtuves. Tai virtuoziškas kūrinys, stebinantis sudėtinga muzikine architektūra. Jame girdėti grigališkojo choralo melodijos, kuriančios sakralią atmosferą. Kompozitoriaus naudojama pentatonika įkvepia mistikos, primena klausytojui apie Kristaus kančią. Koncerte skambėsiantys trys „**Petrarkos sonetai**“ – Nr. 47, Nr. 104 ir Nr. 123 – buvo įkvėpti XIV a. italų poeto, humanisto Francesco Petrarkos (1304–1374) kūrybos. Pirmiausia sonetai parašyti balsui ir fortepijonui, bet galiausiai tapo „dainomis be žodžių“, kuriose Liszta autentiškai perteikia Petrarkos poezijos – „meditacijų meilės tema“ – dvasią.

Sonetas Nr. 47

*Benedetto sia 'l giorno, e 'l mese, e l'anno,
E la stagione, e 'l tempo, e l'ora, e 'l punto
E 'l bel paese e 'l loco, ov'io fui giunto
Da duo begli occhi che legato m'anno;*

*Palaiminta diena ta, mėnuo, metai,
Tas metų laikas, valanda, akimirka, ta nuostabi giraitė,
Vieta, kur pavergė mane
Dvi mielos akys amžinai.*

Sonetas Nr. 104

*Pace non trovo, e non ho da far guerra,
E temo, e spero, ed ardo, e son un ghiaccio:
E volo sopra 'l cielo, e giaccio in terra;
E nulla stringo, e tutto 'l mondo abbraccio.*

*Nerandu ramybės, tačiau nelinkęs aš kariaut;
Bijau, tačiau vis dar viliojus; degu aš ir ledu virstu;
Dangum sklandau ir žemėj aš giliu;
Aš nieko neturiu, tačiau mano glėby pasaulis visas.*

Sonetas Nr. 123

*I' vidi in terra angelici costumi,
E celesti bellezze al mondo sole;
Tal che di rimembrar mi giova, e dole:
Che quant'io miro, par sogni, ombre, e fumi.*

*Mačiau angelišką skaistumą žemėje,
Ir dangišką grožį, kuriam lygių šiam pasauly nėra,
Džiugina ir skaudina jis mano sielą,
Nugrimzdusių sapnuose, šešėliuose ir migloj.*

Koncerto pabaigoje suskambės ir vienas įstabiausių F. Liszto kūrybos epizodų – **Sonata-fantazija „Perskaičius Dante“**, įkvėpta Victorio Hugo poemos. Pasakojama, kad viešėdamas Italijoje, prie Komo ežero, kartu su grafiene kompozitorius intensyviai studijavęs ir Dante's „Dieviškąją komediją“. Iš pradžių gimusi kaip nedidelė pjesė, 1839 m. pirmąsyk skambinta paties Liszto, sonata-fantazija po dešimtmečio kompozitoriaus buvo peržiūrėta. Kūrinių sudaro daugybė temų ir leitmotyvų, įvairios jų transformacijos, iš kurių išryškėja dvi temos: pirmoji, chromatinė, simbolizuoja pragarą. Joje ypač svarbus tritonis, muzikos istorijoje ilgai vadintas „velnio intervalu“. Antroji tema – tai dangiškas choralas, prabylantis apie amžinąjį džiaugsmą rojuje.

*Quand le poète peint l'enfer, il peint sa vie:
Sa vie, ombre qui fuit de spectres poursuivie;
Forêt mystérieuse où ses pas effrayés
S'égarant à tâtons hors des chemins frayés;
Noir voyage obstrué de rencontres difformes;
Spirale aux bords douteux, aux profondeurs énormes,
Dont les cercles hideux vont toujours plus avant
Dans une ombre où se meut l'enfer vague et vivant!*

*Cette rampe se perd dans la brume indécise;
Au bas de chaque marche une plainte est assise,
Et l'on y voit passer avec un faible bruit
Des grincements de dents blancs dans la sombre nuit.
Là sont les visions, les rêves, les chimères;
Les yeux que la douleur change en sources amères,
L'amour, couple enlacé, triste, et toujours brûlant,
Qui dans un tourbillon passe une plaie au flanc;
Dans un coin la vengeance et la faim, sœurs impies,
Sur un crâne rongé côte à côte accroupies;
Puis la pâle misère au sourire appauvri;
L'ambition, l'orgueil, de soi-même nourri,
Et la luxure immonde, et l'avarice infâme,
Tous les manteaux de plomb dont peut se charger l'âme!
Plus loin, la lâcheté, la peur, la trahison
Offrant des clefs à vendre et goûtant du poison;
Et puis, plus bas encore, et tout au fond du gouffre,
Le masque grimaçant de la Haine qui souffre!*

*Oui, c'est bien là la vie, ô poète inspiré,
Et son chemin brumeux d'obstacles encombré.
Mais, pour que rien n'y manque, en cette route étroite
Vous nous montrez toujours debout à votre droite
Le génie au front calme, aux yeux pleins de rayons,
Le Virgile serein qui dit: Continuons!*

*Poetas vaizduoja ne pragarą – savo gyvenimą;
Gyvenimą savo – smėklų gainiojamą šesėlį;
Mišką slėpiningą, kuriame jo žingsniai baugūs
Ieško apčiuopom praminto tako, jo nerasdami;
Sunkiai praeinamas bjaurus juodas kelias;
Gilios bedugnės, pavojingų pakrančių ratai,
Šių vingiai baisūs vis veda į priekį,
Patamsy, kur pragaras gruma neaiškus ir gyvas!*

*Tie laiptai pranyksta rūke blankiam;
Ant kiekvienos pakopos aimana tūno,
Ir matyti, kaip praslenka kažkas vos girdimai,
Sugrikšjęs baltais dantimis nakty tamsioj.
Tai vizijos, svajonės ir chimeros;
Akys, pavirtusios karčiais skausmo šaltiniais,
Meilė, kūnai susipynę, amžinai liūdni ir degantys,
Žaizdotais šonais praskrieja sukury;
Vienam kampe – bedieviai du – kerštas ir alkis
Klūpo susigūžę prie kaukolės apgraužtos;
Paskui – skurdas blyškus šiepiasi nedrąsiai;
Ambicija, save ryjanti puikybė
Ir gašlumas begėdis, ir godulys niekingas, –
Visi švino dangalai, prislegiantys sielą!
Tada – niekšybė, baimė, išdavystė,
Siūlančios pirkti raktus ir ragaujančios nuodus;
O toliau, dar žemiau, pačioj bedugnėj,
Vaiposi kenčianti Neapykantos kaukė!*

*Taip, poete įkvėptasis, tai tikras gyvenimas
Ir užverstas kliūtimis jo miglotas kelias.
Bet kad nieko netrūktų šiam take siauram,
Stovintį savo dešinėj vis rodote mums
Genijų spindinčiomis giedromis akimis, –
Vergilijų ramiu veidu, tariantį: Eikime pirmyn!*

Birželio 9 d., penktadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

SKAMBŪS LINKĖJIMAI IŠ ESTIJOS

GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA (Estija)

Dirigentas
ANDRES KALJUSTE (Estija)

Solistė
ELINA NECHAYEVA
(sopranas, Estija)

Koncertas dalinai remiamas
iš Nacionalinės programos lėšų

KONCERTAI

33

Programa:

I

JAAN RÄÄTS (1932–2020)

Koncertas kameriniam orkestrui Nr. 1, op. 16

Allegro

Andante

Allegro

Grave

Allegro

PEETER VÄHI (g. 1955)

„To the Mother“ („Motinai“)

Solistė ELINA NECHAYEVA (sopranas)

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

Motetas „Exsultate jubilate“, KV 165

Exsultate jubilate – Allegro

Fulget amica dies – Recitativo

Tu virginum corona – Andante

Alleluja – Allegro

Solistė ELINA NECHAYEVA (sopranas)

II

ARVO PÄRT (g. 1935)

„Summa“

JOSEPH HAYDN (1732–1809)

Simfonija Nr. 60 C-dur („Il distratto“), Hob. I:60

Adagio. Allegro di molto

Andante

Menuetto. Trio

Presto

Adagio (di Lamentatione)

Finale. Prestissimo

GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA
Dirigentas ANDRES KALJUSTE

„Glasperlenspiel Sinfonietta“ praeities muziką klausytojams pristato kaip gyvą, kvėpuojantį, džiaugsmingą organizmą, įrodydama, kad kiekvienas muzikos stilius gali įkvėpti protą, sušildyti sielą ir suteikti energijos“, – taip apie į Vilniaus festivalį atvykstantį, vienintelį Estijoje nuolat koncertuojantį privatų orkestrą rašoma „Estonian Record Productions“ puslapyje. Suburtas kaip festivalio orkestras, **GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA** šiandien koncertuoja labai plačiai: nuo Estijos iki Italijos, nuo Suomijos iki Brazilijos, Argentinos, Čilės ar Urugvajaus.

Lygiai taip pat platūs akiračiai atsiveria ir orkestro programose, kuriose galima išgirsti tiek baroko, tiek XX–XXI a. kompozitorių kūrybą. „Glasperlenspiel Sinfonietta“ yra klausėsi tokių prestižinių salių kaip Amsterdamo „Concertgebouw“, Kelno filharmonijos ar Briuselio „Palais des Beaux-Arts“ klausytojai. Koncertai šiose salėse buvo sutikti ypač palankiai.

Idėja suburti naują orkestrą kilo dirigentui Risto Joostui, pirmajam orkestro meno vadovui, kuris „Glasperlenspiel Sinfonietta“ vadovavo nuo 2009 iki 2011 metų. Vėliau orkestro meno vadovo pareigas perėmė estų smuikininkas ir dirigentas Andreasas Mustonenas.

„Apdovanotas instinktyvaus muzikalumo žyme, jautriu priėjimu prie garso ir gebėjimu megzti natūralų ryšį su orkestrantais“, – apie estų smuikininką, altininką ir dirigentą **ANDRESĄ KALJUSTĘ** yra sakęs maestro Paavo Järvi.

Muzikinę karjerą A. Kaljuste pradėjo kaip smuikininkas, vėliau pamilo ir altą. Po studijų Švedijoje ir Vokietijoje jis buvo tokių prestižinių orkestrų kaip „Philharmonia“, Berlyno radijo simfoninis, Helsinkio filharmonijos ir Karališkasis filharmonijos orkestras narys. Taip pat dirbo Oulu miesto orkestro kvietiniu koncertmeisteriu, tad puikiai pažįsta orkestrą iš vidaus.

Orkestrinio dirigavimo A. Kaljuste mokėsi Helsinkio Sibelijaus akademijoje, pas Hannu Lintu ir Atso Almila. Baigęs dirigavimo studijas pasirodė kaip kvietinis dirigentas su Helsinkio filharmonijos „Lahti sinfonia“, Tamperės simfoniniu, Estijos nacionalinės operos ir kitais orkestrais. Artimiausiu metu planuojami jo debiutai su „Vaasa Sinfonia“, „Tallis“ kameriniu orkestrais.

2022 m. dirigentas buvo paskirtas Talino muzikos ir baleto mokyklos klasikinės muzikos studijų kūrybinio vadovu. Tai – visiškai nauja institucija, duris atvėrusi tik praėjusių metų rugsėjį.

Sopranas **ELINA NECHAYEVA** – Taline gimusi kylanti operos žvaigždė. Išskirtinio balso ir galingos įtaigos solistė jau yra patraukusi tiek klasikinės, tiek populiariosios muzikos mėgėjų dėmesį.

E. Nechayeva – Talino universiteto ir Estijos muzikos ir teatro akademijos absolventė, tobulingosi Milano Giuseppe's Verdi konservatorijoje. Pirmas žingsnis į didžiąją sceną buvo debiutas Estijos nacionalinėje operoje 2015 m., kur ji pasirodė Džanetos vaidmeniu operoje „Meilės eliksyras“. 2015–2017 m. solistė buvo kvietinė Estijos dramos teatro atlikėja. 2017 m. dalyvavo prestižiniame „Neue Stimmen“ konkurse Vokietijoje, kuriame iš 1500 dalyvių buvo atrinkta dainuoti finaliniame ture.

Sopranas nuolatos koncertuoja Estijoje ir užsienyje, yra dainavusi diriguojant žymiems dirigentams Paavo, Kristjan ir Neeme Järvi. Pastarasis ją yra pavadinęs „ateities Renée Fleming“. Dirigentą sužavėjo E. Nechayevos išskirtinis balsas, muzikalumas, taip pat – švelnus būdas. Jų bendro koncerto Šanchajaus didžiajame teatre klausėsi per penkis milijonus TV žiūrovų.

E. Nechayevos repertuare – Mozarto, Rossini, Mendelssohno, Faure, kitų kompozitorių kūriniai. Solistė taip pat atlieka ir šiuolaikinių kompozitorių muziką.

Būdama atvira įvairiai muzikai, E. Nechayeva 2018 m. nugalėjo Estijos nacionalinėje „Eurovizijos“ atrankoje. Didžiojoje „Eurovizijoje“ Lisabonoje ji užėmė 8 vietą, tačiau daugelis ją vadino „širdžių nugalėtoja“. Dainininkė ir toliau bendradarbiauja su prodiuseriais, didžėjais, eksperimentuoja su įvairiomis vokalinėmis technikomis.

Parengta pagal elinanechayeva.com

Estų kompozitorius, Arvo Pärto bendraamžis **Jaanas Räätsas** (1932–2020) išgarsėjo savo kino muzika 7–8-ajame dešimtmetyje. Jo kūryba artima neoklasicistiniam stiliui, kompozitoriaus muzikai būdingi repetityviniai ritmai, stilizacijos, joje galima išgirsti humoro ir ironijos.

J. Räätsos ritmika grįstas komponavimo procesas susiformavo 7-ajame dešimtmetyje ir dar ilgai veikė kitų estų kompozitorių kūrybą. Ir šiandien J. Räätsos muziką ypač mėgsta jaunosios kartos atlikėjai, nes jos energija nepraranda aktualumo.

Penkių dalių **Koncertas kameriniam orkestrui, op. 16**, – kompozitoriaus jaunystės kūrinys, parašytas 1961-aisiais. Vėliau J. Räätsas prie jo sugrįžo daugiau nei po trijų dešimtmečių. Tai intensyvi, ritminga kompozicija, atverianti jaunatvišką kūrybos žaismą. Iki šiol tai – vienas dažniausiai pasaulyje atliekamų estų kompozitorių kūrinių.

Kompozitorius **Peeteris Vāhi** (g. 1955) – vienas originaliausių šių dienų Estijos balsų, kūrėjas, kurio muzikoje veikia Rytų ir Vakarų įtakos, avangardas, archaika, vietą randa ir akustika, ir elektronika. Savo vokalinėje muzikoje P. Vāhi, šalia gimtosios estų kalbos, naudoja sanskrito, tibetiečių, vokiečių, senąją prūsų, seto, japonų, koptų ir kitas egzotiškas kalbas.

Jaunystėje grojo akordeonu, fortepijonu ir kontrabosu. Vėliau studijavo kompoziciją pas Eino Tambergą. Šiandien P. Vāhi – ne tik kompozitorius, bet ir įrašų bei koncertų prodiuseris, šiuo metu – „Estonian Record Productions“, tarptautinių „Orient“, „Glasperlenspiel“ festivalių meno vadovas.

Opusas „**To the Mother**“ (2017), minimas tarp svarbiausių P. Vāhi kūrinių, originaliai buvo parašytas obojui su orkestru. Tačiau šiandien egzistuoja bent kelios jo aranžuotės, o koncerte Vilniaus festivalyje nuskambės versija koloratūriniam sopranui ir orkestrui. Kritikė Margit Pruul išskiria paprastą kūrinių struktūrą, ilgą, apgalvotą melodines linijas ir meditatyvią atmosferą. „Jausmas tarsi plūduriuojant transcendencijoje“, – rašė ji.

„Jis dainuoja tarsi angelas“, – taip **Wolfgangas Amadeusas Mozartas** yra sakęs apie žymų XVIII a. kastratą Venanzio Rauzzini (1746–1810), kuriam ir sukūrė motetą „**Exsultate jubilate**“, **KV 165**. Keturių dalių motetą Vienos klasikas rašė viešėdamas Milane, tuo pačiu metu dirbdamas prie operos „Lucijus Sula“ („Lucio Silla“, 1773 m.). Rauzzinis šioje operoje dainavo pagrindinę Cecilio partiją. Mozartą labai žavėjo Rauzzini talentas ir techninis meistriškumas. Tuo metu kompozitoriui tebuvo 16, o moteto premjera įvyko 1773 m. sausio 16 d., likus vienai dienai iki Mozarto 17-ojo gimtadienio.

Mūsų laikais „Exsultate jubilate“ dažniausiai atlieka sopranai, tai – išskirtinio solistės meistriškumo reikalaujantis kūrinys. Motetas labai primena kitas Mozarto koncertines arijas ar operas.

Išplėtojau ypač formalizuotą kompozicinę sistemą, kurią naudodamas rašau jau du dešimtmečius. „Summa“ – pats griežčiausias ir mistiščiausias iš šių mano darbų.

Estų kompozitoriaus **Arvo Pärto** (g. 1935) „**Summa**“ kameriniam orkestrui buvo sumanytas kaip chorinis kūrinys, tačiau vėliau pats kompozitorius parengė instrumentinę versiją. 1992 m. „Summa“ atlikę „Kronos“ nariai svarstė, kad šis kūrinys – tarsi švelnus siūbavimas, pilnas harmoninio paprastumo. Pats Pärtas 1994 m. sakė: „Išplėtojau ypač formalizuotą kompozicinę sistemą, kurią naudodamas rašau jau du dešimtmečius. „Summa“ – pats griežčiausias ir mistiščiausias iš šių mano darbų.“

Žodis „Summa“ – tarsi neutralus, tačiau puikiai apibūdina šio kūrinių, įkvėpto lotyniško „Credo“ teksto, esmę. Didžiausias kūrinių sudėtingumas, sakoma, yra jo paprastumas, mat čia susijungia aiški struktūra ir užburiančios ramybės atmosfera.

Josepho Haydno (1732–1809) simfoninės muzikos palikimas stulbina: jis parašė net 104 įvairiausių spalvų, nuotaikų ir struktūrų simfonijas. Šiame palikime **Simfonija Nr. 60 C-dur („Il distratto“)**, **Hob. I:60** užima išskirtinę vietą, nes tai vienintelė Haydno simfonija, kilusi iš sceninės muzikos.

Šio kūrinių užuomazgos gimė, kai kompozitorius rašė muziką komiškam spektakliui apie išsiblaškę Leandrą. Toks siužetas J. Haydnui leido imtis to, ką jis ypač mėgo – humoro muzikoje. Muzikologai išskiria švelniai keistoką šios simfonijos stilių ir neįprastą struktūrą – šešios dalys XVIII a. buvo tikra „anomalija“.

Pirmoji dalis *Adagio. Allegro di molto* spektaklyje, manoma, atliko uvertiūros funkciją. Joje smuikai tarsi imituoja pagrindinio veikėjo užmaršumą, patys vis „užmiršdami“ savo vietą. Antroje dalyje *Andante* girdėti spalvingi nuotaikų pokyčiai, manoma – kitų pjesės veikėjų charakteristikos. Trečioji dalis *Menuetto. Trio* – iš pradžių tokia, kokios ir tikimės, tačiau vidurinė dalis – tamsesnė. Manoma, čia panaudota Balkanų liaudies muzikos tema. Ketvirtoji dalis *Presto* skamba kaip klasicizmui įprastas finalas, joje girdimos liaudies muziką primenančios melodijos. Toliau eina penktoji *Adagio (di Lamentatione)*, primenanti raudą, kol galiausiai suskamba *Finale. Prestissimo* – tikroji visos komedijos varomoji jėga, pritrenkianti genialiu muzikiniu komizmu.

Programa:

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

„Goldbergo variacijos“, BWV 988

Aria

Variacijos:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 / 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Aria da capo

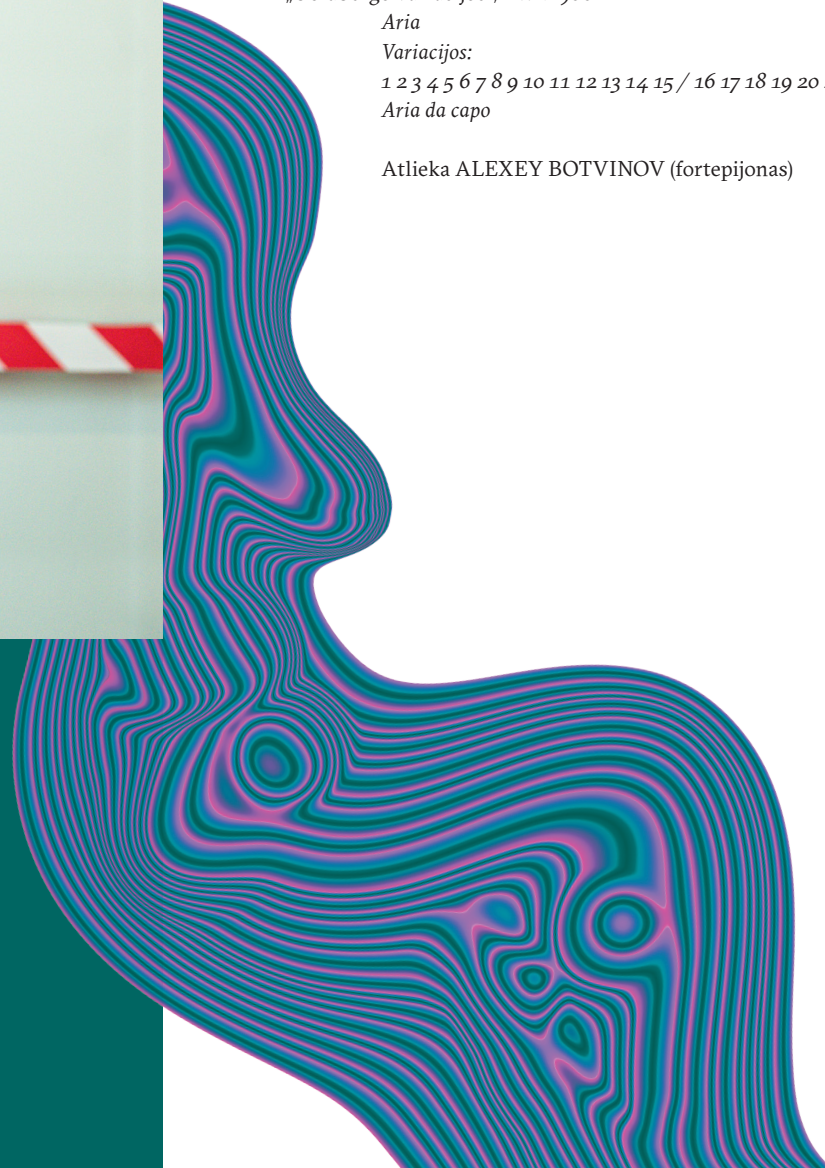
Atlieka ALEXEY BOTVINOV (fortepijonas)

Birželio 12 d., pirmadienis, 19 val.
Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

JOHANNO SEBASTIANO BACHO „GOLDBERGO VARIACIJOS“

ALEXEY BOTVINOV
(fortepijonas, Ukraina)

Bene ryškiausias Ukrainos pianistas, visuomenininkas ir prodiuseris **ALEXEY'US BOTVINOVAS** jau gerai pažįstamas mūsų publikai. Muzikų šeimoje Odesoje gimęs atlikėjas fortepijono studijas baigė Odesos konservatorijoje (prof. Serafimos Mogilevskajos ir prof. Anatolijaus Kardashevo kl.). 1987–1989 m. jis studijavo Maskvos P. Čaikovskio konservatorijoje, prof. Veros Gornostajevos klasėje, taip pat sėmėsi žinių iš legendinio atlikėjo Alexio Weissenbergo. Botvinovas tapo laureatu Claros Schumann ir Johanno Sebastiano Bacho konkursuose Vokietijoje, Sergejaus Rachmaninovo konkurse Maskvoje. Pianistas surengė koncertų daugiau kaip 45 šalyse, taip pat Londono „Wigmore Hall“, Leipcigo „Gewandhaus“, Ciuricho „Tonhalle“, Bonos „Beethovenhaus“, Berlyno, Hamburgo filharmonijose; Chopino, Ciuricho „Festspiele“, „Murten Classics“ festivaliuose; gastroliavo Honkonge, Singapūre, Malaizijoje, Indonezijoje, Japonijoje, Kanadoje, Pietų Afrikoje, Kinijoje ir daugelyje kitų valstybių.

A. Botvinovas buvo Odesos nacionalinio operos teatro meno vadovas. 2015 m. jis inicijavo svarbiausią klasikinės muzikos renginį Ukrainoje – kasmetinį tarptautinį muzikos festivalį „Odessa Classics“, yra jo prezidentas ir meno vadovas. Tais pačiais metais pianistui suteiktas aukščiausias Ukrainos meno įvertinimas – Ukrainos liaudies artisto vardas, 2020 m. įteiktas Italijos riterio žvaigždės ordinas. 2021 m. tarptautinės bendruomenės dėmesį patraukė prestižinės įrašų kompanijos „Deutsche Grammophon“ išleistas A. Botvinovo ir smuikininko Danielio Hope'o albumas, kuriame įrašyta Alfredo Schnittke's muzika smuikui ir fortepijonui. Antrąjį šio dueto bendrą darbą su „Deutsche Grammophon“ lydėjo liūdno aplinkybės – 2022 m. vasarį Rusijai užpuolus Ukrainą, Hope'as ir Botvinovas įrašė albumą „Music for Ukraine“ („Muzika Ukrainai“). Pirmą sykį istorijoje ukrainiečių kompozitorių muzikos albumas pateko tarp klausomiausių klasikinės muzikos įrašų pasaulyje. Praėjusių metų rugsėjį A. Botvinovas kartu su D. Hope'u išleido dar vieną albumą „Deutsche Grammophon“ – jame įrašyti kompozitoriaus Valentino Silvestrovo kūriniai.

Pagal www.botvinov.com.ua parengė Justa Adomonytė-Šlekaitienė, Rasa Murauskaitė-Juškienė

Arija su įvairiomis variacijomis klavesinui su dviem manualais. Sukurta muzikos mylėtojams, kad atgaivintų jų sielą.

Kai **Johanno Sebastiano Bacho** (1685–1750) „Goldbergo variacijos“, BWV 988 buvo publikuotos 1741 m., ciklas dar nenešiojo manomai pirmojo savo atlikėjo Johanno Gottliebo Goldbergo (1727–1756) vardo. Jį vienas žymiausių klavyrinės muzikos ciklų istorijoje įgijo praėjus daugiau nei pusšimčiui metų nuo publikavimo, 1802 m., kai pasirodė žymioji Johanno Nikolauso Forkelio (1749–1818) Bacho biografija. Per ją išplito iki šiol muzikos istorikų galutinai nepatvirtintas pasakojimas, esą Goldbergas buvęs buvusio Rusijos ambasadoriaus Saksonijoje grafo Keyserlingo tarnas, talentingas jaunuolis, klavesininkas, iš pradžių mokėsis pas Wilhelimą Friedemanną Bachą, o po to – ir pas patį Johanną Sebastianą. Manoma, kad grafas Keyserlingas kentėjęs nuo siaubingos nemigos, buvęs silpnos sveikatos, tad Goldbergas turėjęs budėti gretimame kambaryje ir raminti grafo kančias muzika. Sykį grafas paprašė Bacho sukurti kūrinių klavesininkui Goldbergui, kurie palengvintų naktines Keyserlingo kančias. Esą taip ir atsirado variacijų – žanro, kuriuo iki tol Bachas ne itin domėjosi, ciklas. Grafas Keyserlingas iškart susižavėjęs šiuo kūriniu, vadinęs ciklą „savo variacijomis“. Kaip ir minėta, ši istorija nėra patvirtinta. Kritikų nuomone, jeigu taip iš tikrųjų būtų nutikę, Bachas būtų oficialiai dedikavęs „Goldbergo variacijas“ grafiui arba pačiam Goldbergui, kuris kūrinių išleidimo metais, beje, tebuvęs vos 14-os. O pirmajame leidime tebuvo parašyta: „Arija su įvairiomis variacijomis klavesinui su dviem manualais. Sukurta muzikos mylėtojams, kad atgaivintų jų sielą.“

„Goldbergo variacijų“ ciklą sudaro 30 variacijų, kurias įrėmina „Aria“ ir „Aria da capo“. Variacijos sugrupuotos po tris: pirmoji grupės variacija paprastai charakteringiausia, virtuozinė; antroji – švelnaus charakterio elegantiška miniatiūra; o trečioji – griežtas polifoninis kanonas. Cikle išsiskiria 16-oji variacija, pirmoji antrosios ciklo dalies pjesė, parašyta prancūziškos uvertiūros stiliumi: lėta pradžia perauga į fugos pobūdžio antrąją dalį. Ciklą jungia nekintantis bosas, o begalinė kompozitoriaus vaizduotė reiškiasi melodiniuose eksperimentuose.

Nors J. S. Bachas paliko aiškią nuorodą, jog „Goldbergo variacijos“ parašytos dviejų manualų klavesinui, šis ciklas – vienas dažniausiai skirtingiems instrumentams aranžuojamų kūrinių Vakarų klasikinės muzikos istorijoje. Jį yra įrašę puikiais pasaulio pianistai.

„Goldbergo variacijos“ užima išskirtinę vietą pianisto A. Botvinovo kūrybinėje veikloje. Menininkas yra patekęs į pasaulio rekordų sąrašą kaip vienintelis pianistas pasaulyje, kuris „Goldbergo variacijas“ yra atlikęs daugiau kaip 300 kartų. Po 2001 m. vykusio „Goldbergo variacijų“ baletu, sukurto pagal ciklo muziką, atlikimo Berlyno „Deutsche Oper“ spauda rašė: „tai tikri fejerverkai prie fortepijono“ („Berlin Kurier“), o A. Botvinovo išleistas albumas su įrašytomis „Goldbergo variacijomis“ „Le Figaro“ buvo įvertintas kaip „stulbinantis“.

Birželio 14 d., trečiadienis, 19 val.

Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčia

BALTIJOS MALDA

DUETTSSIMO:

DALIA DĖDINSKAITĖ (smuikas),

GLEB PYŠNIAK (violončelė)

Vilniaus miesto savivaldybės choras **JAUNA MUZIKA**

(meno vadovas ir dirigentas Vaclovas Augustinas)

Dirigentas

VACLOVAS AUGUSTINAS

Programa:

ANATOLIJUS ŠENDEROVAS (1945–2019)

„Dialogues“ smuikui ir violončelei

Atlieka DALIA DĒDINSKAITĒ (smuikas), GLEB PYŠNIAK (violončelė)

ARVO PÄRT (g. 1935)

„Da Pacem, Domine“ chorui *a cappella*

Atlieka JAUNA MUZIKA

OLA GJEILO (g. 1978)

„Serenity“ (*O Magnum Mysterium*) chorui ir smuikui

Atlieka JAUNA MUZIKA, DALIA DĒDINSKAITĒ (smuikas)

MARIANNA ACITO (g. 1997)

„L'urlo del figlio“ chorui *a cappella* (premjera Lietuvoje;

kūrinys parašytas ir pirmą kartą Italijoje atliktas Pordenonės tarptautinio sakralinės muzikos festivalio užsakyму)

Atlieka JAUNA MUZIKA

JURGIS JUOZAPAITIS (g. 1942)

„Ave Maria“ smuikui, violončelei ir chorui (premjera Lietuvoje)

Atlieka DALIA DĒDINSKAITĒ (smuikas), GLEB PYŠNIAK (violončelė), JAUNA MUZIKA

JOHN TAVENER (1944–2013)

„Svyati“ chorui ir violončelei

Atlieka JAUNA MUZIKA, GLEB PYŠNIAK (violončelė)

PĒTERIS VASKS (g. 1946)

„Plainscapes“ chorui, smuikui ir violončelei

Atlieka JAUNA MUZIKA, DALIA DĒDINSKAITĒ (smuikas), GLEB PYŠNIAK (violončelė)

MYROSLAV SKORYK (1938–2020)

„Melodija“ (atlikėjų aranžuotė chorui, smuikui ir violončelei). Skiriama ukrainiečių tautai

Atlieka JAUNA MUZIKA, DALIA DĒDINSKAITĒ (smuikas), GLEB PYŠNIAK (violončelė)
Dirigentas VACLOVAS AUGUSTINAS

Smuikininkė **DALIA DĒDINSKAITĒ** ir violončelininkas **GLEBAS PYŠNIAKAS** yra aktyviai ir Lietuvoje, ir užsienyje koncertuojantys atlikėjai, kuriuos Nyderlandų laikraštis „Noordhollands Dagblad“ pavadino „Svajonių Duo“. Dešimtį metų kartu pasirodantis duetas publiką žavi aukščiausio lygio meistriškumu ir ansamblišku, kuris pakeri klausytojus ir muzikos kritikus. „Daliai ir Glebui, atrodo, nėra neįmanomų dalykų, jų niekas nevaržo, laisvai liejasi instrumentų skambesys, garsas sodrus, bet neperspaustas, labai aiškus atlikėjų santykis, įtikinamas frazavimas, lyg savaime pasineriant į patį svarbiausią dalyką – kūrinio minties ir emocijų stichiją“, – rašė muzikologė Svetlana Barkauskas. Savo duetą atlikėjai pavadino **DUETTISIMO** pagal jiems skirtą Vytauto Barkausko to paties pavadinimo kūrinį, op. 137, ne kartą sėkmingai groję Lietuvoje ir svetur. Abu muzikantai dalyvavo daugelyje Europos kamerinės muzikos festivalių ir konkursų (2012 m. už geriausią Kodály kūrinio interpretaciją apdovanoti „Zoltán Kodály“ prizų tarptautinėje vasaros akademijoje „Prag–Wien–Budapest“), aktyviai dalyvavo Lietuvos Respublikos ambasados Austrijoje kultūrinėje veikloje, 2014 m. Vilniuje surengė forumą „Ars Lituanica“, kuriame jauniems talentams vedė meistriškumo kursus, drauge koncertavo. Praėjusiais metais duetas iniciavo Josepho Achrono muzikos festivalį, vykusį Šiaurės Lietuvoje.

Kaip publikacijoje rašė Dalia Musteikytė, muzikos mokytis pradėję gimtajame Vilniuje – D. Dėdinskaitė lankė M. K. Čiurlionio menų mokyklą, vėliau Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje studijavo pas profesorių Jurgį Dvarioną, o G. Pyšniakas ten pat, pas profesorių Rimantą Armoną, – tvirčiausią profesinį pagrindą jiedu gavo Austrijoje, Vienos muzikos ir vaizduojamųjų menų universitete. D. Dėdinskaitės profesorius Christianas Altenburgeris – ryški asmenybė ir autoritetas. G. Pyšniaką, kurio talentas neliko nepastebėtas dar mokykloje, išsyk įvertino ir jo profesorius Johannesas Meisslis, o Vienos konservatorijoje violončelės subtilybių jį mokė garsioji Natalia Gutman. Aukščiausiai įvertinti tarptautiniuose konkursuose, groję keliuose žemynuose, jiedu, vis gausėjančio „Duettissimo“ gerbėjų būrio dėka, nutarė šaknis leisti Lietuvoje. Tačiau koncertų, festivalių, meistriškumo kursų maršrutai driekiasi per visą pasaulį. Sugrįžusi į Lietuvą D. Dėdinskaitė iki 2021 m. rudens buvo Nacionalinio simfoninio orkestro koncertmeisterė, G. Pyšniakas iki 2021-ųjų lapkričio muzikavo Čiurlionio kvartete. Šiuo metu, turėdami daug įvairių projektų, atlikėjai rengia klasikinės ir šiuolaikinės muzikos programas, dalyvauja festivaliuose, koncertuoja ne tik dviese, bet ir su kitais Lietuvos bei užsienio atlikėjais (Luku Geniušu, Pavelu Giunteriu, Roku Zubovu, Josephu Gilgenreineriu, Aki Maeda ir kt.), taip pat rengia programas atskirai, groja su įvairiais kamerinės muzikos atlikėjais bei orkestrais. Svarbiausi praėjusio rudens įvykiai – D. Dėdinskaitės ir japonų pianistės Junnos Iwasaki koncertinis turas (Šiauliuose, Vilniuje, Plungėje, Nidoje), skirtas Lietuvos ir Japonijos dvišalių santykių 100-mečiui, G. Pyšniako su LNSO pirmą kartą pasaulyje atlikti kūriniai: Silvijos Miliūnaitės Koncertas violončelei ir styginių orkestrui festivalyje „Gaida“, taip pat Platono Buravickio „Time Conspersion“, su Pavelu Giunteriu ir Guntaru Freibergu koncertuota prestižiniame „Cello Cēsis“ festivalyje Latvijoje, su „Giunter Percussion“ pakartotas Tan Duno Koncertas violončelei ir perkusijai „Snow in June“. 2022 m. rudenį pasirodė net du atlikėjų albumai: „Duettissimo“ (įgrojo D. Dėdinskaitė ir G. Pyšniakas) ir „Legendos“ (G. Pyšniako ir Roko Zubovo įgrota lietuvių kompozitorių muzika violončelei ir fortepijonui).

Vilniaus miesto savivaldybės choras **JAUNA MUZIKA**, įkurtas 1989 m., yra vienas ryškiausių ir pajėgiausių vokalinė kolektyvų Lietuvoje. Per daugiau kaip 30 metų choras iniciavo daugybę turiningų projektų, tarp kurių – kasmetiniai choro muzikos interpretavimo ir dirigavimo kursai, kuriuos veda žymūs pasaulio choro meno specialistai; tarptautinis muzikos festivalis „Amžinoji Jeruzalė“; koncertų ciklas „Anglų ir prancūzų baroko muzika“, „Vokiečių ir lenkų baroko muzikos dienos“; koncertų ciklas Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčios vargonų atstatymui; šiuolaikiniai tarpdisciplininiai projektai, koncertų ciklas Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje; pasaulio muzikos programa „Keliautojo užrašai“; projektas „Muzika ir politika“ iš ciklo „Nutildyti balsai“; improvizacijos, elektronikos ir folkloro programa „Naktės“ su alternatyviojo folkloro grupe „Merope“ ir kt.; pirmą kartą atlikta daugybė naujų Lietuvos ir pasaulio kūrėjų kūrinių. Išskirtinis choro projektas – bendradarbiaujant su Lietuvos kompozitorių sąjunga rengiamas jaunųjų kompozitorių chorinių kūrinių konkursas „Vox Juventutis“. Choras yra sukaupęs įvairų ir vertingą repertuarą, kuris apima visų epochų meistrų partitūras chorui *a cappella*, vokalinės-instrumentinės muzikos šedevrus. Itin svarbią vietą choro repertuare užima šiuolaikiniai užsienio ir lietuvių kompozitorių kūriniai, daugybė jų parašyti specialiai šiam kolektyvui. Greta koncertų Lietuvos miestuose, choras ryškiai reprezentuoja Lietuvos choro meną ir lietuvių kompozitorių kūrybą užsienio šalyse. Vienas naujausių Lietuvos chorinio meno pristatymo pavyzdžių – 2022 m. įvykusios išskirtinės choro „Jauna muzika“ gastrolės Japonijoje.

Ilgametis choro „Jauna muzika“ vadovas, Nacionalinės premijos laureatas, dirigentas ir kompozitorius, profesorius **VACLOVAS AUGUSTINAS** chorui vadovauja nuo 1992 metų. Kaip choro meno profesionalas jis dalyvauja visame pasaulyje vykstančiuose simpoziumuose, veda chorinio dirigavimo meistriškumo kursus, glaudžiai bendradarbiauja su žymiausiais Europos choro meno specialistais, dalyvauja rengiant jų kursus su choru „Jauna muzika“ Vilniuje, organizuoja naujos choro projektus su įvairiais menininkais. Reikšmingiausia ir gausiausia V. Augustino kūrybos dalis – choriniai, sakraliniai kūriniai. Jie nuolat atliekami Lietuvoje ir užsienyje, įvairiuose festivaliuose ir koncertuose, yra pelnę aukščiausias vietas tarptautiniuose chorinės muzikos konkursuose Prancūzijoje, JAV, apdovanoti Lietuvos kompozitorių sąjungos rengiamo geriausių metų kūrinių konkurso prizais, juos noriai į savo repertuarą įtraukia įvairūs chorai bei muzikos leidyklos. 2010 m. V. Augustinas pelnė Lietuvos nacionalinę kultūros ir meno premiją už chorinio meno galių plėtrą ir sakralinės muzikos šiuolaikiškumą. Nuo 2014 m. vadovauja Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Kompozicijos katedrai. 2018-aisiais, Valstybės atkūrimo šimtmečiui, sukurtas vienas stambiausių autoriaus kūrinių – Šimtmečio mišios „Missa pro centesimo anno restitutionis Lituaniae“ – skambėjo Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje. Tais pačiais metais buvo išleista pirmoji V. Augustino autorinė kompaktinė plokštelė „Tau bet kokios sutemos šviesios“, įdainuota choro „Jauna muzika“.

Parengė Laimutė Ligeikaitė

Dialogo idėjos leitmotyvas svarbus visoje kompozitoriaus **Anatolijaus Šenderovo** (1945–2019) kūryboje. Dialogas tarp skirtingų kultūrų, tarp XX–XXI a. kompozitoriui „privalomo“ racionalumo ir emocionalios kūrėjo prigimties, tarp kompozitoriaus ir atlikėjų, su kuriais A. Šenderovas buvo užmezgęs ypatingą ryšį, tarp kompozitoriaus ir klausytojo, į kurį kelią A. Šenderovo muzika visuomet rasdavo lengvai. „**Dialogų**“ pavadinimą gavo ir D. Dėdinskaitės bei G. Pyšniako duetui dedikuotas kūrinys smuikui ir violončelei. Čia netrūksta aštrių sąskambių – „susidūrimų“, galiausiai vedančių į „susitaikymą“. Šio kūrinio premjera įvyko prieš dešimtmetį Nyderlanduose, viename pirmųjų D. Dėdinskaitės ir G. Pyšniako kaip dueto koncertų.

„Da Pacem, Domine“ – tekstas, įkvėpęs daugybę skirtingų epochų kompozitorių. Įkvėpimą jame rado ir estų kompozitorius **Arvo Pärtas** (g. 1935), savo „**Da Pacem, Domine**“ chorui *a cappella* parašęs 2004 metais. Nors originali versija parašyta keturiems balsams, kaip ir daugelis kitų kūrinių, šis įgijo ne vieną versiją. Kūrinių A. Pärtui užsakė žymusis senosios muzikos interpretuotojas Jordi Savallis specialiai taikos koncertui Barselonoje. Estų kompozitorius kūrinių rašyti pradėjo praėjus vos keletui dienų po tragiškų įvykių Madride, kai po teroristų atakų traukiniuose žuvo beveik 200 žmonių. Ispanijoje šis kūrinys iki šiol atliekamas kasmet, prisimenant teroro išpuolio aukas. „Da Pacem, Domine“ – meditatyvios nuotaikos, iš nesudėtingų muzikinių struktūrų sudarytas kūrinys, parašytas *tintinnabuli* technika. A. Pärtas naudoja IX a. grigališkąją antifoną, kas jo kūryboje pasitaiko gana retai. Tačiau šį kūrinių jis rašė Renesanso muzikos dvasia, naudodamas jai būdingą *cantus firmus* techniką. Nors kai kada teigiama, kad A. Pärtas savo „Da Pacem, Domine“ paskyrė tragiškų įvykių Madride aukoms, jis pats sako, kad tai – universali malda už taiką, prabylanti apie visas žmonijos kančias ir skausmą, primenanti, kad Dievas yra vienintelė apsauga neramiais laikais.

Norvegų kompozitorius **Ola Gjeilo** (g. 1978) – mūsų laikų chorinės muzikos žvaigždė, kurio kūriniai užima svarbią šiuolaikinio chorinio repertuaro dalį. Didelę įtaką kompozitoriaus stiliui darė tiek gimtoji Norvegija, tiek antrąja tėvyne jo paties vadinamos Jungtinės Amerikos Valstijos. Savo muzikoje kompozitorius stengiasi jungti tai, „kas gerai pažįstama“, ir tai, kas „šiuolaikiška“. Sodrios harmonijos, turtinga faktūra, muzika, kartais primenanti kino garso takelį – tai girdėti O. Gjeilo kūryboje chorui. Daugelio Renesanso kompozitorių ypač mėgtas, vėliau – XX a. kompozitorių vėl prisimintas lotyniškas tekstas „O Magnum Mysterium“ („O, didžioji paslaptis“) įkvėpė norvegų kompozitorių taip pat parašyti kompoziciją pagal šį tekstą. „**Serenity**“ (**O Magnum Mysterium**) chorui ir smuikui – solidaus choro pasirodymo reikalaujantis kūrinys, kurio ilgos frazės tarsi „išaldo“ klausytojus laike ir erdvėje.

Jaunosios kartos italų kompozitorė **Marianna Acito** (g. 1997) studijuoja Venecijos Benedetto Marcello konservatorijoje, Renato Miani klasėje. Kompozitorės kūriniai jau buvo atlikti ne tik gimtojoje Italijoje, bet ir už jos ribų. 2019 m. ji tapo „Filarmonici friulani“ konkurso finalininke. 2020 m. jai atiteko pirmoji premija chorinės muzikos konkurse, kuriame kompozitoriai kvieisti rašyti kūrinius pagal tėvo Tuoldo – teologo, poeto ir filosofo – tekstus. Šiame konkurse nugalėjusi kompozicija „**L'urlo del figlio**“ chorui *a cappella* pirmą sykį buvo atlikta tarptautiniame Pordenonės sakralinės muzikos festivalyje Italijoje. Vilniaus festivalyje pristatoma kūrinio premjera Lietuvoje.

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas **Jurgis Juozapaitis** (g. 1942) savo kūryboje yra išbandęs daugelį šiuolaikinės muzikos komponavimo technikų – nuo serializmo iki aleatorikos, minimalizmo ir kitų. Savo simfoninėje muzikoje, kuri ne sykį buvo plačiai įvertinta (1978 m. už simfoniją „Rex“ jam paskirta Lietuvos valstybinė premija, 2004 m. tarptautiniame konkurse „Sinfonia Baltica“ Rygoje jam atiteko pirmoji premija už kūrinių „Bokštų kontrapunktai“ simfoniniam orkestrui), puikiai išmanydamas orkestro galimybes, jis ieško naujų formų, spalvų. Vėlesniuose J. Juozapaitis kūriniuose nuoseklios priklausomybės vienai kompozicinei technikai taip pat nereikėtų ieškoti. „Tolstu nuo skaičiais grįstos logikos, nuo konstruktyvizmo. Daug svarbiau yra pajusti natūralią muzikos tėkmę, tikrą įkvėpimo momentą“, – yra sakęs kompozitorius. Apie savo kūrinių „**Ave Maria**“ smuikui, violončelei ir chorui jis sako: „Kurdamas „Ave Maria“ supratau, kad tai turi būti iš sielos gelmių išplaukianti, muzikos garsais užpildyta meditacija – malda. Malda, tarsi ataidinti iš amžių glūdumos ir bandanti atriboti klausytoją nuo kasdienybės rūpesčių, vienadienio madingumo, kartu – besistengianti pritraukti prie to, kas yra amžina mene.“ Vilniaus festivalyje kūrinys nuskambės pirmą kartą Lietuvoje.

„Naujojo dvasingumo“ estetikai priskiriama britų kompozitoriaus **Johno Tavenerio** (1944–2013) kūryba, kylanti iš gilaus religingumo, vedanti į vidinį dialogą su Dievu ir pačiu savimi, tapo atsvara vis labiau į skubėjimą ir vartotojiškumą panirusiam pasauliui. 1995 m. J. Tavenerio parašytą kompoziciją chorui ir violončelei „**Svyati**“ lydėjo liūdna išsiskyrimo su brangiu draugu ir leidėju Johnu Williamsu nuotaika. Rašydamas šią kompoziciją kompozitorius sužinojo, kad artimas bičiulis miršta. Būtent J. Williamsui ir jo dukrai Jane dedikuotas šis kūrinys pagal ortodoksų liturginį tekstą. Violončelės partija čia simbolizuoja šventiką, arba Kristaus ikoną. Kompozitoriaus pageidavimu, violončelė atlikimo metu turi būti atitolusi nuo choro, groti privalu atsisakant sentimentalumo. Muzikologai įžvelgia sąšaukas su senąja graikų drama, kai choras ir šventikas – violončelė – tarsi mezga dialogą. Atlikimas reikalauja išlaikyti pamaldžią liturginio ortodoksų giedojimo tradiciją.

**Tai tarsi miražas, vėjo šuorai,
atavistinė daina, tarsi žmogaus,
tarsi paukščio.**

„Latvių kompozitoriaus **Pēterio Vasko** (g. 1946) chorinė muzika puikiai tinka tiems, kurie mano, kad nemėgsta naujosios muzikos“, – rašo portalas *allmusic.com*. Vienu įtakingiausių XX a. antrosios pusės kūrėjų tapęs Vaskas savo muzikoje išties rado būdą, kaip suderinti šiuolaikinės muzikos kalbą, kuriai būdingi disonansai, klasteriai, kiti XX–XXI a. estetikos bruožai, ir ausiai lengvai suprantamą tonalią harmoniją, atpažįstamas formas, įsimintinas melodijas. 2002 m. latvių kompozitoriaus parašytas „**Plainscapes**“ chorui, smuikui ir violončelei – kūrinys, neturintis teksto. Vokalizė, grakščiai lydima smuiko ir violončelės. Parašyta smuikininko Gidono Kremerio užsakyму, įkvėpta Latvijos gamtos grožio, švenčianti natūralios gamtos stebuklą. „Tai tarsi miražas, vėjo šuorai, atavistinė daina, tarsi žmogaus, tarsi paukščio“, – rašo „BBC Music Magazine“.

Ukrainiečių kompozitorius **Myroslavas Skorykas** (1938–2020) – vienas įtakingiausių XX–XXI a. ukrainiečių kūrėjų, kurio muzikoje jungiasi šiuolaikinė kalba ir gilus ukrainietiško folkloro pažinimas. Be koncertų įvairiems instrumentams, sonatų, ypač svarbią vietą jo kūryboje užima kino ir populiarioji muzika, džiazas. Po Boryso Lyatoshynskio (1895–1968) mirties, būdamas vos 30-ies, M. Skorykas tapo vienu įtakingiausių kompozicijos dėstytojų Ukrainoje. Kyjivo konservatorijoje studijuojant lietuvių kompozitoriui Osvaldui Balakauskui, M. Skorykas kurį laiką dėstė ir jam, nors buvo metais už O. Balakauską jaunesnis. M. Skoryko „**Melodija**“ Rusijai pradėjus karą Ukrainoje tapo ukrainiečių tautos drąsos, turtingos kultūros ir begalinės kančios simboliu. Dažnai šis kūrinys vadinamas Ukrainos „dvasiniu himnu“. Sunku būtų rasti koncertų salę, kurioje ši ypač jautri, paprasta, bet subtiliausias emocijas įžiebianti pjesė nebūtų skambėjusi. Originaliai parašyta 1982 m. filmui, fleitai ir fortepijonui, ilgainiui „Melodija“ buvo aranžuota pačioms įvairiausioms instrumentų sudėtims. Šiame koncerte skambės atlikėjų aranžuotė chorui, smuikui ir violončelei.

KONCERTAI

Programa:

I

MOTIEJUS RADVILA (1749–1800)
Divertismentas kameriniam orkestrui

JOSEPH HAYDN (1732–1809)
Simfonija Nr. 94 G-dur, Hob. I:94 („Staigmena“)
Adagio. Vivace assai
Andante
Menuetto. Allegro molto
Finale. Allegro molto

II

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)
Koncertas smuikui, fortepijonui ir styginiams d-moll, MWV O₄
Allegro
Adagio
Allegro molto

Solistai: SERGEJ KRYLOV (smuikas), YEOL EUM SON (fortepijonas)
LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
Dirigentas SERGEJ KRYLOV

Birželio 17 d., šeštadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

KLASIKŲ LAIŠKAI VILNIUI

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

Meno vadovas, solistas ir dirigentas
SERGEJ KRYLOV (smuikas)

Solistė
YEOL EUM SON
(fortepijonas, Pietų Korėja)

Poetiška elegancija, vidinis muzikinių niuansų pojūtis ir gebėjimas įgarsinti dramatiškus kontrastus – tai vieni svarbiausių pianistės iš Pietų Korėjos **YEOL EUM SON** interpretacijų bruožų. Puiki technika ir gili empatija emociniam kūrinii turiniui lemia platų muzikės repertuarą. „Troškimas atrasti“, – taip pati Y. E. Son apibūdina savo kūrybinio smalsumo esmę.

Y. E. Son yra tarptautinių Piotro Čaikovskio (2011) ir Vano Cliburno (2009) konkursų sidabro medalių laimėtoja, šiuose prestižiniuose konkursuose taip pat įvertinta specialiaisiais prizais. Kiti reikšmingi pasiekimai konkursuose – pirmosios premijos tarptautiniame G. B. Viotti konkurse Italijoje (2002) ir tarptautiniame Etlingeno pianistų konkurse Vokietijoje (2000).

Pradėjusi skambinti būdama trejų su puse, ji studijavo pas vieną žymiausių Kinijos pianistų Cheng-Zong Yiną, baigė Korėjos nacionalinį menų universitetą, vėliau studijas tęsė Hanoverio aukštojoje muzikos ir teatro mokykloje, Arie Vardi klasėje.

Pianistė patraukė tarptautinės bendruomenės dėmesį, kai 2004 m. dalyvavo gastrolėse kartu su Niujorko filharmonijos orkestru ir maestro Lorinu Maazeliu. Be šio žymaus dirigento ji taip pat yra bendradarbiavusi su tokiais batutos meistras kaip Andrew Manze, Ryanas Bancroftas, Pietari Inkinenas, Gergely Madaras ir daugelis kitų. Pianistė skambino solo su Izraelio, Čekijos, Roterdamo filharmonijų, NHK, NDR, Jeruzalės, „St. Martin in the Fields“ akademijos orkestrais, nuolatos bendradarbiauja su geriausiais Jungtinių Amerikos Valstijų orkestrais. Pastaraisiais metais pianistė skambino su Berlyno „Konzerthaus“, Dresdeno filharmonijos, Prancūzijos radijo filharmonijos, Birmingamo miesto simfoniniu, Karališkuoju Liverpulio filharmonijos orkestrais. 2019 m. pasirodė „BBC Proms“ festivalyje. Nuolatiniai jos kamerinės muzikos partneriai – smuikininkas Svetlinas Roussevas ir Modigliani kvartetetas.

Šį sezoną numatyti Y. E. Son debiutai su BBC Velso nacionaliniu ir Suomijos radijo simfoniniu orkestrais. Sezono pabaigai pianistė ruošia naują švedų kompozitoriaus Alberto Schnelzerio kūrinį, jį įtraukė į savo rečitalį Helsingborgo fortepijono festivalyje.

Platų pianistės akiraty įrodo ne tik originaliai formuojamas repertuaras, bet ir tai, jog ji daugiau nei šešerius metus rašė svarbiausiems Pietų Korėjos leidiniams. Tuo laikotarpiu parašyti tekstai buvo sudėti į knygą, kuri išspauduota praėjus vos porai dienų nuo publikavimo.

2022–2023 m. sezone Y. E. Son yra Hagos filharmonijos orkestro rezidentė.

”
**Troškimas atrasti –
kūrybinio smalsumo esmė.**

Kunkuliuojantis muzikavimas, intensyvus lyriškumas ir kerintis garso grožis – tai savybės, užtikrinančios smuikininko, Lietuvos kamerinio orkestro (LKO) meno vadovo **SERGEJAUS KRYLOVO** vietą tarp žymiausių šiandienos atlikėjų. Didelės įtakos muziko kūrybiniame kelyje turėjo Mstislavas Rostropovičius, su kuriuo jaunas smuikininkas ne kartą koncertavo bendrose programose. „Mane nustebino šio nuostabaus smuikininko, kurį laiką vienu iš penkių geriausių šiandienos smuikininkų pasaulyje, lygis“, – apie savo jauną kolegą tada rašė M. Rostropovičius.

S. Krylovas yra koncertavęs su žymiais Europos, Azijos ir Amerikos orkestrais, diriguojamais pasaulinį pripažinimą pelniusių dirigentų, kaip antai Rafaelis Frühbeckas de Burgos, Marin Alsop, Dmitrijus Kitajenko, Jukka-Pekka Saraste, Charles'is Dutoit, Vasilijus Petrenko, Fabio Luisi, Jurijus Temirkanovas ir Vladimiras Jurowskis. Tarp ryškiausių pastarųjų metų pasirodymų – koncertai su Londono filharmonijos ir Karališkuoju filharmonijos orkestrais, Dresdeno filharmonijos, Strasbūro filharmonijos, Karališkuoju Liverpulio ir kitais orkestrais.

Platus S. Krylovo repertuaras apima muzikines epochas nuo ankstyvojo italų baroko iki XXI a. avangardinių kompozicijų. Tarp naujausių muziko įrašų – Antonio Vivaldi „Metų laikai“ ir Niccolò Paganini „24 kaprisai“ („Deutsche Grammophon“), Krzysztofo Pendereckio smuiko koncertas „Metamorfozės“, diriguojamas kompozitoriaus (DUX, 2017), bei smuiko koncerto „Esoconcerto“, atliekamo kartu su autoriumi Ezio Bosso „Teatro La Fenice“ Venecijoje („Sony Classics“), vaizdo įrašas. „Oskaro“ apdovanojimą pelniusio italų režisieriaus Gabriele'is Salvatore's kvietimu jis įrašė „Fantaziją smuikui“ filmui „Il ragazzo invisibile“ („Nematomas vaikas“).

Už išskirtinį indėlį į muzikos meno plėtrą S. Krylovas buvo apdovanotas „Le Muse“ (Florencija), „Viotti d'oro“ (Verčelis), „Angelo dell'anno“ (Milanas), „Torrone d'oro“, „Violino d'argento“ (Kremona) prizais.

Nuo 2008 m. S. Krylovas yra Lietuvos kamerinio orkestro, su kuriuo surengė daugiau nei 200 koncertų visame pasaulyje, meno vadovas ir pagrindinis dirigentas. Jis yra dirigavęs daugeliui orkestrų Didžiojoje Britanijoje, Italijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Rusijoje ir Izraelyje.

S. Krylovas yra Lugano konservatorijos (Šveicarija) profesorius, dažnai kviečiamas būti prestižinių tarptautinių konkursų žiuri nariu, tarp jų XVI Tarptautinis Piotro Čaikovskio konkursas ir 55-asis Tarptautinis Niccolò Paganini konkursas Genujoje, kur jis buvo žiuri pirmininku.

LKO yra vienas orkestrų, kuriuos įkvepia grynosios muzikos idėja.

„LKO yra vienas orkestrų, kuriuos įkvepia grynosios muzikos idėja. Jiems tai nėra tik profesija ar pramoga, jiems tai yra viskas“, – taip apie **LIETUVOS KAMERINĮ ORKESTRĄ** yra atsiliepęs lordas Yehudis Menuhinas.

1960 m. profesoriaus Sauliaus Sondeckio įkurtas LKO yra vienas iškiliausių ir labiausiai pasaulyje įvertintų mūsų šalies kolektyvų. Nuo 2008 m. LKO meno vadovu ir dirigentu yra žymus smuikininkas virtuozas Sergejus Krylovas.

Šiandien orkestro – Lietuvos atlikimo meno ambasadoriaus – gastrolių maršrutuose užfiksuotos beveik visos Europos šalys, Šiaurės ir Pietų Amerika, Pietų Afrikos Respublika, Japonija, Kinija, Australija, Islandija; tokios scenos kaip Berlyno filharmonijos ir Vienos „Musikverein“, Londono „Royal Festival Hall“ ir Romos „Santa Cecilia“, Amsterdamo „Concertgebouw“ ir Leipcigo „Gewandhaus“, Paryžiaus „Salle Pleyel“, „Salle Gaveau“ ir daugelis kitų. LKO bendradarbiavo su Mstislavu Rostropovičiumi, Gidonu Kremeriu, Jurijumi Bašmetu, David Geringu ir kitais iškiliais menininkais. Gilų pėdsaką jo biografijoje paliko didysis muzikas ir humanistas lordas Yehudi Menuhinas.

LKO koncertavo su smuikininkais Julianu Rachlinu, Vadimu Repinu, altininkais Maksimu Rysanovu, Hartmutu Rohde, violončelininkais Misha Maiskiu, Dmitrijumi Šapovalovu, pianistais Mūza Rubackyte, Andriumi Žlabiu, Luku Geniušu, Dmitrijumi Baškiovu, Alessandro Deljavanu, fleitininku Denisu Bouriakovu, dirigentais Ronaldu Zollmanu, Modestu Pitrenu, kompozitoriumi, pianistu ir dirigentu Ezio Bosso. Pastaraisiais metais koncertuota Liuksemburge, Ispanijoje, Šveicarijoje, Slovėnijoje, Lenkijoje, Kinijoje, Italijoje, Kosta Rikoje ir Libane.

Orkestro koncertų programose šalia baroko ir klasicizmo šedevrų svarbią vietą užima šiuolaikinės muzikos interpretacijos. LKO dėmesingas lietuvių kompozitorių kūrybai, dažnai atlieka Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Eduardo Balsio, Juliaus Juzeliūno, Osvaldo Balakausko, Teisučio Makačino, Jono Tamulionio, Algirdo Martinaičio, Mindaugo Urbaičio, Arvydo Malcio, Vidmanto Bartulio, Ramintos Šerkšnnytės, Justės Janulytės, Loretos Narvilaitės kūrinis.

LKO įrašė per 100 įvairiausio repertuaro vinilinių ar kompaktinių plokštelių. 2016 m. garsiausia pasaulyje klasikinės muzikos leidėja „Deutsche Grammophon“ išleido pirmąją lietuvių kolektyvo kompaktinę plokštelę, kurioje įrašyti LKO ir Sergejaus Krylovo atliekami Antonio Vivaldi „Metų laikai“, taip pat Koncertai Nr. 8 ir Nr. 9 smuikui ir styginiams. Su šia kompaktine plokštele LKO tapo pirmuoju Lietuvos kolektyvu, patekusių į pasaulinį klasikinės muzikos elitą.

Įtakingiausias Lietuvos giminės – Radvilų dinastijos narys **Motiejus Radvila** (1749–1800) derino valstybės tarnautojo, Vilniaus kašteliono ir daugelį kitų atsakingų pareigų, su prigimtinio pašaukimu kurti muziką.

Apibūdinamas kaip kompozitorius mėgėjas, jis rašė sonatas smuikui ir fortepijonui, polonezus, taip pat yra parašęs serenadą styginių orkestrui. Savo dvare Nesvyžiuje turėjo didelį orkestrą, ten pat įsteigtam teatrui vadovauti buvo pakviestas Hamburgo Šv. Kotrynos bažnyčios ir katedros muzikos direktorių Johaną Davidą Holandą (1746–1827). Šio muziko operai „Agotėlė, arba Pono atvykimas“, kuri 1784 m. buvo pastatyta Nesvyžiuje, parašė libretą. Manoma, kad pats M. Radvila 1786 m. parašė ir muziką, ir libretą operai „Albos naujakurių vadovas“.

1788 m. M. Radvila apsigyveno Vilniuje, tad manoma, kad koncerte skambėsiantis **Divertimentas kameriniam orkestrui** parašytas būtent čia. Nesudėtingos struktūros, klasicizmo estetika persmelktas, melodingas kūrinys yra unikalus Abiejų Tautų Respublikos kūrbinio paveldo liudijimas.

Jeigu norite suprasti, kas yra simfonija, toli dairytis nereikia – pasiklausykite „simfonijos tėvo“ Josefo Haydno kūrinį.

„Jeigu norite suprasti, kas yra simfonija, toli dairytis nereikia – pasiklausykite „simfonijos tėvo“ **Josefo Haydno** kūrinį“, – sakoma klasikinės muzikos tinklalaidėje „Sticky Notes“. Ten pat pasakojama, kaip 1790 m. austrų kompozitorių netikėtai aplankė impresarijus Johannas Peteris Solomonas (1745–1815) ir pasiūlė bendradarbiauti. Šis susitikimas buvo lemtingas abiem: Haydnas po to dusyk apsilankė Londone, kur susižavėjęsiai publikai pristatė 12 savo simfonijų, pats joms dirigavo. Populiariausia iš jų – **Simfonija Nr. 94 G-dur, Hob. I:94**, plačiau žinoma pavadinimu „Staigmena“.

Tai antroji iš vadinamųjų „Londono simfonijų“, parašyta 1791-aisiais. Po metų įvyko kūrbinio premjera, dirigavo pats kompozitorius. Tai dar vienas kūrinys, kuriame girdėti puikus J. Haydno humoro jausmas. Piano tema, užbaigiama staigiu *fortissimo* akordu, ir daug kitų panašių komišku epizodų nuskamba Haydno 94-ojoje.

Ne tik komiški epizodai, bet ir pati simfonijos struktūra Haydno laikais atrodė labai novatoriška – būtent šis Vienos klasikas įtvirtino keturių dalių klasikinės simfonijos struktūrą. „Staigmenos“ pirmoji dalis *Adagio. Vivace assai* prasideda nuo lyrinės įžangos, paskui skamba greito tempo epizodas, derinantis kontrastingas melodijas. Antroji dalis *Andante* – švelnesnė, tačiau būtent joje kompozitorius pasiūlo daugiausia muzikinių „staigmenų“. Antrosios simfonijos dalies medžiaga vėliau virto arija jo paties oratorijoje „Metų laikai“. 1909 m. amerikiečių kompozitorius Charlesas Ivesas sukūrė ir šios Haydno temos parodiją. Trečioji dalis *Menuetto. Allegro molto* – tradicinio šokinio charakterio. Ketvirtoji *Finale. Allegro molto* – charakteringa, ritminga, išskirtinai energinga ciklo pabaiga, parašyta rondo sonatos forma.

Napoleono karų metais kompozitoriaus **Felixo Mendelssohno** (1809–1847) tėvas Abrahamas smarkiai praturtėjo, tad neilgai trukus Mendelssohnų šeima tapo viena gerbiausių miestiečių. Jų namuose nuolatos rinkdavosi intelektualinis ir politinis elitas, o pats namas priminė nedidelę pilaitę. Vaikai Felixas ir Fanny buvo išskirtinai talentingi. Johannas Wolfgangas Goethe (1749–1832), kuriam yra tekę girdėti skambinant tiek Mozartą, tiek Mendelssohną, būtent pastarąjį laikė talentingesniu.

Ponia Mendelssohn sekmadieniais organizuodavo muzikos salonus, dažnai jiems samdydavo orkestrą, kad šis atliktų naujausius talentingo sūnaus kūrinius. Būtent tokiame salone 1823 m. gegužę pirmą kartą nuskambėjo **Koncertas smuikui, fortepijonui ir styginiams d-moll, MWV O4**. Po savaitės įvyko ir vieša premjera – F. Mendelssohnui tuo metu buvo vos 14.

Šį koncertą kompozitorius parašė sau ir savo smuiko mokytojui Eduardui Rietzui, kuris buvo dažnas sekmadieninių šeimos muzikos salonų svečias. Po pirmųjų koncerto atlikimų partitūra dingo. Versija styginių orkestrui buvo atrasta tik po Antrojo pasaulinio karo, Berlyno valstybinėje bibliotekoje, saugančioje Mendelssohno archyvą.

Pirmoji koncerto dalis *Allegro* – viena ilgiausių koncerto dalių visoje Mendelssohno kūrybinėje biografijoje. Joje kontrastuoja pradinė aktyvi *staccato* tema ir antroji, lyrinė, tačiau parašyta mažorinėje tonacijoje. Antroji dalis *Adagio* prasideda orkestrine įžanga, pristatančia pagrindinę temą. Šią vėliau perima fortepijonas, o smuikas įstoja paskui, galiausiai įsižiebian dviejų solistų dialogui. Finalinis *Allegro molto* parašytas sonatos forma, kritikų teigimu, pilnas *postmocartiško* žavesio ir ypatingos energijos.

KONCERTAI

Programa:

I

PROSPER VAN EECHAUTE (1904–1964)
Pièce sonate keturioms violončelėms, op. 9

WILHELM FITZENHAGEN (1848–1890)
 Koncertinis valsas (*Concert-Walzer*), op. 31

KAZIMIERZ WILKOMIRSKI (1900–1995)
 Baladė ir Rapsodija keturioms violončelėms

Atlieka POLISH CELLO QUARTET

II

ANATOLIJUS ŠENDEROVAS (1945–2019)
 „Giesmė ir šokis“

MAX RICHTER (g. 1966)
 „On the Nature of Daylight“ („Apie šviesos prigimtį“)

Atlieka CELLO CLUB

PHILIP GLASS (g. 1937)
 „Symphony for eight“ („Simfonija aštuoniems“, Simfonijos Nr. 3, III dalies aranžuotė
 8 violončelėms)

Atlieka POLISH CELLO QUARTET ir CELLO CLUB

Birželio 19 d., pirmadienis, 19 val.
 Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

„POLISH CELLO QUARTET“ SUSITINKA SU LIETUVOS „CELLO CLUB“

POLISH CELLO QUARTET (Lenkija):
 TOMASZ DAROCH, WOJCIECH FUDALA, KRZYSZTOF KARPETA,
 ADAM KRZESZOWIEC

CELLO CLUB (Lietuva):
 POVILAS JACUNSKAS, ARNAS KMIELIAUSKAS, EVALDAS PETKUS,
 ROKAS VAITKEVIČIUS, DOMAS JAKŠTAS

Violončelininkų ansamblis **POLISH CELLO QUARTET** įkurtas 2011 metais. Jį iniciavo keturi violončelininkai: Tomaszas Darochas, Wojciechas Fudala, Krzysztof Karpeta ir Adamas Krzeszowiecius. Violončelininkai susibūrė siekdami pristatyti klausytojams plačias mylimo instrumento galimybes.

„Polish Cello Quartet“ nariai – žymių lenkų violončelininkų Stanisławo Firlejaus ir Paweło Głombiko studentai, taip pat tobulinęsi pas tarptautinio garso muzikus Fransą Helmersoną, Gary Hoffmaną, Michaelį Flaksmaną, Jeleną Očić, Juliusą Bergerį, Jeroeną Reulingą. Šiandien ansamblio nariai patys dėsto įvairiose Lenkijos muzikos akademijose. Nuo 2014 m. „Polish Cello Quartet“ – Vroclavo nacionalinio muzikos forumo rezidentai.

Ansamblis yra koncertavęs „Wratislavia Cantans“, Tarptautiniame Schirmonikogo kamerinės muzikos, „Q’arto Mondii“ ir „Jazztopad“ festivaliuose. Violončelių kvartetą bendradarbiauja ir su klasikine, ir su džiaz muzikos atlikėjais.

2017 m. „Polish Cello Quartet“ išleido debiutinį albumą „Discoveries“ („Atradimai“). 2019 m. pasirodė antroji jų kompaktinė plokštelė, kurioje įrašyti Gražynos Bacewicz kūriniai. Už pastarąjį leidinį ansamblis buvo įvertintas prestižiniu „Fryderyk“ apdovanojimu.

Tomaszas Darochas – Manheimo aukštosios muzikos ir scenos menų mokyklos ir Lodzės muzikos akademijos absolventas, daugelio tarptautinių konkursų laureatas. Tarp jo apdovanojimų minėtinas *Grand Prix* Tarptautiniame Witoldo Lutosławskio violončelininkų konkurse, antroji vieta Tarptautiniame Pablo Casalso violončelininkų konkurse, kiti. Debiutavęs solo su orkestru 14 metų, nuo to laiko violončelininkas yra bendradarbiavęs su daugeliu išskirtinių dirigentų. Vieni iš paskutinių jo parengtų įrašų – tai kartu su Vroclavo filharmonijos orkestru įrašytas Witoldo Lutosławskio Koncertas violončelei, taip pat Claude'o Debussy, Maurice'o Ravelio, Antonino Dvořáko fortepijoniniai trio, įrašyti kartu su „Daroch Trio“. Šiuo metu T. Darochas dėsto Lodzės muzikos akademijoje, ten neseniai įgijo daktaro laipsnį. Nuo 2019 m. yra NFM Leopoldinumo orkestro violončelių grupės koncertmeisteris.

Wojciechas Fudala – Katovicų muzikos akademijos absolventas, taip pat studijavęs Belgijos Karališkojoje konservatorijoje. Svarbus žingsnis jo karjeroje – studijos „Queen Elisabeth Music Chapel“ pas Garį Hoffmaną. Fudala yra Michała Spisako tarptautinio konkurso antrosios vietos, Tarptautinio Davido Popperio violončelininkų konkurso trečiosios vietos, kitų konkursų laureatas. Nuo 2014 m. jis – Vroclavo filharmonijos orkestro violončelininkas solistas. Nuo 2018 m. vadovauja Lodzės muzikos akademijos violončelės klasei.

Krzysztof Karpeta 2011 m. su pagyrimu baigė Lodzės muzikos akademiją, Stanisławo Firlejaus klasę, taip pat studijavo Manheimo aukštojoje muzikos ir scenos menų mokykloje. 2010–2012 m. buvo pagrindinis Manheimo filharmonijos orkestro violončelininkas, grojo ir kituose orkestruose. Šiuo metu Karpeta – pagrindinis Lenkijos Baltijos Fryderyko Chopino filharmonijos orkestro violončelininkas. Garsėja kaip puikus senosios muzikos interpretuotojas. 2017 m. įgijo meno daktaro laipsnį, nuo to laiko dėsto Vroclavo muzikos akademijoje.

Adamas Krzeszowiecas su pagyrimu baigė Karolio Szymanovskio muzikos akademiją. Taip pat studijavo Kelno aukštojoje muzikos ir šokio mokykloje ir Briuselio „Queen Elisabeth Music Chapel“. Kaip solistui jam yra tekę pasirodyti Londono „Wigmore Hall“, Viktorijos salėje Ženevoje, Paryžiaus „Salle Gaveau“ ir kitose. Pastaraisiais metais dalyvavo Verbje, Šlėzvingo-Holšteino, Paulo Casalso festivaliuose, kituose. Nuo 2012 m. A. Krzeszowiecas – pagrindinis Lenkijos nacionalinio radijo simfoninio orkestro violončelininkas, taip pat – Katovicų Karolio Szymanowskio muzikos akademijos dėstytojas.

Parengta pagal polishcelloquartet.com

„Cello Club“ išskirtinumas – demokratinis ansamblio veikimo principas.

2020 m. Lietuvos muzikos sceną papildė naujas ansamblis – violončelininkų kvintetas **CELLO CLUB**. Tai penkių violončelininkų kolektyvas, atveriantis plačią šio instrumento perspektyvą. Kvinteto įkvėpimas – Vakarų Europoje jau spėję išpopuliarėti homogeninės sudėties ansambliai, tampantys tiek savo instrumento, tiek šalies ambasadoriais.

Visi penki „Cello Club“ nariai šiandien aktyviai veikia Lietuvos scenoje. **Domas Jakštas** – Šv. Kristoforo kamerinio orkestro, **Rokas Vaitkevičius** – Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro orkestro, o **Povilas Jacunskas** – Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro violončelių grupių koncertmeisteriai. **Arnas Kmieliauskas** – Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro, o **Evaldas Petkus** – Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro narys. Violončelininkai taip pat groja ir tokiuose kameriniuose ansambliuose kaip styginių kvartetai „Metis“, „Chordos“, fortepijoninis trio „FortVio“, šiuolaikinės muzikos ansambliai „Synaesthesia“ ir „Twenty Fingers Duo“.

„Cello Club“ išskirtinumas – demokratinis ansamblio veikimo principas, kai kiekvienas iš penkių ansamblio narių gali tapti lyderiu, solistu. Ansamblio pavadinime, reiškiančiame „violončelių klubą“, užkoduota atvirumo žinutė, neįsipareigojant vienai sudėčiai ir paliekant laisvę įvairiems programiniams bei ansamblio sudėčių pasirinkimams. Publika neturėtų nustepti išgirdusi „Cello Club“ atliekant rimtąją akademinę muziką, populiariąją klasiką ar lengvesnio žanro kūrinius, nevingiant humoro ir persvarstant ribas tarp rimtojo meno ir pramogos. Lygiai taip pat „Cello Club“ mielai į savo „klubą“ kviečia ir kitus kolegas. Pirmieji Lietuvoje atliko Michaelo Gordono kūrinių „8“, pasiūlę prisijungti dar trims kolegoms; kūrinių tokiai išplėstai sudėčiai ansamblio repertuare yra ir daugiau.

Violončelių kvintetas nuolatos plečia savo repertuarą, patys rengia naujų kūrinių aranžuotes. „Cello Club“ repertuare galima rasti ir kompozitorių romantikų, tokių kaip Edvardas Griegas, ir ryškiausių XX a. kompozitorių, kaip kad Samuelis Barberis, Béla Bartókas, tiek mūsų laikų kūrėjų, tokių kaip Arvo Pärtas, Philipas Glassas, Maxas Richteris, ar įvairių kartų lietuvių kompozitorių, kaip kad Anatolijus Šenderovas ar Dominykas Digimas, kūrinių.

„Cello Club“ per kelerius metus jau pasirodė daugelyje didžiausių Lietuvos festivalių, aplankė įvairias koncertų sales. Naujausias ansamblio bendradarbiavimo su kitais kolegomis rezultatas – kartu su naujosios vokalinės muzikos ansambliu „Melos“ parengtas albumas „Monochrome“, kuriame įrašyti lietuvių kompozitorių Žibuoklės Martinaitytės, Egidijos Medekšaitės, Mykolo Natalevičiaus ir Alberto Navicko kūriniai.

Gento mieste gimęs **Prosperas Van Eecheute** (1904–1964) – belgų kompozitorius, dirigentas ir pedagogas. Nuo vaikystės garsėjo išskirtiniu talentu, 1933 m. laimėjo prestižinį „Romos prizą“. Jaunystėje taip pat grojo violončele, užsidirbdavo grodamas kine. Ilgainiui atsidadė pedagoginei veiklai – tapo konservatorijos direktoriumi, dėstė kontrapunktą gimtojo Gento Karališkojoje konservatorijoje. Intensyvi pedagoginė veikla kiek pritemdė kūrybinę. Eecheute kūriny „**Piece Sonate**“ buvo parašytas 1939 metais. Kūrinyje girdėti impresionizmo įtaka, ateinanti iš ypatingo kompozitoriaus žavėjimosi Maurice'o Ravelio muzika, kūrinyje netgi naudojamos citatos iš „Dafnio ir Chlojės“. Spalvingas, meditatyvios nuotaikos kūriny atveria plačias violončelės galimybes – čia girdėti tiek sodrios harmonijos, tiek charakteringi *pizzicato*, tiek švelnūs lyriniai epizodai, tiek kontrastingai gyvybingos dalys. Šis kūriny buvo įrašytas 2017 m. pasirodžiusiame debiutiniame „Polish Cello Quartet“ albume „Discoveries“ („Atradimai“).

Vokiečių violončelininkas, kompozitorius ir pedagogas **Wilhelmas Fitzenhagenas** (1848–1890) nuo penkerių mokėsi groti fortepijonu, violončele ir smuiku, tačiau gyvenimą susieti nusprendė būtent su violončele. 1870 m. grodamas Beethoveno festivalyje Veimare atkreipė Ferenzo Liszto dėmesį – šis kvietė jauną violončelininką į Veimaro dvaro orkestrą. Tačiau tuo metu Fitzenhagenas jau buvo priėmęs pasiūlymą dėstyti Maskvos konservatorijoje. Vokiečių violončelininkas išgarsėjo kaip pirmasis profesionalus violončelės dėstytojas Rusijos imperijoje, taip pat – puikus solistas ir kamerinės muzikos atlikėjas. Su tuo susijęs ir faktas, dėl kurio pasaulyje Fitzenhagenas šiandien yra žinomas geriausiai – būtent jam buvo dedikuotas kompozitoriaus Piotro Čaikovskio „Variacijos rokokoto tema“, vokiečių violončelininkas buvo pirmasis šio kūrinio atlikėjas. Pats W. Fitzenhagenas paliko daugiau nei 60 kūrinių mylimam instrumentui. XIX a. pabaigoje parašė penkis **koncertinius valsus** keturioms violončelėms, kurie nebuvo publikuoti kompozitoriui gyvam esant. Kaip yra juokavęs danų kompozitorius ir rašytojas Karlas Aage Rasmussenas, šiuose valsuose taip intensyviai naudojamas aukštas registras, kad klausytojai neretai mano, jog klausosi įprasto styginių kvarteto. Violončelininkams valsai suteikia galimybę parodyti savo meistriskumą.

Lenkų violončelininkas, kompozitorius ir dirigentas **Kazimierz Was Wilkomirskis** (1900–1995) baigė Maskvos konservatoriją, Alfredo von Glenno violončelės klasę. 1930–1939 m. buvo „Lenkų kvarteto“ narys, vėliau grojo Szymanowskio kvartete (1945–1947). Kai Antrojo pasaulinio karo metais Varšuva buvo okupuota, muzikas kartu su smuikininke Eugenia Uminska (1910–1980) rengė pagrindžio koncertus ir juose grojo. Ketvirtajame XX a. dešimtmetyje vadovavo Gdanskio konservatorijai; 1945–1947 m. buvo pirmasis Lodzės konservatorijos rektorius. 1952–1957 m. vadovavo tuometei Gdanskio operai, vėliau buvo Sopoto muzikos akademijos profesorius, po 1957 m. – Vroclavo operos pagrindinis dirigentas. **Baladė ir rapsodija** keturioms violončelėms, parašyta 1961 m., – tai dviejų dalių kompozitoriaus styginių kvarteto transkripcija, kurioje sudera ir herojiška drama, ir šokių muzikos elementai, klaidžioja lenkų liaudies muzikos melodijos.

Anatolijus Šenderovas (1945–2019) – vienas unikaliausių Lietuvos kompozitorių, kurio kūrybos braižui būdingos savitos derminės spalvos, ryškus emocinis pradai, intensyvi dramaturgija ir žydų muzikos įtaka, persipinanti su atonalumu. Kompozitoriaus darbai išsiskiria individualumu, neprisirišimu prie vienos komponavimo sistemos. Daug dėmesio savo kūryboje A. Šenderovas skyrė sakralinei tematikai, Senojo ir Naujojo Testamento siužetams, tekstams hebrajų ar lotynų kalbomis. 1967 m. kompozitorius baigė prof. Eduardo Balsio kompozicijos klasę, taip pat lygiagrečiai studijavo Sankt Peterburgo valstybinėje konservatorijoje pas prof. Orestą Jevlachovą. 1996 m. apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu (Riterio kryžiumi), 1997 m. – Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija. 2006 metais – ordinu „Už nuopelnus Lietuvai“ (Karininko kryžiumi). 2008 m. kompozitorius pelnė Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (WIPO) apdovanojimą. A. Šenderovo „**Giesmė ir šokis**“ – kūriny, dedikuotas žymiam violončelininkui Davidui Geringui. Tai ankstesnio kompozitoriaus kūrinio „Dovydo giesmė“ nauja versija. „Giesmė ir šokis“ – populiarus, plačiai ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje atliekamas kūriny. Jame netrūksta kompozitoriaus braižui būdingo teatrališkumo, ryškių kontrastų, užkoduotų pačiame kūrinio pavadinime. Giesmė – sakralioji, meditatyvi kūrinio dalis, Šokis – gaivališkas, ritmingas, užaugantis į aukštos įtampos kulminaciją, ilgainiui sugrįžtančią į Giesmės sakralumą ir sukauptį.

Maxas Richteris (g. 1966) – vokiečių kilmės britų kompozitorius. Studijavo fortepijoną ir kompoziciją Edinburgo universitete, po to – Londono Karališkojoje muzikos akademijoje, Italijoje tobulinosis pas Luciano Berio. Richterio muzikos stilius artimas postminimalizmui. Jis pats ne tik kuria ir aranžuoja įvairių žanrų muziką nuo koncertinės iki sceninės ar skirtos kinui, bet ir ją atlieka. 2019 m. jo kūrinių perklausos peržengė milijardą, albumų buvo parduota daugiau nei milijonas. Jo kompozicija „**On the Nature of Daylight**“ („**Apie šviesos prigimtį**“) – pagrindinis 2004 m. išleisto M. Richterio albumo „The Blue Notebooks“ kūriny, vienas jautriausių XXI a. muzikinių liudijimų. Kompozitorius šį kūrinių rašė 2003 m., įsibėgėjant Irako karui. Pats kompozitorius visą albumą pavadino „protesto albumu“, meditacija smurto tema. „On the Nature of Daylight“ labai išpopuliarėjo, tapo daugelio garsių kino filmų, tokių kaip „Kūždesių sala“, „Atvykimas“, serialo „Tarnaitės pasakojimas“ garso takelių dalimi. 2019 m. „The Guardian“ skelbtame geriausių XXI a. šiuolaikinės akademinės muzikos albumų sąrašė „The Blue Notebooks“ įvertintas 21-ąja vieta.

Amerikiečių minimalistas **Philipas Glassas** (g. 1937) – legendinė XX–XXI a. muzikos asmenybė, vienas plačiausiai pasaulyje atliekamų minimalistinės muzikos kūrėjų. Pats Glassas, save vadinantis „repetityvių struktūrų muzikos“ kūrėju, tapo įkvėpimu daugeliui jaunesnės kartos kompozitorių, taip pat vienu įtakingiausių šiuolaikinės operos kūrėjų. Jo kūrybinėje biografijoje – net keturiolika simfonijų. 1995 m. Štutgarto kameriniam orkestrui kompozitorius parašė keturių dalių trečiąją simfoniją, vadinamą vienu „tradiciškiausių“ Glasso kūrinių. Pagrindinė kompozitoriaus idėja buvo kiekvieną iš 19 orkestrantų traktuoti kaip solistą. Toks kompozitoriaus požiūris ypatingai išryškėjo trečioje simfonijos dalyje, kurioje kiekvienas orkestro narys turi autonomišką melodinę liniją. Ši simfonijos dalis vėliau buvo aranžuota aštuonioms violončelėms. Iš to ir gimė kūriny „**Symphony for eight**“ („**Simfonija aštuoniems**“). „Arčiau rokenrolo gitarinės kultūros nei bet kada anksčiau“, – taip apie šį kūrinių yra rašęs „Los Angeles Times“ kritikas Josefas Woodardas.

KONCERTAI

Programa:

I

VALENTIN SILVESTROV (g. 1937)
„Himnas – 2001“ styginių orkestrui (1999)

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)
Koncertas dviem fortepijonams ir orkestrui E-dur (1823)

- I. Allegro vivace*
- II. Adagio non troppo*
- III. Allegro*

Solistai: LUCAS ir ARTHUR JUSSEN (fortepijonų duetas)

II

MIECZYŚLAW KARŁOWICZ (1876–1909)
Simfonija e-moll „Atgimimo“ („Rebirth“), op. 7 (1899–1902)

- I. Andante – Allegro – Meno mosso – Tempo 1*
- II. Andante non troppo*
- III. Vivace – Molto meno mosso – Tempo 1*
- IV. Allegro maestoso – Allegro ben moderato – Meno mosso – Allegro ben moderato – Allegro vivo*

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas ANDRZEJ BOREYKO

Birželio 22 d., ketvirtadienis, 19 val.

Lietuvos nacionalinės filharmonijos Didžioji salė

VASARVIDŽIO NAKTIS

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

Solistai:
LUCAS ir ARTHUR JUSSEN
(fortepijonų duetas, Nyderlandai)

Dirigentas
ANDRZEJ BOREYKO (Lenkija)

Dirigentas Michaelis Schönwandtas po koncerto su pianistais **LUCASU ir ARTHURU JUSSENAIS** pasakė: „Tai lyg vairuoti du BMW vienu metu!“ Legendinis batutos maestro seras Neville'as Marrineris teigė, kad klausantis šio nepaprasto dueto suvokiama, jog groja ne tiesiog du puikūs pianistai, bet vienas kito interpretaciją ypač jaučiantys ir į subtiliausius niuansus reaguojantys menininkai. Nyderlandų pianistai L. ir A. Jussenai pasirodo ir kaip solistai, ir kaip fortepijoninis duetas. Muzikų šeimoje gimę broliai, dar būdami vaikai, grojo Nyderlandų karalienei Beatričei, o 10-ies ir 13-os metų jau koncertavo Amsterdamo „Concertgebouw“ scenoje su Nyderlandų radijo kameriniu orkestru, diriguojant Jaapui van Zwedeniui. Jussenai mokėsi pas Janą Wijną, Marią João Pires, Toną Hartsuikerį, Menahemą Presslerį, Dmitrijų Baškirovą. Dabar pianistų duetas koncertuoja su visais Nyderlandų orkestrais, taip pat Bostono, Filadelfijos, Danijos, BBC Škotijos, BBC koncertiniu, Birmingamo, Gulbenkiano, Islandijos, Dalaso, MDR Leipcigo, Diuseldorfo, Barselonos, Monrealio, Sidnėjaus, Singapūro, Honkongo filharmonijos, Šanchajaus simfoniniais, Londono kameriniu, „Camerata Salzburg“ orkestrais. Jie bendradarbiavo su tokiais dirigentais kaip Christophas Eschenbachas, Manfredas Honeckas, Andris Nelsonsas, seras Neville'as Marrineras, Jukka-Pekka Saraste, Yannickas Nézet-Séguinas, Jaapas van Zwedenas, Markusas Stenzas, Clausas Peteris Floras ir kitais, taip pat su garsiais atlikėjais, tarp kurių – kinų pianistas Lang Langas. Pianistai pasirodo Reingau, La Rok d'Anterono, Nyderlandų, Malmės kamerinės muzikos, Sankt Peterburgo „Baltųjų naktų“, Šlėzvigo-Holšteino, Kissingerio vasaros, „Schubertiade“, Tivolio „Stjernestunder“ ir kt. festivaliuose, gastroliauja Japonijoje, Kinijoje, Pietų Korėjoje, Meksikoje. Jussenai lydėjo Nyderlandų karalių Vilhelmą Aleksandrą ir karalienę Maksimą per jų oficialius vizitus į Lenkiją ir Australiją.

2021–2022 m. brolių duetas buvo Berlyno „Konzerthaus“ reziduojantys menininkai. 2022 m. sausį pianistai su Miuncheno filharmonijos kolektyvu ir dirigentu Johnu Storgårdsu pirmą kartą pasaulyje atliko specialiai jiems sukurtą Fazilo Say koncertą keturioms rankoms „Anka kušu“.

Fortepijoninį išsilavinimą broliai įgijo gimtajame Hilversumo mieste, vėliau garsios pianistės Marios João Pires kvietimu išvyko studijuoti į Portugaliją ir Braziliją. Lucasas mokėsi pas Menahemą Presslerį (JAV) ir Dmitrijų Baškirovą (Ispanija), o Arthuras baigė Jano Wijnio klasę Amsterdamo konservatorijoje. Nuo 2010 m. pianistai yra pasirašę išskirtinę sutartį su „Deutsche Grammophon“ įrašų kompanija. Jų ketvirtasis CD, į kurį 2015 m. Jussenai kartu su „Academy of St Martin in the Fields“ orkestru ir dirigentu seru Neville'iu Marrineru įrašė W. A. Mozarto Koncertus, pelnė „Auksinio disko“ apdovanojimą, o „Gramophone UK“ įtraukė jį į „50 garsiausių Mozarto kūrinių įrašų“ sąrašą. Puikių įvertinimų sulaukė L. ir A. Jussenų įgrotas F. Poulenco ir C. Saint-Saënso kūrinių albumas.

2022 m. pasirodė naujausias dueto albumas „Dutch Masters“ („Olandų meistrai“), kuriame pristatoma Nyderlandų kompozitorių kūryba. Šis albumas apdovanotas „Edison Klassiek“ apdovanojimų kamerinės muzikos kategorijoje, taip pat sulaukė publikos simpatijų prizo.

Tai lyg vairuoti du
BMW vienu metu!

2022–2023 m. sezone fortepijoninį duetą buvo galima išgirsti kartu su Ciuricho „Tonhalle“, Monte Karlo filharmonijos, Karališkuoju filharmonijos, Hjustono, Vankuverio, San Paulo simfoniniais, Elbės filharmonijos, Vakarų Vokietijos radijo ir kitais orkestrais. Šį sezoną L. ir A. Jussenai – Milano simfoninio orkestro reziduojantys menininkai.

Pirmą kartą šį duetą Lietuvos publika turėjo progą išgirsti dar 2018 m. Vilniaus festivalyje. Vėliau jie buvo sugrįžę į Filharmonijos Didžiąją salę sezono programoje ir į 2022 m. „Gaidos“ festivalį.

Parengė Rima Povilionienė, Rasa Murauskaitė-Juškienė

Dirigentas **ANDRZEY BOREYKO** jau ketvirtus metus yra Varšuvos filharmonijos orkestro meno vadovas. Aštuonerius metus dirigentas užėmė „Artis–Naples“ muzikos vadovo pareigas, jas paliko praėjusiais metais. Boreyko biografijoje – darbas su svarbiausiais pasaulio orkestrais, tarp kurių minėtini Milano „La Scalla“, Italijos nacionalinio radijo, Berlyno radijo simfoninis, Toronto, San Fransisko, Niujorko filharmonijos, Los Andželo filharmonijos, Klivlando, Seulo, „Sinfonia Varsovia“ ir daugelis kitų puikių kolektyvų. Dirigentas yra buvęs Jenos filharmonijos, Hamburgo, Berno, Diuseldorfo, Vinipego, Belgijos nacionalinio orkestrų muzikos vadovas.

A. Boreyko garsėja kaip modernios ar neatrastos muzikos propaguotojas. Būdamas pagrindiniu kviestiniu Štutgarto radijo simfoninio orkestro dirigentu, parengė Arvo Pärto „Lamentate“ ir Valentino Silvestrovo Simfonijos Nr. 6 įrašus, juos išleido „EMC Records“. „Nonesuch“ leidybos įmonė išleido A. Boreyko kartu su Londono filharmonijos orkestru parengtą Henryko Góreckio (1933–2010) Simfonijos Nr. 4 įrašą iškart po to, kai A. Boreyko padirigavo šį kūrinių per premjerą. Neilgai trukus įvyko ir amerikietiškoji Góreckio simfonijos premjera Los Andželo filharmonijoje.

Šį sezoną maestro yra Milano simfoninio orkestro reziduojantis dirigentas. A. Boreyko dirigavo orkestro sezono atidarymo koncerte Milano „La Scalla“ teatre. Ten pat grojo ir brolių Jussenų, kurie šį sezoną yra minėto orkestro reziduojantys menininkai, fortepijoninis duetas. Kaip kviestinis dirigentas šį sezoną A. Boreyko taip pat koncertavo su Lenkijos nacionalinio radijo simfoniniu, Prahos simfoniniu, Hamburgo valstybinės filharmonijos, Londono filharmonijos, Berlyno radijo simfoniniu, Orhuso simfoniniu ir Janačekio filharmonijos orkestrais.

Dirigentą sieja gražus ryšys su Lietuva – Vilniuje gimė ir augo jo tėvas, prasidėjus sovietų okupacijai jis emigravo į Poznanę.

Platūs A. Boreyko muzikiniai interesai nestebina – jaunystėje jis ypač domėjosi viduramžių ir Renesanso muzika, buvo aktyvus senosios muzikos ansamblių „Res Facta“ ir „Baroque Consort“ narys. Studijuodamas Sankt Peterburgo konservatorijoje įkūrė vieną pirmųjų roko grupių Sovietų Sąjungoje, su ja grojo progresyviąją roką.

Parengta pagal imgartists.com

Apie LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ žr. 14 p.

„Muzika – tai tyli daina, net jei jos tiesiogine prasme negalime sudainuoti: tai – ne filosofija, ne pažiūra. Ji – virš visko, giesmė, daina, kurią pasaulis dainuoja apie save patį. Tai – muzikinis gyvenimo liudijimas“, – taip yra sakęs ukrainiečių kompozitorius **Valentinas Silvestrovas** (g. 1937). Du didieji XX a. meistrai, Alfredas Schnittke ir Arvo Pärtas, yra pavadinę V. Silvestrovą „vienu iš puikiausių mūsų laikų kompozitorių“. Jis, buvęs Sovietų Sąjungos avangardo lyderiu 7-ajame dešimtmetyje, galiausiai atsigręžė į visai kitokią muziką, kuri vadinama „metaforiškuoju stiliumi“, arba „metamuzika“. Sykį kompozitorius yra pasakęs: „Pati svarbiausia avangardo pamoka buvo išsilaisvinti iš visų išankstinių nusistatymų, o ypač – avangardinių.“

Tyla – fundamentalus šio kūrinio principas.

Kompoziciją „**Himnas – 2001**“ styginių orkestrui V. Silvestrovas dedikavo artimos sielos kūrėjui, kartvelų kompozitoriui Giyai Kancheli (1935–2019). „Tai – naujosios muzikos tyla“, – apie himną yra sakęs pats V. Silvestrovas. Kitur rašė, kad tai – „kilni šlovinimo daina“.

Visa melodinė „Himno“ medžiaga sudėta iš kitų kompozitoriaus kūrinių. Pauzės, jo paties teigimu, simbolizuoja sustabdytą laiką. „Tyla – fundamentalus šio kūrinio principas“. Toje tyloje „prabyla“ talentinga rašyba styginiams, tonali muzikos kalba ir subtilūs disonansai.

Įsivaizduokite paauglį, įkvėptą jaunystės polėkio ir... rašančį koncertą dviem fortepijonams. Tai – tikra istorija iš kompozitoriaus **Felixo Mendelssohno** (1809–1847) gyvenimo. Savąjį **Koncertą dviem fortepijonams ir orkestrui E-dur** (1823) jis parašė būdamas vos keturiolikos. Per premjerą skambino pats, kartu su seserimi – ne mažiau už jį talentinga atlikėja ir kompozitore Fanny. Premjera įvyko muzikaliuose Mendelssohnų namuose Berlyne. Šį koncertą įkvėpė ne tik žavinga jaunystė, bet ir dvejus metus trukusi šeimos kelionė į Šveicariją.

Ilgus metus į šį koncertą žiūrėta skeptiškai – kaip į „nebrandų“. Jis taip ir liko nepublikuotas kompozitoriui gyvam esant, nors pats Mendelssohnas po dešimtmečio kūrinių peržiūrėjo. XIX a. po premjeros tebuvo atliktas dusek – kartą Londone, su kompozitoriaus bičiuliu, virtuozu Ignazu Moschelesu (1794–1870), po to – šio studentų. Vėliau koncertas ilgam nugrimzdo į užmarštį, kol 1950 m. buvo atrastas jo rankraštis.

Šiandien kritikai žavisi šiuo Mendelssohno paauglystės kūriniu. Kadangi Mendelssohnas neretai lyginamas su Mozartu, kartais tyliai pasvarstoma, ar ankstyvojo romantizmo kompozitoriaus pirmieji darbai nebuvę įspūdingesni už jo pirmtako ankstyvuosius bandymus?

Koncertas dviem fortepijonams – žėrinčio gyvybingumo, jaunystės žaismės pripildyta partitūra, kurioje dera ir kontrastinga, gilesnė lėtoji dalis. Laiko ženklas – tuomet ypač madingi virtuoziniai epizodai.

Pirmoje koncerto dalyje *Allegro vivace* atsiskleidžia vėlesnei kompozitoriaus kūrybai būdingas ekspresyvumas, svajinga maniera. Išplėtota orkestro įžanga pristato pagrindinę koncerto muzikinę medžiagą. Lėtoji dalis *Adagio non troppo* parašyta *arioso* stiliumi – šilta, švelni, įsimenanti. Šio *Adagio* medžiaga vėliau nuvilnija ir Mendelssohno oratorijose, kituose vėlesnių periodų kūriniuose. Finalinis *Allegro* – ypatingo techniško, ištvėmės, tikros atlikėjų „atletikos“ reikalaujanti kūrinių viršukalnė.

Lucaso ir Arthuro Jussenų pianistų duetas ir dirigentas Andrzej'us Boreyko šiame sezone jau yra kartu atlikę F. Mendelssohno Koncertą dviem fortepijonams ir orkestrui E-dur. Kūrinys skambėjo Milano simfoninio orkestro sezono atidarymo koncerte Milano „La Scalla“ teatre.

Kaip ir daugelis vėlyvojo romantizmo kūrėjų, lenkų kompozitorius ir dirigentas **Mieczysławas Karłowiczius** (1876–1909) buvo stipriai veikiamas Richardo Wagnerio idėjų, ypač jo „Tristano ir Izoldos“. Ne mažiau M. Karłowiczius žavėjosi Piotro Čaikovskio (1840–1893) šeštąja simfonija. Tačiau, veikiamas šių didžiųjų įtakų, kompozitorius sugebėjo išvystyti savitą kompozicinį stilių, harmoninę ir orkestrinę kalbą.

1906 m. M. Karłowiczius suartėjo su „Jaunosios Lenkijos“ kompozitorių grupe, tarp jos narių buvo ir žymusis kompozitoriaus tautietis Karolis Szymanowski (1882–1937). Judėjimas, apėmęs ne tik muziką, bet ir vizualiuosius menus, literatūrą, muzikoje skatino neoromantines idėjas.

Įdomus yra artimas M. Karłowicziaus ryšys su Lietuva, čia – jo paties šaknys. Vyšniavo dvare, kur būsimo kompozitoriaus tėvai turėjo žemės, jis leido vaikystės metus. Iš šių patirčių gimė jo „Lietuviškoji rapsodija“ („Rapsodia litewska“), trečioji iš šešių kompozitoriaus simfoninių poemų, itin asmenišką kompozitoriaus kūrinys. „Lietuviškoje rapsodijoje“ girdėti kompozitoriaus Lietuvoje surinktų liaudies dainų melodijos. Vilniuje tarpukariu veikė Lenkijos įsteigta konservatorija, pavadinta šio kompozitoriaus vardu.

Pažvelgus į skaičius, M. Karłowicziaus nuvyntas laikas bene sutampa su Mikalojaus Konstantino Čiurlionio: lenkų kompozitorius gimė metais vėliau, mirė dvejis anksčiau... Per savo trumpą gyvenimą spėjo parašyti minėtas šešias simfonines poetas, tačiau tik vieną simfoniją. **Simfonija e-moll, op. 7 („Atgimimo“)**, pradėta kompozitoriui studijuojant Berlyne, paskutiniomis XIX šimtmečio metais, o užbaigta jau grįžus į Lenkiją, 1903 m., – pats ambicingiausias kompozitoriaus darbas. Dažnai kūrinys siejamas su romantizmo epochai būdingomis nacionalinio atgimimo nuotaikomis, nors, kaip tvirtina „The Gramophone“ kritikas Richardas Bratby, M. Karłowicziaus simfonijoje „atgimimo“ terminas artimesnis ne nacionalistiniams naratyvams, o dvasinio atgimimo idėjai. Šiuo atžvilgiu lenkų kompozitoriaus kūrinys kartais lyginamas su Gustavo Mahlerio (1860–1911) antrąja simfonija „Prisikėlimas“.

Birželio 29 d., ketvirtadienis, 20 val.

Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Pranciškonų) bažnyčia

CENTONES MEAE URBI

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS

(meno vadovas ir vyr. dirigentas Robertas Šervenikas)

Solistai:

GUNTA GELGOTĖ (sopranas),

NERIJUS MASEVIČIUS (bosas-baritonas)

Dirigentas

ROBERTAS ŠERVENIKAS

Koncertas dalinai remiamas iš Nacionalinės programos lėšų

KONCERTAI

75

Programa:

ONUTĖ NARBUTAITĖ (g. 1956)

Oratorija „Centones meae urbi“ („Skiautinys mano miestui“)

Atsklanda

Poeto sugrįžimas

Czesław Miłosz (1965)

Ruduo

Pirmoji epitafija, arba pasivaikščiojimas po Bernardinų kapines

Joannes Bilducius (1596)

Bernardinų kapinių antkapių įrašai

Antroji epitafija, arba pasivaikščiojimas po Rasų kapines

Petrus Royzius (16 a.)

Rasų kapinių antkapių įrašai

Iš S. B. albumo

Adam Mickiewicz (1824)

Trečioji epitafija, arba pasivaikščiojimas po Rasų kapines

Simon Nidevicius Leopoliensis (1592)

Rasų kapinių antkapių įrašai

Ketvirtoji epitafija, arba pasivaikščiojimas po Bernardinų kapines

Joannes Rudamina (1596)

Bernardinų kapinių antkapių įrašai

P. S.

Czesław Miłosz (1965)

Žiema

Eugenijus Ališanka (1991)

Pavasaris

Karaliaus pasveikinimas

Petrus Strzelec (1579)

Lukiškių pavasaris

Nežinomas autorius (1648)

Procesija

Mathias Casimirus Sarbievius (1622)

Vasara

Skelbimai iš 1906–1911 metų Vilniaus laikraščių

Mošė Kulbak (1926)

Czesław Miłosz (1974)

Pranašo Jeremijo rauda

Poeto atsisveikinimas

Czesław Miłosz (1965)

Užsklanda

Vaidotas Daunys (1993)

Solistai: GUNTA GELGOTĖ (sopranas), NERIJUS MASEVIČIUS (bosas-baritonas)

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS

Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

Iš Latvijos kilusi ir Lietuvoje gyvenanti koloratūrinis sopranas **GUNTA GELGOTĖ** baigė dainavimo magistrantūrą Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, yra įvairių konkursų laureatė, 2009 m. pelnė Latvijos didįjį muzikos prizą už „Metų debiutą“. Dainininkė yra parengusi vaidmenų Latvijos nacionaliniame operos ir baletu teatre – tai Cerlina (W. A. Mozarto „Don Žuanas“), Sofija (J. Massenet „Verteris“), Oskaras (G. Verdi „Kaukių balius“), dalyvavo keliuose trupės „Vilnius City opera“ pastatymuose, Lietuvos nacionaliniame operos ir baletu teatre atliko Adelės (R. Strausso „Šikšnosparnis“), Sapnų mergaitės (O. Narbutaitės „Kornetas“), Kunigundos (L. Bernsteino operetė „Kandidas“) partijas. Neseniai atliko vaidmenį M. Nymano kamerinėje operoje „Vyras, kuris savo žmoną palaikė skrybėle“ Klaipėdoje. Solistė surengė pasirodymų su Latvijos nacionaliniu simfoniniu orkestru. Ji yra atlikusi soprano partijas tokiose kompozicijose kaip C. Orffo „Carmina burana“, G. Fauré „Requiem“, W. A. Mozarto „Exsultate jubilate“, B. Britteno „Les Illuminations“. Solistė dažnai rengia koncertus su ansambliu „Sinfonietta Riga“, Šlėzvingo-Holšteino festivalio orkestru ir kitais kolektyvais. G. Gelgotė yra aktyvi šiuolaikinės muzikos atlikėja. Jų duetui su fleitininku Giedriumi Gelgotu kūrinius dedikavo O. Narbutaitė, M. Vilumas, G. Pelėcis ir kiti. 2023 m. solistė buvo apdovanota „Auksiniu scenos kryžiumi“ už Julijos vaidmenį B. Kutavičiaus operoje „Lokys“ (Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras).

Parengė Laimutė Ligeikaitė

NERIJUS MASEVIČIUS Kauno Juozo Gruodžio konservatorijoje studijavo choro dirigavimą, LMTA baigė choro dirigavimo, o vėliau ir dainavimo specialybes. Solistas koncertavo su Lietuvos nacionaliniu, Lietuvos valstybiniu, LNOBT, Kauno simfoniniais, Lietuvos, Oristano miesto (Italija), Šv. Kristoforo kameriniais, Izraelio ir Baltijos šalių baroko orkestrais; ansambliais „Canto fiorito“, „Musica humana“, „Duodeco“, „Musica silentii“ (Estija), „Antiphona“, „Le Poème Harmonique“ (Prancūzija), „Alta capella“ (Rusija), „Le Tendre Amour“ (Ispanija). Dainininkas dalyvauja senosios muzikos festivaliuose „Banchetto musicale“, „La Renaissance“ (Rusija). N. Masevičius pasirodo Thoma Manno, Vilniaus, „Pax et Bonum“, „Jaunos muzikos“, „Gaidos“, „Naujosios operos akcijos“, „Kultur festival“ (Turkija), „Millennium Pace“ (Ispanija), „Passages“ (Prancūzija) ir kituose festivaliuose. Dalyvavo įrašant 20 kompaktinių plokštelių. Solisto repertuare – operos, oratorijos, kantatos, įvairūs šiuolaikinės muzikos kūriniai: H. Purcello „Didonė ir Enėjas“, C. Monteverdi „Orfėjas“, „Vespers“, J. S. Bacho „Pasija pagal Joną“, „Pasija pagal Matą“, H. Schützo „Paskutiniai Kristaus žodžiai ant kryžiaus“, G. Caccini „Euridikė“, G. M. Pagliardi „Kaligula“, A. Martinaičio „Gyvulių mišios“, R. Šerkšnytės „Saulėlydžio ir aušros giesmės“, V. Augustino „Journey of the Magi“, P. Lukaszewsky'o „Via Crucis“, M. Kagelio „Mitternachtsstück“ ir kiti. 2018 m. solistas atliko Chuano ir Luiso vaidmenis Dr. GoraParasit, A. Navicko ir G. Labanauskaitės kamerinėje operoje „Alpha“ („Operomanija“). 2019 m. šio spektaklio kūrybinė grupė įvertinta „Auksiniu scenos kryžiumi“. 2023 m. dalyvavo išskirtiniame J. S. Bacho Mišių h-moll atlikime kartu su Jeruzalės baroko orkestru ir solistais iš Nyderlandų, Lietuvos, Vokietijos ir Izraelio, atidarant Johanno Sebastiano Bacho festivalį Izraelyje.

Parengė Justa Adomonytė-Šlekaitienė

Kauno valstybinio choro meno vadovas ir vyr. dirigentas, Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro (LNSO) antrasis dirigentas **ROBERTAS ŠERVENIKAS** tarptautinę karjerą pradėjo 1997 m., kai Mstislavas Rostropovičius, statydamas Eviano festivalyje S. Prokofjevo baletą „Romeo ir Džuljeta“, pakvietė jį asistentu. Nuo 2008 m. maestro kviečiamas diriguoti Bavarijos valstybiniame operos teatre Miunchene, 2008–2018 m. buvo Lietuvos nacionalinio operos ir baletoto teatro (LNOBT) muzikos vadovas, 2020 m. debiutavo Ciuricho operos teatre. Su įvairiais orkestrais R. Šervenikas koncertavo beveik visose Europos šalyse, Japonijoje, Pietų Korėjoje, Kinijoje, Tailande, Pietų Afrikos Respublikoje, Brazilijoje, Izraelyje, Rusijoje, Meksikoje, bendradarbiavo su žymiais pasaulio solistais; yra Tarptautinio Tytuvėnų vasaros festivalio ir Chaimo Frenkelio festivalio Šiauliuose meno vadovas.

Ypač reikšminga R. Šerveniko veiklos dalis – aktyvi naujų lietuvių kompozitorių simfoninių kūrinių sklaida, jis nuolat kviečiamas diriguoti aktualiosios muzikos festivalio „Gaida“ koncertuose, jo vadovaujama LNOBT trupė parengė įsimintiną O. Narbutaitės operos „Kornetas“ pastatymą. Dirigentas yra parengęs kelias dešimtis įrašų, juos išleido „Naxos“, „Finlandia records“, kitos įrašų kompanijos. Baigęs M. K. Čiurlionio menų mokyklą, chorinį, operinį ir simfoninį dirigavimą R. Šervenikas studijavo Sankt Peterburgo N. Rimskio-Korsakovo konservatorijoje. Nuo 1996 m. dėsto Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, yra Dirigavimo katedros profesorius, dalyvauja konkursų vertinimo komisijose. R. Šervenikas 2005 m. pelnė Lietuvos nacionalinę kultūros ir meno premiją, 2016 m. apdovanotas Kultūros ministerijos garbės ženklu „Nešk savo šviesą ir tikėk“. Nuo 2021 m. kovo perėmė Kauno valstybinio choro meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas.

Parengė Rima Povilionienė

Apie LIETUVOS NACIONALINĮ SIMFONINĮ ORKESTRĄ žr. 14 p.

Vieną brandžiausių ir žymiausių Lietuvos kolektyvų **KAUNO VALSTYBINĮ CHORĄ** (KVCH) 1969 m. įkūrė Petras Bingelis (1943–2020) ir vadovavo jam 51 metus, iki pat mirties. 2021 m. naujuoju choro meno vadovu ir vyriausiuoju dirigentu tapo Robertas Šervenikas. Choras kasmet surengia daugiau kaip 50 koncertų įvairiose Lietuvos scenose, gastroliauja užsienyje. Kelionių geografija apima daugelį Europos šalių, Pietų Ameriką, Afriką, Kiniją, choras yra dainavęs žymiausiose Europos koncertinėse erdvėse: Paryžiaus „Salle Pleyel“, Dievo Motinos katedroje, Eliziejaus laukų teatre, Bavarijos operos teatre, Berlyno „Schauspielhaus“, Romos „Parco della musica“, Buenos Airių „Teatro Colón“, Santjago ir Kairo operos teatruose, koncertavo prestižiniuose muzikos festivaliuose „Prahos pavasaris“, „Varšuvos ruduo“, Šlėzvingo-Holšteino, Reingau, Kelno, Liudvigsburgo, Gštado, Eviano, Kanarų salų ir kt., yra nuolatinis svarbiausių Lietuvos festivalių dalyvis.

Per 52 gyvavimo metus chorui dirigavo žymiausi pasaulio ir Lietuvos dirigentai, kolektyvas dainavo su iškiliausiais solistais, sukauptas milžiniškas repertuaras (daugiau kaip 260 stambios formos ir 600 nedidelės apimties įvairių epochų ir žanrų kūriniai). Choro diskografijoje – daugiau kaip 60 įrašų, ypatingą vietą tarp jų užima Lietuvos kompozitorių kūriniai. Kolektyvas dalyvauja šiuolaikinės muzikos festivaliuose „Gaida“ ir „Iš arti“, tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose, yra nuolatinis svarbių Lietuvos valstybės švenčių, iškilmingų koncertų dalyvis, jo atliekamu Lietuvos Respublikos himnu Lietuvos radijas pradeda kiekvieną mūsų dieną.

Parengė Rima Povilionienė

Onutė Narbutaitė (g. 1956) – viena žymiausių mūsų laikų Lietuvos kompozitorių, savo muzikoje atsiverianti išskirtiniu individualumu, gilaus muzikos ir kitų menų pažinimo persmelktomis kūrybinėmis inspiracijomis.

Kompozicijos mokytis pradėjo pas šviesaus atminimo kompozitorių Bronių Kutavičių (1932–2021), 1979 m. baigė dabartinės Lietuvos muzikos ir teatro akademijos prof. Juliaus Juzeliūno (1916–2001) klasę. Trejus metus dėstė muzikos teorijos ir istorijos disciplinas Klaipėdos fakultete, tačiau nuo 1982 m. atsidėjo kūrybai.

1997 m. O. Narbutaitė buvo paskirta Nacionalinė kultūros ir meno premija, kuria ji buvo įvertinta už oratoriją „Centones meae urbi“. Jos simfoniniai kūriniai ne sykį buvo pripažinti geriausiais Lietuvos kompozitorių sąjungos organizuojamuose geriausių metų kūrinii rinkimuose. Geriausiu 2008 m. metų kūriniu vokalines-chorines muzikos kategorijoje tame pačiame konkurse buvo išrinktas „Lapides, flores, nomina et sidera“, ISCM Pasaulio muzikos dienų Vilniuje užsakytas Vėlinių projektas, kurį atliko septyni Vilniaus chorai Vilniaus bažnyčiose ir Bernardinų kapinėse. 2015 m. minėtuose LKS rinkimuose O. Narbutaitė buvo paskelbta „Metų kompozitore“. Išskirtinę vietą Lietuvos operinėje kūryboje užima jos opera „Kornetas“ (2012).

Tris sykius O. Narbutaitės kūriniai pateko į rekomenduojamų kūrinių dešimtukus Tarptautinėje kompozitorių tribūnoje (2004 – „Melodija Alyvų sode“; 2010 m. – „krantas upė simfonija“; 2017 m. – „Was There a Butterfly?“). Kompozitorė yra pelniusi Lietuvos meno kūrėjų asociacijos premiją (2005), Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo apdovanojimą (2008), už operą „Kornetas“ apdovanota „Auksiniu scenos kryžiumi“ (2014).

Kompozitorės muzika plačiai skamba tiek Lietuvos, tiek užsienio festivaliuose, jos kūrinius yra atlikę tokie orkestrai kaip Bavarijos radijo simfoninis, BBC simfoninis, „Sinfonia Varsovia“, Lenkijos nacionalinio radijo simfoninis, Berno simfoninis orkestrai, „Basel Sinfonietta“ ir daugelis kitų. O. Narbutaitė buvo pakviesta dalyvauti žymaus styginių kvarteto „Kronos“ projekte „50 for the Future“. 2006 m. pasirodė muzikologės Audronės Žiūraitytės parengta kompozitorės kūrybai skirta monografija „Skiutinys mano miestui“.

2022 m. lapkritį įvyko naujausio kūrinio „Otro río“ premjera, jį atliko Ostrobotnijos kamerinis orkestras, su kuriuo kompozitorė sieja ilgametis bendradarbiavimas. Praėjusių metų pabaigoje taip pat pasirodė kamerinio choro „Aidija“, M. K. Čiurlionio menų mokyklos choro ir instrumentininkų, vadovaujamo dirigento Romualdo Gražinio, parengta Vėlinių kompozicijos „Lapides, flores, nomina et sidera“ kompaktinė plokštelė.

Parengta pagal *mic.lt*

Vilniaus 700-ojo gimtadienio metai – laikas, kai į daugiasluoksnę savo sostinę žvelgiamė įvairiausiai rakursais. Marga miesto istorija įkvėpė ir vis dar įkvepia kompozitorius muzikos kalba prabilti apie šį turtingos istorijos miestą.

Viena subtiliausių Vilniaus įkvėptų partitūrų, „istoriosofinė kompozicija apie Vilnių ir to miesto dvasingumą“, kaip rašė lenkų muzikologas Andrzejus Chlopeckis – tai kompozitorės Onutės Narbutaitės oratorija „**Centones meae urbi**“ („**Skiutinys mano miestui**“) (1997) dviem solistams, chorui ir orkestrui. Oratorijos penktasis gyvas atlikimas Vilniuje uždarys 2023 m. Vilniaus festivalį. Šio teksto autorė uždavė kelis klausimus kompozitorėi, kviesdama pasidalinti mintimis apie oratoriją, praėjus 26 metams po jos sukūrimo.

„Ši oratorija – tai bandymas garsais sukurti miestą, kuris realybėje nebeegzistuoja. Tačiau kartu gana intymiu muzikos pobūdžiu norėjau pasakyti, kad toji praeitis yra apčiuopiama ir išgyvenama mūsų patirties dalis, mūsų gyvybės šaltinis. Ir šia prasme oratorija, būdama labai dokumentiška, kartu paliečia visiškai universalią žmogaus gyvenimo ir mirties tematiką, – oratorijos anotacijoje yra rašiusi O. Narbutaitė. Sukomponuota labai greitai, bene „karštingai“, „Centones meae urbi“ kompozitorės kūryboje užima išskirtinę vietą.

„Ši oratorija išskirtinė ne dėl kokio nors „svarbumo“, o dėl vilnietiško aspekto. Man tai buvo daugiau negu muzikos rašymas, ir yra daugiau nei muzikos kūrinys. kažkas visuotinesnio, ką privalėjau padaryti iš giliai vidinių paskatų.“

Vilniuje – pačios kompozitorės šaknys. Čia gyveno kelios jos šeimos kartos, čia jos tėvai mokėsi berniukų ir mergaičių gimnazijose, kompozitorės mama, žymi muzikologė Ona Narbutienė (1930–2007) su šeima iš Vilniaus buvo išvežta į Sibirą.

Praeities Vilnius pačios O. Narbutaitės prisiminimuose – pilnas „praeinamų arba bent įeinamų kiemų su anglių ir malkų prikrautais sandėliukais, išdžiaustytais skalbiniais ir „kafkiška“ atmosfera“, tačiau ir aplinkui tvyrojusiu „sovietiniu slogučiu“.

Svarbų oratorijos vizijos aspektą atveria žodžio „centones“ aprašas: tai iš pasiskolintų eilių ir eilučių naujai sukomponuotas tekstas, antikinis literatūrinis, vėlesniais amžiais – ir muzikinis žaidimas. Kompozitorėi esminga šio žodžio istorinė-kultūrinė prasmė, kuri siejasi su kūrinio architektūra.

„Ir dėl daugybės skirtingų („pasiskolintų“) tekstų sujungimo į naują, savo pasakojimą, ir dėl muzikinių aliuzijų, kurios nėra tiesiogiai pasiskolintos, bet inspiruotos tų skirtingų epochų ir kalbų tekstų bei jų atmosferos“, – sako O. Narbutaitė.

Nemėgdama „mistifikuoti“, kompozitorė visgi prisimena įnirtingą kūrinio rašymo procesą lydėjusį keistą sapną.

„Esu abejojanti ir skeptiška natūra, nemėgstu visokių mistifikacijų. Bet pradėdama rašyti aplanke keistas sapnas, palikęs mistinį (nori nenori būtent tas žodis čia peršasi) pojūtį. Tarsi kažkas iš šio miesto ankstesnių amžių būtų ištiesęs man ranką. Tai buvo taip ryšku ir apčiuopiama, kad ir praėjus 26 metams po parašymo to potyrio nesu pamiršusi.“

Istorinių epochų ir dabarties pjūvį formuoja ypač turtinga „Centones meae urbi“ tekstologija, atverianti skirtingas Vilniaus epochas, kultūras, čia gyvenusiųjų, miestą mylėjusiųjų liudijimus.

„Literatūrinių tekstų nereikėjo toli ieškoti, jie kažkaip savaime sukrito iš mano lentynų. Visada domėjausi Vilniumi, visokios literatūros turėjau po ranka. Norėjau, kad oratorija būtų dokumentiška – tekstai, įvairiu laiku rašyti šiame mieste, ir dažniausiai ženklinantys konkrečius miesto įvykius. Arba, kaip Miłoszo atveju, rašyti egzilyje, tačiau ypatingai susiję su Vilniumi, labai dokumentiški savo konkretumu.“ Būtent Czesława Miłoszo balsą Onutė Narbutaitė vadina oratoriją sujungiančiu. „Tarsi žvilgsnis vienu metu ir iš vidaus, ir iš aukščiau, iš labai arti, ir iš toliau.“

Partitūroje galima rasti ir XX a. pradžios Vilniaus laikraščių skelbimų įvairiomis kalbomis, Bernardinų ir Rasų kapinių epitafijų, kurias kompozitorė pati nurašė į užrašų knygelę. Pasak jos, tai partitūroje paslėptas sluoksnis, kurį galima išgirsti tik klausantis gyvo atlikimo. Gyvas atlikimas atveria tuos kūrinio kodus, kurių neperteikia įrašas: klausytojams į ausį šnabždamas epitafijas ar minimalią kūrinio „ritualizaciją“.

Oratorijos struktūros pagrindas yra keturios dalys – „metų laikai“, pradėdama rudeniu. Šiose dalyse suskamba Vilniaus daugiakultūriškumas: prabyla lietuviškas, lenkiškas, žydiškas Vilnius. Keturias dalis įrėmina „Atsklanda“ ir „Užsklanda“, kuriose inkrustuotos tragiškai žuvusio poeto Vaidoto Daunio (1958–1995) eilės. Būtent jo eilutė: „Kai manęs klausia: ar tu tiki, kad šiame mieste glūdi gyvybės paslaptis? – atsakau: aš esu jos dalyvis“, – užbaigia vieną įstabiausių meilės ir pagarbos Vilniui liudijimų Lietuvos kultūros istorijoje.

”

Literatūrinių tekstų nereikėjo toli ieškoti,
jie kažkaip savaime sukrito iš mano lentynų.

Mano kava – EKOLOGIŠKA

Visa CAFFEINE
kava - EKOLOGIŠKA

June 2, Friday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

MY HEART OPENS TO YOUR VOICE

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Soloist:

CAMILLE THOMAS

(cello, France)

Conductor:

VICTORIEN VANOOSTEN (France)

CONCERTS

Programme:

I

MINDAUGAS URBAITIS (*1952)

Bruckner Revisited for orchestra (2023, première, a Vilnius Festival commission, sponsored by LATGA)

CLAUDE DEBUSSY (1862–1918), SALLY BEAMISH (*1956)

Suite for cello and orchestra (2006)

I. Prelude (Intermezzo)

II. Reverie

III. Scherzo (after Debussy's "Nocturne et Scherzo")

IV. Nocturne (after Debussy's "Nuit d'etoiles")

V. Danse bohémienne

Soloist: CAMILLE THOMAS (cello)

II

CAMILLE SAINT-SAËNS (1835–1921)

The aria *Mon cœur s'ouvre à ta voix* (My Heart Opens to Your Voice) from the opera *Samson et Dalila*, Op. 47 (1877), cello and orchestra version

Soloist: CAMILLE THOMAS (cello)

ANTON BRUCKNER (1824–1896)

Symphony No 4 in E flat major *Romantic*, WAB 104 (1874)

I. Ruhig bewegt

II. Andante

III. Bewegt

IV. Mäßig bewegt

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Conductor: VICTORIEN VANOOSTEN

Founded in 1997 by the Lithuanian National Philharmonic Society, the Vilnius Festival is Lithuania's largest concert organisation and one of the country's most important music events. This year it is being held for the 27th time. The opening concert of the festival features the French-Belgian cellist **Camille Thomas** and the Lithuanian National Symphony Orchestra, under the baton of Victorien Vanoosten.

According to music critics, Camille Thomas' playing is marked by optimism, vitality, and a joyful disposition. In 2017, this charismatic artist signed an exclusive contract with the prestigious Deutsche Grammophon record label. Aiming to bring together people from different cultures through the power of her art, Thomas says that "music gives hope for the beauty and greatness of the human soul." Her second CD, *Voice of Hope*, was released in 2020, and features Fazil Say's Concerto for cello and orchestra, *Never Give Up*, which is dedicated to her. During the Covid-19 lockdown, Thomas continued to spread her ideas, performing on the rooftops of cultural institutions in Paris.

She began playing the cello at the age of four, and studied in Paris, Berlin and Weimar, under Marcel Bardon, Stephan Forck, Frans Helmerson and Wolfgang-Emanuel Schmidt. Her concerts have taken her all over the world, and she has collaborated with world-famous masters of the baton, such as Paavo Järvi, Mikko Franck, Marc Soustrot and Kent Nagano, and has performed with the Deutsche Kammerphilharmonie of Bremen, the Sinfonia Varsovia, the Academy of St Cecilia, the Hamburg Philharmonic State Orchestra, the Lucerne Festival Orchestra, the Bordeaux Aquitaine National Orchestra, and the Brussels Philharmonic, to name just a few. The Nippon Music Foundation has given her an exclusive opportunity to perform on the famous Feuermann cello made by Antonio Stradivarius in 1730.

The opening concert of the festival features emotionally charged music by the 19th-century French and Austrian composers **Saint-Saëns** and **Bruckner**, as well as two opuses by contemporary musicians, which seem to express the sound universe of the great 19th-century composers. These are an original suite put together by the British composer Sally Beamish in 2006 from arrangements of works by **Claude Debussy**, and the latest opus by the Lithuanian **Mindaugas Urbaitis**, who paraphrases the work of the Romantic composer Anton Bruckner in the context of ambient music, using a reduced Bruckner orchestra, with the addition of an electric guitar and a synthesiser.

June 4, Sunday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

PAGANINI ENSEMBLE VIENNA. MASTERPIECES FOR QUARTET BY THE VIOLIN GENIUS

PAGANINI ENSEMBLE VIENNA (Austria):

MARIO HOSSEN (violin)

MARTA POTULSKA (viola)

LILIANA KEHAYOVA (cello)

ALEXANDER SWETE (guitar)

Programme:**I**

NICCOLÒ PAGANINI (1782–1840)

Quartet for violin, viola, guitar and cello in A minor, Op. 4 No 1, MS 28

*Introduzione. Andante marcato. Vivace**Minuetto alla marsigliese. Andantino**Tema von variazioni. Adagetto cantabile**Variazione I. Più mosso**Variazione II. Minore**Variazione III. Presto*

Terzetto in D major for violin, guitar and cello, MS 69

*Allegro con brio**Minuetto. Allegro vivace**Andante larghetto. Cavate**Rondo. Allegretto***II**

NICCOLÒ PAGANINI

Theme and Variations (after Caprice Op. 1 No 24)

RAINER BISCHOF (*1947)

Gitarrenquartett "Nicolò" (première)

NICCOLÒ PAGANINI

Quartet for violin, viola, guitar and cello No 9 in D major, MS 36

*Allegro moderato**Minuetto alla Valtz. Allegretto mosso. Trio**Adagio sostenuto appassionatamente**Finale. Allegro vivace*

Performers:

PAGANINI ENSEMBLE VIENNA

Niccolò Paganini is best known as a violin virtuoso with an unprecedented and spectacular history of touring Europe. Chopin heard him in Warsaw, Liszt heard him in Paris, and Schubert heard him in Vienna, and everyone was impressed by his talent that went far beyond the limits of human capability. There were rumours that he sold his soul to the Devil for his genius. Stories were told that sparks flew from his bow when he played. Ladies fainted at his concerts. He became a symbol of the romantic hero. Paganini did not deny the gossip, and continued to give breathtaking recitals, at which he also performed his own works. He wrote not only for the violin, but also for various chamber ensembles, solos, duos, trios and quartets for violin, guitar, viola and cello, for the big stage, and for home music-making. It is less well known that Paganini was also an accomplished viola and guitar player.

The Bulgarian-born Austrian violinist and conductor Mario Hossen is an internationally acclaimed artist, a well-known performer and researcher of Paganini's work, and the founder of the **Paganini Ensemble Vienna**. At the age of 17, he performed all 24 of Paganini's Caprices. In addition to Paganini's music, Hossen also plays a wide range of works by Bach, Beethoven, Brahms and Bruch. He plays a 1749 Guadagnini violin, and appears with orchestras such as the Wiener Symphoniker, the Wiener Kammerorchester, the Bruckner Orchestra Linz, the English Chamber Orchestra, the Academy of St Martin in the Fields, and the Orchestra della Scala di Milano.

Hossen's colleagues, the viola player Marta Potulska, the cellist Liliana Kehayova, and the guitarist Alexander Swete, are soloists and members of renowned Austrian ensembles, and laureates of numerous international competitions. They perform extensively around the world.

According to the musicologist Danilo Prefumo: "The Paganini Ensemble Vienna has set itself the high goal of presenting this rarely performed programme, which offers a unique insight into Paganini's works for violin, guitar, viola and cello. These are not only virtuoso works, but are also full of great passion, tenderness, suffering and moments of joy."

CONCERTS

Programme:

I

FRANZ LISZT (1811–1886)

From the piano cycle *Années de pèlerinage (Years of Pilgrimage)*, “Première année: Suisse” (First Year: Switzerland):

Chapelle de Guillaume Tell (William Tell's Chapel)

Au lac de Wallenstadt (At Lake Wallenstadt)

Pastorale

Au bord d'une source (Beside a Spring)

Orage (Storm)

Vallée d'Obermann (Obermann's Valley)

Églogue (Eclogue)

Le mal de pays (Homesickness)

Les cloches de Genève: Nocturne (The Bells of Geneva: Nocturne)

II

FRANZ LISZT

From the piano cycle *Années de pèlerinage (Years of Pilgrimage)*, “Deuxième année: Italie” (Second Year: Italy):

Sposalizio (Marriage of the Virgin)

Sonetto 47 del Petrarca (Petrarch's Sonnet 47)

Sonetto 104 del Petrarca (Petrarch's Sonnet 104)

Sonetto 123 del Petrarca (Petrarch's Sonnet 123)

Après une lecture du Dante: Fantasia quasi sonata (After Reading Dante: Fantasia Quasi Sonata)

Performer: MŪZA RUBACKYTĖ (piano)

June 7, Wednesday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

FRANZ LISZT'S ANNÉES DE PÈLERINAGE

MŪZA RUBACKYTĖ

(piano; Lithuania, France, Switzerland)

The Vilnius Festival invites you to go on a magnificent journey through West European culture! This year's recital by **Mūza Rubackytė** will feature the most impressive movements from **Franz Liszt's** *Années de pèlerinage* (*Years of Pilgrimage*), conveying a universal (and the composer's) story of human life and love, interwoven with cultural and natural connotations. "Let us travel together through time and space, as if on board a ship, experiencing the evolution of the joy and suffering of the soul," says Rubackytė.

The young Liszt experiences deep feelings while travelling with his beloved. In Switzerland, the composer's sensitive inner being is permeated with the sublime beauty and tranquility of nature. In Italy, Liszt is captivated by the works of the Old Masters. Petrarch's sonnets reflect his experience, from passion and despair to bliss, and after being exposed to the torments of the inferno of Dante's *Divine Comedy*, the creator emerges into the light.

"Liszt's music runs like a golden thread through my life ... I am always full of love for him," says the pianist, called "one of the finest living performers of Liszt" by the prestigious US magazine *Fanfare*. A distinguished performer and a recipient of the Lithuanian National Prize, Mūza Rubackytė resides in Vilnius, Paris and Geneva, and performs all over the world. She is a member of the office of the International Liszt Associations (ILA), the president of the Liszt Society, LiSZtuania, in Lithuania, and a longstanding member of the jury of international Liszt piano competitions in Utrecht, Parma and elsewhere. Rubackytė performed the entire majestic trilogy of *Années de pèlerinage* (*Years of Pilgrimage*) in one day. The project was later repeated at festivals marking the anniversaries of Liszt's birth and death in Reading, Bayreuth, Paris, major French festivals, the Beethoven Festival in Warsaw, and elsewhere. She has performed this cycle and other works by Liszt in concert halls around the world, and she has released a triple album, which was received enthusiastically by the press (*BBC Magazine*, *Piano Magazine*, and others). Rubackytė is the president of the national competition "Lisztofonija", and the founder (2009) and artistic director of the International Vilnius Piano Festival.

Let us travel together through time and space, as if on board a ship, experiencing the evolution of the joy and suffering of the soul.

June 9, Friday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

RESOUNDING GREETINGS FROM ESTONIA

GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA (Estonia)

Conductor:
ANDRES KALJUSTE (Estonia)

Soloist:
ELINA NECHAYEVA
(soprano, Estonia)

This concert is partly supported by the National Programme

Programme:**I**

JAAN RÄÄTS (1932–2020)

Concerto for chamber orchestra No 1, Op. 16

Allegro

Andante

Allegro

Grave

Allegro

PEETER VÄHI (*1955)

To the Mother

Soloist: ELINA NECHAYEVA (soprano)

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

Motet *Exsultate jubilate*, KV 165

Exsultate jubilate – Allegro

Fulget amica dies – Recitativo

Tu virginum corona – Andante

Alleluja – Allegro

Soloist: ELINA NECHAYEVA (soprano)

II

ARVO PÄRT (*1935)

Summa

JOSEPH HAYDN (1732–1809)

Symphony No 60 in C major (*Il distratto*), Hob. I:60

Adagio. Allegro di molto

Andante

Menuetto. Trio

Presto

Adagio (di Lamentatione)

Finale. Prestissimo

GLASPERLENSPIEL SINFONIETTA

Conductor: ANDRES KALJUSTE

Glasperlenspiel Sinfonietta from Estonia, a guest of the Vilnius Festival, not only skilfully performs Classical masterpieces, but also participates in innovative projects and initiates new works. The orchestra's repertoire covers several centuries. Old music meets new, from Bach to Piazzolla, from Pärt to Vähi. In recent years, the Glasperlenspiel Sinfonietta has performed in Switzerland, Austria, Italy, Finland, Germany, Brazil, Chile, Argentina and Uruguay. It has taken part in a number of international music festivals, and has played at many of Europe's most famous venues, such as the Palais des Beaux-Arts in Brussels, the Concertgebouw in Amsterdam, and the Cologne Philharmonic Hall.

The Estonian maestro **Andres Kaljuste** studied orchestra conducting at the Sibelius Academy in Helsinki. He is a guest conductor with the Estonian National Opera, the Helsinki Philharmonic, the Tallinn Chamber, and Tampere, Odense, Aalborg and Aarhus symphony orchestras, and the Lahti Sinfonia. Prior to this, he studied the violin and viola, and gained extensive experience playing with the Berlin Radio Symphony Orchestra, the Helsinki Philharmonic Orchestra, and the Royal Philharmonic Orchestra in London. Last year, Kaljuste was appointed creative director of Classical Studies at the Tallinn School of Music and Ballet.

”
The winner of hearts.
”

The Tallinn-born **Elina Nechayeva** graduated in Classical voice from the Estonian Academy of Music and Theatre, and sings in operas, operettas and musicals worldwide. She sang in the New Year concert at the Shanghai Grand Theatre under the baton of Neeme Järvi, who calls her a rising star. In 2018, Nechayeva represented Estonia in the Eurovision Song Contest in Lisbon, and came eighth, but many listeners called her “the winner of hearts”, because her voice touched deeply the most delicate chords of the human soul.

The Glasperlenspiel Sinfonietta programme will feature Estonian and Austrian music: the works of **Arvo Pärt** and **Jaan Rääts**, and the younger generation **Peeter Vähi**. Music from the 20th and 21st centuries will be played side by side with immortal classics: **Haydn's** Symphony No 60 in C major, composed in 1774, and **Mozart's** motet *Exsultate jubilate*.

CONCERTS

Programme:

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750)

Goldberg Variations, BWV 988*Aria**Variations:*

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 / 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Aria da capo

Performer: ALEXEY BOTVINOV (piano)

June 12, Monday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

J.S. BACH'S GOLDBERG VARIATIONS

ALEXEY BOTVINOV
(piano, Ukraine)

Alexey Botvinov, one of Ukraine's most prominent pianists, is already well known to our audiences. Born in Odessa into a family of musicians, he has performed in more than 45 countries, has appeared at London's Wigmore Hall, Leipzig's Gewandhaus, Zurich's Tonhalle, Bonn's Beethovenhaus, the Berlin Philharmonic and the Hamburg Philharmonic, and has toured in Hong Kong, Singapore, Malaysia, Indonesia, Japan, Canada, South Africa, China, and many other countries.

In 2015, Botvinov founded the Odessa Classics International Music Festival, and is its president and artistic director. In the same year, he was awarded the title of Merited Artist of Ukraine, Ukraine's highest artistic distinction, and in 2020 he was honoured with the Knight of the Order of the Star of Italy. Since the invasion of Ukraine by Russia, Botvinov has organised charity concerts abroad, and donated the proceeds to Ukrainian civilians and the army. In 2022, the concerts in the eighth Odessa Classics International Music Festival were held abroad, and the closing concert took place at the Lithuanian National Philharmonic Concert Hall.

The pianist will perform **Johann Sebastian Bach's** challenging *Goldberg Variations* in a Vilnius Festival recital. Botvinov is the only pianist in the world who has performed this work more than 300 times. The 300th performance took place in a recital in the Berlin Philharmonic Hall in 2017.

The *Goldberg Variations*, written in 1741 and published the following year, are often called not only the most ambitious harpsichord composition but also the greatest work of the entire Baroque era. The work reflects Bach's seemingly infinite knowledge of the art of composition and his command of a variety of styles. This perfect cycle is a study of Baroque variations and a microcosm of Bach's keyboard music, in which the composer captured the experience, the history, and the memory of his epoch. (Another work of this scale and importance, spanning a huge part of the musical world, is Beethoven's *Diabelli Variations*, completed in 1823.)

June 14, Wednesday, 19.00
Church of St Casimir, Vilnius

PRAYER OF THE BALTICS

DUETTSSIMO:
DALIA DĖDINSKAITĖ (violin), **GLEB PYŠNIAK** (cello)

Vilnius Municipal Choir **JAUNA MUZIKA**
(artistic director and conductor Vaclovas Augustinas)

Conductor:
VACLOVAS AUGUSTINAS

Programme:

ANATOLIJUS ŠENDEROVAS (1945–2019)

Dialogues for violin and cello

Performers: DALIA DĒDINSKAITĒ (violin), GLEB PYŠNIAK (cello)

ARVO PÄRT (*1935)

Da Pacem, Domine for a cappella choir

Performers: JAUNA MUZIKA

OLA GJEILO (*1978)

Serenity (O Magnum Mysterium) for choir and violin

Performers: DALIA DĒDINSKAITĒ (violin), JAUNA MUZIKA

MARIANNA ACITO (*1997)

L'urlo del figlio for choir a cappella (Lithuanian première; commissioned by and premiered in Italy at the Pordenone International Sacred Music Festival)

Performers: JAUNA MUZIKA

JURGIS JUOZAPAITIS (*1942)

Ave Maria for violin, cello and choir (Lithuanian première)

Performers: DALIA DĒDINSKAITĒ (violin), GLEB PYŠNIAK (cello), JAUNA MUZIKA

JOHN TAVENER (1944–2013)

Svyati for choir and cello

Performers: GLEB PYŠNIAK (cello), JAUNA MUZIKA

PĒTERIS VASKS (*1946)

Plainscapes for choir, violin and cello

Performers: DALIA DĒDINSKAITĒ (violin), GLEB PYŠNIAK (cello), JAUNA MUZIKA

MYROSLAV SKORYK (1938–2020)

Melody (the performers' arrangement for violin, cell, and choir). Dedicated to the Ukrainian nation

Performers: DALIA DĒDINSKAITĒ (violin), GLEB PYŠNIAK (cello), JAUNA MUZIKA

Conductor: VACLOVAS AUGUSTINAS

After their debut performance at the prestigious Pordenone Festival in Italy in 2021, the violinist **Dalia Dėdinskaitė** and the cellist **Gleb Pyšniak** received the highest accolades and an invitation to present their country's musical culture with a major project in 2022.

Jauna muzika, one of Lithuania's most renowned choirs, and its artistic director **Vaclovas Augustinas**, have accepted the duo's offer to jointly prepare and perform a programme of sacral music by composers from the Baltic States. They have called the programme "Prayer of the Baltics".

This year, amid the ongoing war, and on a special day, the **Day of Mourning and Hope**, this unique programme aims to express the unity and strength of the Baltic States and their support for Ukraine and its people. Thus, alongside the most prominent **Estonian, Latvian** and **Lithuanian** composers, the famous *Melody* by **Myroslav Skoryk** (arranged for violin, cello and choir by the performers) will be symbolically dedicated to the Ukrainian people.

The audience will also be treated to an opus by the world-famous Norwegian composer **Ola Gjeilo**. *Serenity (O Magnum Mysterium)* is a popular choral work based on a Latin text for choir and violin, conveying symphonic richness and depth of thought.

The Vilnius Festival audience will also have an opportunity to hear the Lithuanian premières of works written especially for the project which have already been performed in Italy: *Ave Maria* by **Jurgis Juozapaitis**, and *L'urlo del figlio* by the Italian composer **Marianna Acito**.

June 17, Saturday, 19.00
Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

CLASSICS' LETTERS TO VILNIUS

LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA

Artistic director, soloist and conductor:
SERGEJ KRYLOV (violin)

Soloist:
YEOL EUM SON
(piano, South Korea)

Programme:

I

MOTIEJUS RADVILA (1749–1800)
Divertissement for chamber orchestra

JOSEPH HAYDN (1732–1809)
Symphony No 94 in G major, Hob. I:94 (*Surprise*)
Adagio. Vivace assai
Andante
Menuetto. Allegro molto
Finale. Allegro molto

II

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)
Concerto for violin, piano and strings in D minor, MWV O4
Allegro
Adagio
Allegro molto

Soloists: SERGEJ KRYLOV (violin), YEOL EUM SON (piano)
LITHUANIAN CHAMBER ORCHESTRA
Conductor: SERGEJ KRYLOV

The **Lithuanian Chamber Orchestra** (LCO) and its artistic director, the violinist and conductor **Sergej Krylov**, are joined for this concert by the pianist Yeol Eum Son from South Korea. Having won first prizes at the Stradivari Competition in Cremona and the prestigious Kreisler Competition in Vienna, Krylov has performed in the Berlin and Munich philharmonics, the Musikverein and Konzerthaus in Vienna, the Teatro La Fenice in Venice, the Teatro alla Scala in Milan, Tokyo's Suntory Hall, the Teatro Colón in Buenos Aires, and elsewhere around the world. At the 2022 Vilnius Festival, the Lithuanian National Philharmonic Society paid special tribute to Krylov by awarding him the first-degree honorary badge "I Serve Music", established by the society. Krylov has given more than 200 concerts around the world with the LCO.

The South Korean pianist **Yeol Eum Son** is praised for her delicate, precise and expressive playing. She has won silver medals at the international Tchaikovsky and Cliburn competitions, as well as first prizes at the G.B. Viotti Competition in Italy and the Ettlingen International Piano Competition in Germany. The pianist has performed with the New York, Israel, Czech Republic, Rotterdam, Tokyo, German Radio Saarbrücken, Auckland Philharmonic, NHK, NDR, Jerusalem, Seattle and Academy of St Martin in the Fields orchestras, and regularly collaborates with major orchestras in her country.

The concert will begin with Divertissement for orchestra by **Motiejus Radvila**. Prince Radvila, a composer, writer and politician in the Grand Duchy of Lithuania, and a Castellan of Vilnius, composed a number of works after settling in the capital of the grand duchy in 1788. It is believed that the opus for orchestra on the programme tonight were written in Vilnius.

Joseph Haydn's Symphony No 94 in G major, Hob. I:94 (*Surprise*) is one of the 12 "London Symphonies" written between 1791 and 1795, and is considered to be the pinnacle of Haydn's rich orchestral output. The composer drew on all his experience from over 40 years of musical activity to write them.

Felix Mendelssohn composed his Concerto for violin, piano and orchestra in D minor, MWV O4 at the age of 13. This opus confirms the mastery of his early compositions. It is a fully mature and impressive work, in which the influence of Bach is evident, both in the solo parts and in the orchestral parts.

CONCERTS

Programme:

I

PROSPER VAN EECHAUTE (1904–1964)
Pièce sonate for four cellos, Op. 9

WILHELM FITZENHAGEN (1848–1890)
Concert-Walzer (Concert Waltz), Op. 31

KAZIMIERZ WILKOMIRSKI (1900–1995)
Ballade and Rhapsody for four cellos

Performers: POLISH CELLO QUARTET

II

ANATOLIJUS ŠENDEROVAS (1945–2019)
Song and Dance

MAX RICHTER (*1966)
On the Nature of Daylight

Performers: CELLO CLUB

PHILIP GLASS (*1937)
Symphony for Eight (the third movement from the Symphony No 3 arranged for eight cellos)

Performers:
POLISH CELLO QUARTET and CELLO CLUB

June 19, Monday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

THE POLISH CELLO QUARTET MEETS LITHUANIA'S CELLO CLUB

POLISH CELLO QUARTET (Poland):
TOMASZ DAROCH, WOJCIECH FUDALA, KRZYSZTOF
KARPETA, ADAM KRZESZOWIEC

CELLO CLUB (Lithuania):
POVILAS JACUNSKAS, ARNAS KMIELIAUSKAS, EVALDAS
PETKUS, ROKAS VAITKEVIČIUS, DOMAS JAKŠTAS

“Four gems of unfamiliar music. Four proofs that the string quartet can take the form of a beautiful, homogeneous dialogue between partners speaking the same voice. Same does not mean the same way. So it’s time for another discovery: young gems of new music,” wrote the Polish press about the **Polish Cello Quartet**, formed in 2011 by four young cellists. The quartet performs extensively to show the wider public how original the sound of a cello ensemble can be, appearing at international festivals and playing with Classical and jazz musicians. The members of the quartet freely switch positions, which gives their music-making a new colour and a feeling of constant renewal. In 2019, the Polish Cello Quartet was awarded the prestigious Fryderyk Award for its recording of works by Grażyna Bacewicz, a renowned Polish composer associated with Lithuania.

”

Four gems of unfamiliar music. Four proofs that the string quartet can take the form of a beautiful, homogeneous dialogue between partners speaking the same voice. Same does not mean the same way. So it’s time for another discovery: young gems of new music.

Homogeneous ensembles, which currently enjoy popularity in Europe, were also an inspiration for five talented Lithuanian cellists, members of various ensembles and orchestras, leading an active concert life as instrumentalists. The musicians of the **Cello Club**, founded in 2020, admit that the name itself conveys a message of openness: they are not committed to a single line-up, and are free to choose their own programmes and stage partners. The audience should not be surprised to hear the Cello Club performing serious academic music, the popular Classical repertoire, or pieces of lighter genres, not shying away from humour, and blurring the boundaries between serious art and entertainment.

This concert showcases the choices made by both ensembles, and promises the audience a unique experience, immersion in a sea of cello timbres and a universe of new creative ideas.

June 22, Thursday, 19.00

Lithuanian National Philharmonic Concert Hall

MIDSUMMER’S NIGHT

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

Soloists:

LUCAS JUSSEN and **ARTHUR JUSSEN**

(piano duo, the Netherlands)

Conductor:

ANDRZEJ BOREYKO (Poland)

Programme:

I

VALENTIN SILVESTROV (*1937)

Hymn – 2001 for string orchestra (1999)

FELIX MENDELSSOHN (1809–1847)

Concerto for two pianos and orchestra in E major (1823)

I. Allegro vivace

II. Adagio non troppo

III. Allegro

Soloists: LUCAS JUSSEN and ARTHUR JUSSEN (piano duo)

II

MIECZYŚLAW KARŁOWICZ (1876–1909)

Symphony in E minor *Rebirth*, Op. 7 (1899–1902)

I. Andante – Allegro – Meno mosso – Tempo 1

II. Andante non troppo

III. Vivace – Molto meno mosso – Tempo 1

IV. Allegro maestoso – Allegro ben moderato – Meno mosso – Allegro ben moderato –

Allegro vivo

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

Conductor: ANDRZEJ BOREYKO

The penultimate concert in the 27th Vilnius Festival features the energetic piano duo made up of the brothers **Lucas Jussen** and **Arthur Jussen**, who have already charmed Lithuanian audiences and enjoyed unheard-of ovations on the main stage at the National Philharmonic Hall in the past. This duo are one of the most impressive duos on the international music scene.

The famous conductor Sir Neville Marriner said of the young virtuosi: “You realise that this is not an everyday phenomenon. It’s not just two good pianists playing together. It’s much more than that. They feel each other’s smallest, most individual nuance of interpretation.” And the conductor Michael Schönwandt, who conducted a performance by the Jussens, playfully described playing with the duo: “It’s like driving two powerful racing cars at the same time.”

The Jussens were signed up by Deutsche Grammophon, the world’s most prestigious Classical music label, in 2010. Their debut recording of Beethoven’s works was certified platinum, and won the Edison Klassiek Audience Award.

Lucas and Arthur have performed with some of the world’s most renowned orchestras, including the Concertgebouw, Boston, Philadelphia, Birmingham, Academy of St Martin in the Fields, Montreal, Sydney, Singapore, Shanghai, and Danish National orchestras. They have performed with famous conductors, including Christoph Eschenbach, Andris Nelsons, Manfred Honeck, Jukka-Pekka Saraste and many other masters of the baton.

The concert features an intriguing introduction to youthful scores by composer-child prodigies, including **Mendelssohn’s** playful Piano concerto for two pianos, premièred by the composer himself and his sister Fanny, and the romantic symphony by **Karłowicz**, who was active at the turn of the 19th and 20th centuries. The 23-year-old Polish composer began composing this opus as a student in Berlin. The concert will also offer *Anthem – 2001*, written in 1999 by the Ukrainian composer **Valentin Silvestrov**, and dedicated to the Georgian composer Giya Kancheli.

This concert can also be described as a kind of dedication to the city of Vilnius. Tonight, the maestro **Andrzej Boreyko**, the artistic director of the Warsaw Philharmonic Orchestra for the fourth consecutive season, will conduct the Lithuanian National Symphony Orchestra. Interestingly, the conductor’s roots are in Vilnius, where his father was born and grew up before emigrating to Poznan following the Soviet occupation of Lithuania. The composer Mieczyslaw Karłowicz is also linked to historical Lithuania: he was born and grew up on the Vishneva estate. The third of his six symphonic poems is a very personal one, entitled *Rapsodia litewska* (*Lithuanian Rhapsody*). There used to be a conservatoire in Vilnius named after him, established by Poland in the interwar period.

June 29, Thursday, 20.00
Church of the Assumption (the Franciscan Church)

CENTONES MEAE URBI

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA
(artistic director and principal conductor Modestas Pitrenas)

KAUNAS STATE CHOIR
(artistic director and principal conductor Robertas Šervenikas)

Soloists:
GUNTA GELGOTĖ (soprano),
NERIJUS MASEVIČIUS (bass-baritone)

Conductor:
ROBERTAS ŠERVENIKAS

This concert is partly supported by the National Programme

CONCERTS

113

Programme:

ONUTĖ NARBUTAITĖ (*1956)
Oratorio *Centones meae urbi* (Patchwork for my City)

Opening

The Poet's Return
Czesław Miłosz (1965)

Autumn

Epitaph One, or a Promenade in the Bernardine Cemetery
Joannes Bilducius (1596), tombstone inscriptions in the Bernardine Cemetery

Epitaph Two, or a Promenade in the Rasos Cemetery
Petrus Royzius Maurus (16th c.), tombstone inscriptions in the Rasos Cemetery

From the Album of S.B.
Adam Mickiewicz (1824)

Epitaph Three, or a Second Promenade in the Rasos Cemetery
Simon Nidevicius Leopoliensis (1592), tombstone inscriptions in the Rasos Cemetery

Epitaph Four, or a Second Promenade in the Bernardine Cemetery
Joannes Rudamina (1596), tombstone inscriptions in the Bernardine Cemetery

P.S.
Czesław Miłosz (1965)

Winter
Eugenijus Ališanka (1991)

Spring
Royal Welcome
Petrus Strzelec (1579)

Spring at Lukiškės
Unknown author (1648)

Procession
Mathias Casimirus Sarbievius (1622)

Summer
Writings from Vilnius newspapers from between 1906 and 1911, poetry by Moshe Kulbak (1926) and Czesław Miłosz (1974)

Lamentation of Jeremiah

The Poet's Farewell
Czesław Miłosz (1965)

Closing
Vaidotas Daunys (1993)

Soloists: GUNTA GELGOTĖ (soprano), NERIJUS MASEVIČIUS (bass-baritone)

LITHUANIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA

KAUNAS STATE CHOIR
Conductor: ROBERTAS ŠERVENIKAS

Tonight, the Church of the Assumption (the Franciscan Church) will be the setting for **Onutė Narbutaitė's** oratorio *Centones meae urbi* (*Patchwork for My City*), for which the composer was awarded the Lithuanian National Prize for Culture and Art. This will be the fifth time the oratorio has been performed in Vilnius since its completion in 1997. It has been performed three other times abroad, each time conducted by **Robertas Šervenikas** with different performers.

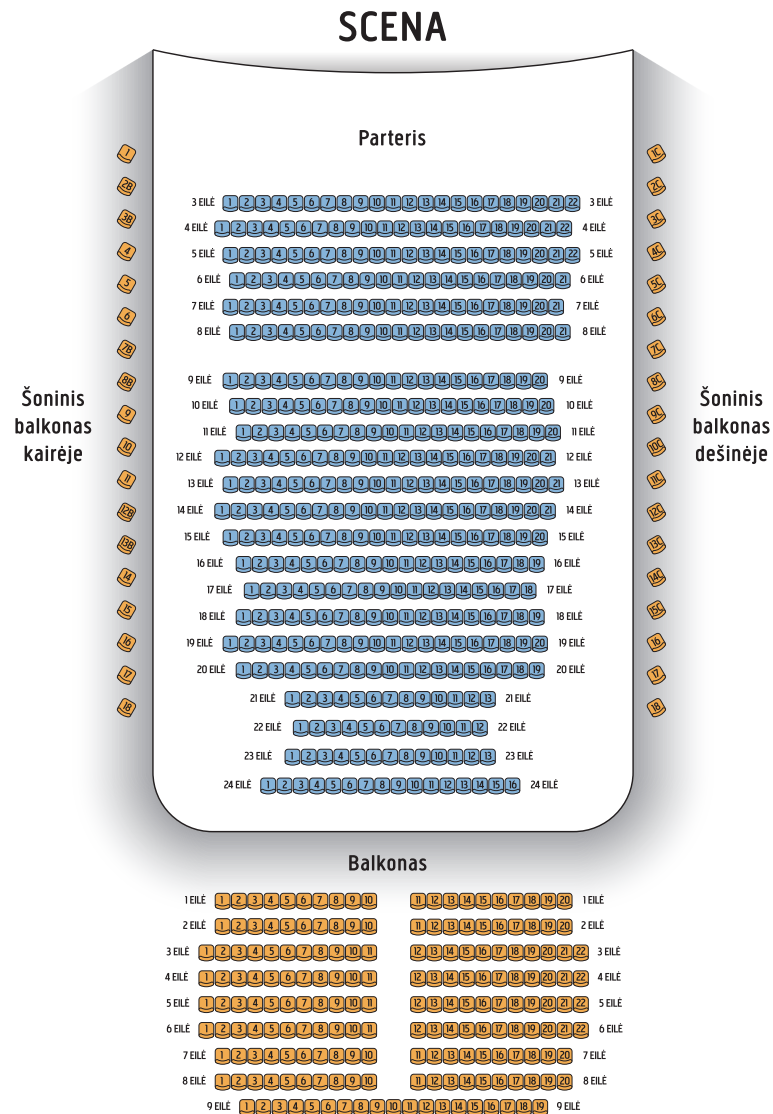
Narbutaitė is one of Lithuania's most famous composers. Her music is highly individual, and is recognisable from the very first bars. Many of her opuses have won various awards, and they have been recorded on more than 40 CDs released in Lithuania and abroad. In 2015, Narbutaitė was named Composer of the Year for the opera *Kornetas* (*The Cornet*) and the composition for chamber orchestra *Was There a Butterfly?*: "The absorbing effect of Onutė Narbutaitė's compositions [...] is linked to a rare, paradoxical inner balance: they sound simple and complex at the same time, personal and universal, both meditative and analytical" (Albrecht Thiemann).

According to the composer: "The oratorio *Centones meae urbi* is a strange kind of musical essay about Vilnius, the city where I was born. *Centos* means 'a patch'. *Centones* is a new text composed from borrowed verses and phrases; an antique literary game, in later epochs also a musical game. *Centones meae urbi* is a patchwork for my city, formed out of patches torn from the old walls of Vilnius, which, when joined together, produce a map marked with the usual symbolic figures: Baroque with Sarbievijus (Sarbievski), Romanticism with Mickiewicz, the Northern Jerusalem ... And, of course, the poignantly clear voice of this century's exile, the voice that turns the city into the City, comprehensible and recognisable to many.

"The music is not 'borrowed'. Only one tiny quotation from Stanisław Moniuszko joins a poem by Adam Mickiewicz. However, multilingual texts from different centuries brought together their own intonations. I did not try to escape them, in a way becoming their co-author, since, in the words of Czesław Miłosz, 'One has to acknowledge that everything is created by the spirit of this city itself.'

"This oratorio is an attempt to create in sound a city which no longer exists in reality. At the same time, what I wanted to say, through the rather intimate form of the music, is that its past is a tangible and appreciable part of our experience, and the source of our existence. In this sense, this very documentary oratorio also touches the completely universal themes of human life and death."

SALĖS PLANAS / SEATING PLAN

Bilietų pardavimo informacija

Bilietus į Filharmonijos rengiamus koncertus galima įsigyti:

Internetu: www.filharmonija.lt ir www.kakava.lt

Filharmonijos kasose, Aušros Vartų g. 5.

Kakava.lt kasose. Visas kasų sąrašas čia: <https://kakava.lt/kasos>

Bilietų užsakymas tel.: +370 614 41725,

el. p. bilietai@filharmonija.lt

Visa informacija – www.filharmonija.lt

Ticketing information

Tickets to concerts at the Lithuanian National Philharmonic Hall can be obtained:

Online: www.nationalphilharmonic.eu and www.kakava.lt

In person: at the National Philharmonic Box Office, 5 Aušros Vartų St, Vilnius.

Kakava.lt box offices. Addresses of all box offices: <https://kakava.lt/kasos>

Reservation by telephone: +370 614 41725; by email: bilietai@filharmonija.lt

More information – www.nationalphilharmonic.eu

Papildoma informacija lankytojams:

- Po trečio skambučio žiūrovai į salę neįleidžiami.
- Renginių metu fotografuoti, filmuoti ar daryti garso įrašus be organizatorių žinios draudžiama.
- Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.
- Rengėjai turi teisę keisti koncertų programas ir jų atlikėjus. Spausdinimo metu informacija teisinga. 2023 05 15

Visitor information:

- Latecomers are not admitted to the hall after the third chime.
- Unauthorised photographing/filming/recording on the premises is prohibited.
- For your information, the organisers will film and photograph the event for archival and broadcasting purposes.
- The organisers of the festival reserve the right to change concert programmes and performers. The information given here is correct at the time of going to press on 15 May 2023.

Vilniaus festivalio repertuaras Jūsų mobiliajame telefone

For the repertoire on your mobile phone

Naujienos socialiniuose tinkluose

For news, visit social media sites:

LIETUVOS rytas

118

SKAITYTI „LIETUVOS RYTA“ – TRADICIJA IR MALONUMAS!

Preneruokite didžiausią
šalies dienraštį

prenum.lrytas.lt

119

Tekstus parengė / Text editors
Rasa Murauskaitė-Juškienė

Spec. redaktorės / Editors
Justa Adomonytė-Šlekaitienė, Laimutė Ligeikaitė, Rima Povilionienė,
Skirmantė Valiulytė

Kalbos redaktorė / Copy-editor
Rita Markulienė

Vertėja / Translator
Sonata Zubovienė

Anglų kalbos redaktorius / English language copy-editor
Joseph Everatt

Dizaineris / Designer
Kazimieras Dainovskis

Nuotraukų autoriai / Photograph credits:
Arūnas Baltėnas, Marco Borggreve, Tomas Juškaitis, Sanja Marusic,
Dmitrijus Matvejevas, Christian Meuwly, Marius Morkevičius, Monika
Penkutė, Kęstutis Pleita, Christoph Raëttger, Lukasz Rajchert, Sonia
Sieff, Tomas Terekas, Germain Verhille

VILNIAUS FESTIVALIS

www.vilniusfestival.lt

LIETUVOS NACIONALINĖ FILHARMONIJA

www.filharmonija.lt

Aušros Vartų g. 5, LT-01304 Vilnius

Bilietu kasų tel.: +370 614 41725,

el. p. bilietai@filharmonija.lt

LITHUANIAN NATIONAL PHILHARMONIC SOCIETY

www.nationalphilharmonic.eu

5 Aušros Vartų St, Vilnius LT-01304

Box Office tel: +370 614 41725,

email: bilietai@filharmonija.lt

VILNIAUS FESTIVALIAI

www.vilniusfestivals.lt

Ašmenos g. 8, LT-01135 Vilnius

Tel. / faks. (+370 5) 212 7364,

el. p. info@vilniusfestivals.lt

VILNIUS FESTIVALS

www.vilniusfestivals.lt

8 Ašmenos St, Vilnius LT-01135

Tel. / faks. (+370 5) 212 7364,

email: info@vilniusfestivals.lt

Spausdino / Printed by

UAB „Mardosų spaustuvė“